

El genoma humà, present en la persona des de la seva primera cèl·lula.

Mapa biològic de la vida

El coneixement a fons del genoma humà revolucionarà el món de la medicina

Molts ho han comparat amb l'arribada de l'home a la Lluna. En aquest cas, només s'hauria deixat la primera petjada. El desxiframent del genoma humà en les seves parts essencials suposa un dels més grans avenços científics de tots els temps. Quan fa 10 anys s'iniciaven les investigacions, molt pocs creien que es pogués arribar a aquest punt. El 26 de juny passat, però, s'anunciava oficialment i sense estar-se de res la seqüenciació del 97% del codi genètic humà. Era l'inici d'una aventura que ha de conduir en un futur encara una mica llunyà cap al coneixement a fons del funcionament del nostre organisme.

Aquest gran descobriment científic no es troba exempt de riscos i perills derivats de la seva aplicació. S'obren enormes possibilitats en el camp de la medicina, però alhora el seu ús pot donar lloc a la manipulació, selecció i discriminació de les persones. L'augment de les pràctiques abortives com a conseqüència de deficiències genètiques en el fetus és potser un dels riscos dels quals l'Església catòlica ha advertit amb més gran insistència. D'aquí la necessitat d'un debat ètic rigorós que vetlli per sobre de tot per la dignitat de la persona des de la seva concepció.

Pàg. 2, 3, 5 i 6

Carta pastoral dels bisbes de les Balears sobre la família

La família, transmissora i educadora de la fe és el títol de la tercera carta pastoral feta conjuntament pels tres bisbes de les Illes Balears. El text, que s'ha fet públic durant aquest mes de juliol, versa sobre l'àmbit familiar i inclou unes pautes d'educació cristiana i propostes concretes per millorar la dimensió cristiana en les famílies de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa-Formentera. Els bisbes s'expressen sobre els valors com la vivència compartida del sagrament del matrimoni; aconseguir una estabilitat matrimonial i familiar adequada per a l'educació dels fills; viure com Església i sentint-se part d'ella; obrir-se a la dimensió dels valors humans i al sentit crític de la vida; oferir la clau del diàleg com a eina fructífera entre tots els membres de la família, a més d'animar les famílies a ser ferment evangèlic en la societat.

Pàg. 17

L'Església clama per la pau

Aquesta vegada la violència terrorista d'ETA s'ha rabejat a Màlaga: un regidor del PP de l'Ajuntament mort, José M. Martín Carpena, i un intent d'assassinat del secretari general del PSOE provincial, José Asenjo. Davant d'aquests nous atemptats terroristes l'Església no s'ha quedat en silenci. Condemna i dolor pel que ha passat són les paraules que més s'han repetit en aquests últims dies. Els bisbes espanyols han demanat una vegada més pregària i fortalesa per aconseguir la pau tan desitjada, i han animat els fidels a continuar treballant per una societat que pugui gaudir d'una vida sense violència.

Pàg. 10 i 18

Vida eremítica al Priorat: finestra oberta al món

Pàg. 20 i 21

Sumari

- Pàg. 8 Les sectes, un fenomen que preocupa
- Pàg. 9 Un matrimoni jubilat dedica tres mesos als pobres del Perú
- Pàg. 22 Lleida: les Carmelites Missioneres deixen l'Aliança
- Pàg. 24 «Tresors perduts» a Tortosa
- Pàg. 25 Girona: el retrat desconegut de les Vetlladores

Editorial

Fins on arribarà la ciència?

Quan veiem els avenços científics i tècnics, d'una banda ens n'alegem, pensem que tot això redundarà en benefici d'una vida més sana, més fàcil i menys dolorosa per als ciutadans, però quan ens adonem d'algunes de les conseqüències possibles d'aquest progrés tenim por del perill que corre la societat d'arribar a la «robotització» dels éssers humans, o a convertir el nostre organisme en un enorme laboratori de proves sense límit.

L'Església i el seu Magisteri sempre han alertat dels perills d'una ciència descontrolada que «trafiqui» amb el cos humà i li faci perdre tota la seva dignitat, com a obra màxima de la Creació de Déu. No tot ha d'estar permès en nom de la ciència, la persona està molt per sobre d'un fals «progrés».

Davant d'aquestes cauteles per part dels pastors de l'Església, hi haurà qui critiqui les autoritats del Poble de Déu, i argumenti que sempre han estat contraris a l'avenç científic i també diran que els cristians no hem de ficar-nos en temes que no ens afecten. Segurament ens recordaran el cas de Galileu o el de Darwin, per dir-nos que d'aquí a cent o més anys haurem de rectificar. Però el tema del qual estem parlant no és una qüestió d'avenç o descobriment científic sinó que afecta la moral i l'ètica de la societat.

No hi ha dubte que el Projecte Genoma per al desxiframent del codi genètic humà és un avenç important que portarà unes conseqüències molt positives en un futur força immediat. D'això parlàvem en el número 1.081, on dèiem que l'Església i els científics cristians s'alegraven del descobriment i l'aplaudien. Però tot això no deixa de plantejar-nos interrogants seriosos, de com es faran servir aquests nous coneixements i possibilitats científiques.

Cal donar suport a tot el que signifiqui millores mèdiques i farmacològiques per a les persones, mentre no s'atempti contra les normes elementals

de l'ètica. Però el voler convertir la persona humana en un simple ordinador, al qual podem canviar-li les peces al nostre gust i capritx, això ja és manipulació genètica, somniada per alguns dictadors que van voler construir màquines humanes perquè el seu poder fos invencible. Si és aquí on es pretén arribar o és aquest un progrés més enllà de la ciència, hem d'aturar aquest procés o almenys controlar-lo o limitar-lo dins d'uns paràmetres morals, on es respecti sempre la dignitat de l'ésser humà.

La vida humana no és un negoci, ni una inversió financera. En aquest tema hi ha molts diners en joc i molt de poder que algunes persones i governs voldran tenir a les seves mans. Si des d'ara no s'organitza la societat per estar preparats per allò que pugui venir, podria ser que d'algunes coses ens n'adonéssim massa tard, quan ja s'hauran dut a terme experiments, que poden ser clarament inhumans.

Tots ens alegrem dels avantatges que els progressos tecnològics han portat al món com per exemple el cas d'Internet. Però la rapidesa amb què s'ha expandit la xarxa i la manca de previsió està portant al comerç d'òrgans, a la prostitució infantil o al terrorisme organitzat. Internet és bo per a tothom, sempre que estigui controlat. L'avenç tècnic és positiu però quan es juga amb les persones, no es pot permetre.

En el cas del Projecte Genoma, del quan parlem en aquest número, passa el mateix, endavant amb els avenços, però precaució amb les conseqüències que afecten les persones.

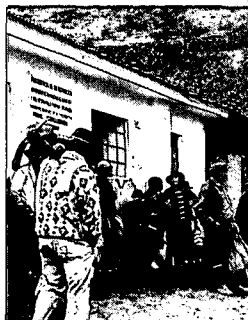
L'Església no s'aturarà en la seva tasca d'alertar el món dels perills d'aquest tipus de projectes, ara només cal que tota la societat, els governs i els estaments internacionals i nacionals també estiguin alerta i comparteixin els principis cristians. No és una qüestió estrictament religiosa, és sobretot una qüestió humana.

Sumari

8

Les sectes, un fenomen que preocupa

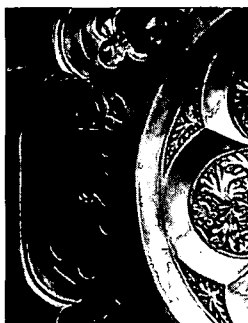
9

Un matrimoni jubilat dedica tres mesos als pobres del Perú

22

Lleida: les Carmelites Missioneres deixen l'Aliança

24

«Tresors perduts» a Tortosa

25

Girona: el retrat desconegut de les Vetlladores

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Montse Sans, ANDALUSIA; Guillem Farré, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Lluís Serra i Miriam Díez ROMA; Guillem Ferrer, SES ILLES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Benet Roigé, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Josep M. Aragonès, Pilarín Bayés, Oriol Camps, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Antoni Reig, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: catcris@idgrup.iber.net.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Jordi Baig, Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Elena Garcia, Isabel Giral

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 11.180 ptes.

Resta d'Europa: 21.684 ptes.

Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.

Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

L'inici d'una gran revolució biològica

■ La lectura i interpretació del genoma humà obre possibilitats immenses en l'àmbit de la medicina

No s'ha fet sinó començar. Amb molt bon peu, però començar. Un començament que obre les portes del coneixement a fons dels gens, és a dir, dels elements que determinen les nostres característiques biològiques. El desxiframent del codi genètic de l'ésser humà és el primer pas cap a una meta que convertirà la genètica en un dels camps de la ciència més forts i

beneficiosos per a la humanitat. Queda, però, la part més dura i feixuga, la interpretació de les més de 3.000 milions de dades obtingudes arran del desxiframent del genoma i que al cap i a la fi és el que permetrà conèixer l'origen i la predisposició de les persones cap a determinades malalties de caràcter gènic.

L'ésser humà és quelcom molt complex que difícilment podrem estructurar mai en totes les seves dimensions. N'hi ha, però, que actualment comencen a estar un xic més clares. Amb la seqüenciació del genoma humà s'ha aconseguit obtenir el manual d'instruccions de la fisiologia humana, de tot allò que en determina les característiques biològiques i, per consegüent, externes. N'hi ha que fins i tot han arribat a dir que s'ha presentat un primer esbós del llibre de la vida. Potser és una cosa exagerada, però el que s'ha aconseguit és molt important, sobretot per les repercussions que pot arribar a tenir en un futur més o menys proper.

Ara cal acabar de dexifrar aquest esbós, ja que encara queda per seqüenciar un 3% dels elements que constitueixen els gens, i ratificar les dades aconseguides fins ara. A partir d'aquí començarà una nova etapa, en què els superordinadors que han estat protagonistes fins ara no ho seran tant, i on el gran repte serà la interpretació de tot aquest cúmul de dades que hem obtingut. Serà el moment d'aprendre a llegir això que molts han anomenat «llibre de la vida», en la seva faceta més purament biològica, del qual ara amb prou feines es comprenen pocs paràgrafs.

Per a què serveix cada gen? Quines característiques determinen? Quina predisposició genètica mostrem cap a deter-

minades malalties? Són preguntes que han de ser respostes a partir d'ara i que es constituïran en valuoses dades en l'àmbit biomèdic. La revolució que s'espera és immensa, no únicament en el camp científic, sinó també en l'econòmic i en el social.

Només la seqüenciació del codi genètic humà ha esdevingut en els darrers anys una gran cursa entre l'empresa pública Projecte Genoma Humà, en què participen els EUA, el Regne Unit, França, Alemanya i el Japó, amb la col·laboració de la Xina, i l'empresa privada nord-americana Celera Genomics. Totes dues van participar conjuntament el 26 de juny passat en el gran acte mediàtic de presentació del desxiframent del genoma, però tot fa pensar que l'empresa privada va una mica més avançada que la pública. Precisament un dels grans temes de debat d'aquests últims mesos ha estat la licitud o no de les investigacions fetes per Celera, que fins i tot es va arribar a mostrar partidària de patentar el genoma. Més tard, això no obstant, es va fer enrere i, com a màxim, patentarà les tècniques o els mètodes que el seqüencien.

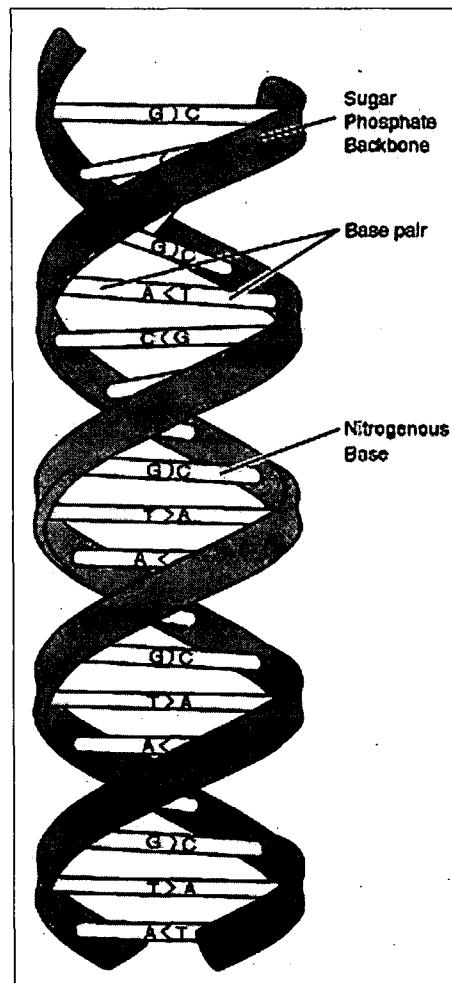
Ha estat tanta la repercussió d'aquest primer pas fet cap a l'obtenció d'aquest manual d'ús de la fisiologia humana que durant la presentació sonada del desxiframent gairebé complet del genoma humà

els dirigents polítics lluitaven entre ells per trobar la metàfora més bonica que descrivís el gran abast de l'èxit científic. La perla se la va emportar Bill Clinton, president dels EUA, que davant de la incredulitat de molts, fins i tot va arribar a dir que «estem aprenent el llenguatge amb què Déu va crear la vida».

Un codi xifrat

Les dades precises del desxiframent anunciat encara no s'han donat a conèixer públicament. El 26 de juny passat només es va celebrar la presentació formal de l'èxit científic i es van oferir dades generals prenent com a escenaris privilegiats Washington i Londres en connexió per via satèl·lit. Va ser un acte mediàtic, carregat de sensacionalisme i de ganes de vendre un producte de gran valor, però que encara està en gran mesura per definir. De fet, la mateixa seqüenciació encara no s'ha completat.

S'espera, però, que cap a la segona meitat d'aquest any tant Projecte Genoma Humà com Celera Genomics publiquin conjuntament els seus treballs en una revista científica. Posteriorment també, sembla que totes dues iniciatives cooperaran en l'anàlisi del genoma. Això pot significar, doncs, un acord de pau i de col·laboració en aquesta cursa que tant l'em-

S'ha completat el coneixement dels més de 3.000 milions de parells de lletres que contenen els gens.

presa pública com la privada han protagonitzat aquests últims anys.

Entre els elements aportats fins ara ni tan sols s'ha pogut donar a conèixer el nombre exacte de gens que constitueixen l'ésser humà. Les estimacions en aquests darrers mesos han oscil·lat entre 30.000 i 100.000. De totes maneres, durant la roda de premsa del 26 de juny passat es va poder donar a conèixer una dada parcial en aquest sentit, la identificació precisa com a mínim de 38.000 gens.

Sobre el que ja no hi ha dubtes és sobre el nombre de parells de bases químiques que conformen el codi genètic, és a dir, les lletres que contenen els gens, i que és el que s'ha seqüenciat. En total, l'organisme humà està format de 3.120 milions de parells de bases químiques.

Amb la interpretació de tot aquest complex codi xifrat d'informació genètica la medicina comptarà amb una eina importantíssima a l'hora d'enfrontar-se a malalties d'origen genètic o hereditari com l'Alzheimer, el Parkinson, la diabetis, problemes cardíacs, esquizofrènia o càncer. Podran personalitzar-se els tractaments i evitar reaccions adverses depenent de la persona. Tot fa pensar que les conseqüències pràctiques poden arribar a canviar radicalment la biomedicina.

No està exempt, però, aquest gran «descobriments» científic de nombrosos riscos i perills que el poden arribar a entorbir i provocar un ús que no afavoreixi el conjunt de la humanitat. L'establiment d'una base ètica que permeti regir, encara que sigui a grans trets, l'ús d'aquesta eina immillorable serà, doncs, un altre dels grans reptes d'un futur cada cop més proper. (S.G.)

El genoma, present des de la primera cèl·lula

La primera cèl·lula de l'ésser humà ja conté el genoma complet.

El desxiframent del genoma humà ha vingut a demostrar científicament un dels arguments que l'Església catòlica sempre ha esgrimit a l'hora d'oposar-se radicalment a qualsevol mena d'avortament. La comunitat cristiana creu que la vida humana existeix des de la seva concepció, des de la fecundació mateixa de l'òvul per l'espermatozoide, i això és una cosa que les dades del genoma també ha confirmat.

Tal com afirma el president de la Societat Valenciana de Bioètica José Hernández Yago, al setmanari *Paraula*, «la primera cèl·lula de l'ésser humà conté ja complet el genoma que informará del seu desenvolupament posterior i res més no s'afegirà a la cadena genètica la resta de la seva vida». Això vol dir que des de l'instant precís que l'òvul és fecundat per l'espermatozoide «sorgeix un ésser humà amb tot el genoma complet». Per a Hernández Yago la troballa del mapa genètic humà s'ha de considerar «un fet històric importantíssim que té, a més, grans implicacions ètiques i ens ha de fer reflexionar de forma rigorosa en temes com l'avortament». (Zenit)

Pelegrinatges a **TERRA SANTA**

«Pelegrins de la Paraula» al país de Jesús

Del 6 al 13 d'agost

Del 29 d'octubre al 5 de novembre

Del 3 al 10 de desembre

**Del 27 de desembre al
3 de gener del 2001**

Una manera ben eficaç de celebrar l'Any Jubilar

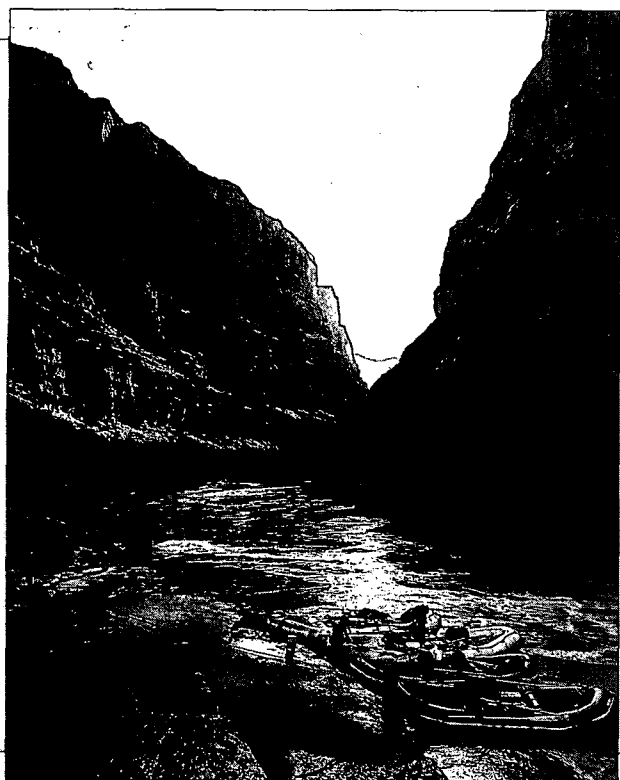
AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

Del 30 de juliol al 14 d'agost

ESTATS UNITS: costa oest i Grand Canyon

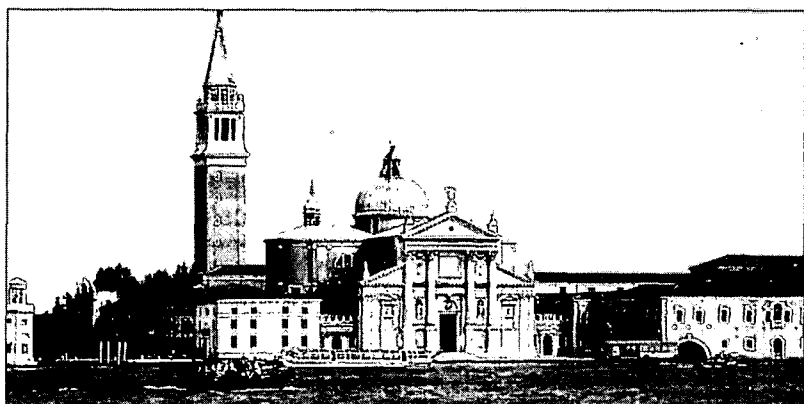

VISITANT

- Los Angeles
- Laughlin
- Page
- Kanab
- Las Vegas
- San Jorge
- Mammoth Lakes
- San Francisco
- Sausalito
- Península de Monterrey
- Pismo Beach
- Carmel
- Los Angeles
- Santa Barbara
- platges de Santa Monica i San Pedro
- la missió de «San Carlos Borromeo»
fundada per fra Ginebró
- i els parcs nacionals de:
Grand Canyon
Bryce Canyon
Zion Parc
Glen Canyon
Yosemite Parc
Monumental Valley

*Vol en avioneta i ferri
Pensió completa*

DEMANEU INFORMACIÓ JA DES D'ARA

Del 30 d'octubre al 10 de novembre

DE LORETO A MEDDJUGORJE passant per Trieste i Venècia

Ruta mariana pels santuaris de la costa adriàtica

Del 19 de novembre al 4 de desembre

Les comunitats
humanes de
l'altre extrem
del planeta:
els nostres
antípodes i el
seu entorn

«Tenim un material molt valuós que encara cal aprendre a desxifrar»

■ M. Pilar Núñez-Cubero és ginecòloga i religiosa de la Companyia de Maria

És val·lisoletana de naixement i religiosa de Lestonnac. Des de fa més de deu anys resideix a Barcelona, on exerceix com a metgessa especialista en ginecologia i obstetrícia de l'Hospital de l'Esperit Sant. És també professora a l'Institut de Bioètica de Sant Cugat i en els darrers temps s'ha especialitzat

en un camp que l'atreu especialment, el de la genètica. M. Pilar Núñez-Cubero reconeix il·lusionada que el coneixement del genoma humà obre un camp immens d'actuació, sobretot en medicina, tot i que no dubta a mostrar cautela i preocupació per l'ús que se'n pugui fer.

—Què és el genoma humà?

—És el conjunt de caràcters hereditaris d'una persona. No únicament els cromosomes, sinó l'estructura interna de tots els cromosomes de la persona humana.

—I què significa la seva seqüenciació o desxiframent?

—Que s'ha arribat a descriure, jo no diria ni a descobrir, sinó a descriure aquests gens, que integren els cromosomes humans, i com estan situats. Avui dia se sap que hi ha 100.000 gens que integren els 46 cromosomes humans i un gen pot ser responsable de diverses característiques de la persona o diversos gens poden determinar un únic factor biològic de la persona. La seqüenciació és descriure la situació dels nucleòtids dintre de cada gen i dels gens en els cromosomes. En total el genoma consta d'uns 3.000 milions de substàncies químiques que participen en les característiques de la persona...

—Deia Clinton el dia de l'anunci de la seqüenciació del codi genètic que s'ha descobert «el llenguatge amb què Déu va crear la vida». Què n'opina?

—Estem molt acostumats al màrqueting i fàcilment encunyem frases que sonen molt bé a l'oïda, però que no sempre es corresponen amb la realitat. Penso, simplement, que s'ha descrit el mecanisme intern hereditari de la persona, que no és pas poca cosa.

—Per a alguns això també significa un gran pas per esdevenir déus.

—Per descomptat que no, jo crec que n'hi ha prou que ens considerem cadascú cada dia per adonar-nos que som criatures molt limitades i que tots tenim les nostres pobreses.

—De fet, conèixer el mapa genètic de l'ésser humà tampoc no significa conèixer la persona.

—I encara molt menys manejar-la. La persona és molt més que el genotip actualment descrit. Cada persona té un biotip, constituït de genotip i de fenotip. El fenotip és tota la influència del món extern i del món intern sobre nosaltres, i de moment això no es pot situar en un mapa.

—Després de desxifrar el genoma, què queda per fer per poder emprar aquesta informació?

—Ara hem arribat al coneixement, però el que no sabem és la funció de cadascun dels gens. És un material molt

M. Pilar Núñez és ginecòloga a l'Hospital de l'Esperit Sant.

valuós que encara cal desxifrar, què es pot fer amb això que hem descobert? Queda el més important.

—De quant de temps estem parlant?

—El camp de la genètica és molt complex ja que dintre de la divisió cel·lular dels gàmetes, anomenada meiosi, es donen entre els cromosomes diversos tipus d'encreuaments. Per arribar a descobrir totes les combinacions possibles dels gens, crec que costarà almenys uns quinze anys. Es calcula que existeixen uns 600 milions de combinacions possibles dels gens.

—Què representarà això a la pràctica?

—Es podran tractar malalties d'origen genètic, algunes de les quals molt serioses. Malalties i malformacions relacionades amb els gens o els cromosomes, les musculopaties, algunes neuropaties, si tot això es pot tractar amb la teràpia gènica s'obre un camp immens d'actuació.

—I són moltes les malalties deriva-

des dels gens?

—Les anomalies cromosòmiques representen el 0,5% de tots els nounats i els defectes deguts a un sol gen impliquen l'1-2% de tots els nascuts. Això és bastant, sobretot per a qui li toca.

—Quins riscos comporta aquest «descobriment» i les seves posteriors aplicacions?

—El que més preocupa ara és la utilització que es faci de tot això. El genoma en si no és un invent, ni un descobriment, només és una descripció, i aquest coneixement mai no és dolent, sinó l'ús que se'n pugui fer. L'èxit és indubtable, però m'amoinen els interessos que hi pugui haver darrere d'aquest èxit. De moment ja es volia patentar el genoma, cosa que no es pot fer, són elements de l'ésser humà. Finalment s'ha arribat a l'acord pel qual el que es patenta és la tècnica o el mètode per a la producció o l'establiment d'un gen.

—El seu camp d'especialització, el

de la ginecologia, és potser un dels que més perills pot implicar.

—Naturalment, el coneixement del genoma ampliarà el diagnòstic prenatal del fetus, cosa que actualment ja és causa de nombrosos avortaments selectius. En això, més que en una altra cosa, cal interrogar la societat, perquè hem creat un món on les malformacions, les minusvalideses, el mínim handicap no té cabuda. Com a ginecòloga crec que, ja en aquest moment, sense necessitat de les noves tècniques, cal introduir valors en aquesta societat. No s'han d'esperar els avenços genètics, que possiblement ho agreujaran. Actualment, i això és molt preocupant, s'eliminen fetus amb malformacions mínimes.

—Per això és tan important el debat ètic al voltant d'aquest gran avenç científic.

—Cal deixar clar l'ús que es fa del coneixement del genoma. Per a això, primer cal veure si l'ús d'aquests coneixements respecta la dignitat de la persona humana o la instrumentalitza. També cal veure els riscos, si són més grans o més petits que els beneficis, i si servirà per fer discriminació. I per últim caldrà garantir el respecte de l'autonomia de les persones, si es demanarà el consentiment o si aquestes proves es faran d'ofici. És important, en resum, saber quin ús se'n farà, qui l'utilitzarà i per a què.

—I l'Església, què pot aportar a aquest debat?

—L'Església ha de marcar els valors, els ha de recordar, més que carregar sobre un tipus de condemnés. Cal introduir en aquesta societat el valor de la vida, de la dignitat, de l'ajuda fraterna, el valor de la justícia, de la igualtat o de la solidaritat. Aquest és el deure de l'Església, anunciar l'Evangeli i amb l'Evangeli transmetre els valors cristians. «Insisteix quan és oportú i quan no ho és», com deia sant Pau en la segona carta a Timoteu, però no amb un to de denúncia condemnatòria, sinó de crida d'atenció. Cal avisar, posar en guàrdia, sense d'entrada condemnar-ho com a dolent. I crec que fins al moment s'ha fet així. El tema del genoma és un èxit i cal reconèixer-ho com a tal. El paper de l'Església és el d'interpel·lar amb les seves qüestions, amb una reflexió profunda, filosòfica, teològica, espiritual, perquè aquesta és l'única manera d'introduir valors.

—Des de l'Institut de Bioètica, del qual vostè forma part, com s'ha viscut aquest gran avenç científic?

—Es tenen reserves, es tracta de ser realistes. Tenim una informació, però que encara cal saber llegir. Tampoc no es pot magnificar, ja que molta gent pensa que ja es té tot. Cal interpretar, sense perdre de vista la qüestió ètica de quines possibilitats té això i per a qui. (S.G.)

El genoma, una arma de doble tall

■ El desxiframent del codi genètic ha desencadenat un debat ètic a gran escala

Amb el desxiframent del genoma humà no únicament s'inicia la fase d'interpretació, sinó també la de reflexió. Aquesta gran troballa científica, amb les seves possibles aplicacions que han meravellat el món sencer, porta amb ella nombrosos riscos i abusos que poden tirar per terra totes les esperances posades en ella.

En aquesta nova fase de debat ètic l'Església catòlica hi té molt a dir. De moment, encara no s'ha elaborat un document pontifici al respecte, però sí que s'han apuntat algunes idees marcades per un requisit imprescindible: la defensa incondicional de la dignitat de la persona.

El mapa biològic de l'ésser humà encara està per interpretar. A penes hi ha damunt de la taula uns milers de milions de parells de lletres que encara no se saben llegir, però que quan s'entenguin poden desencadenar la gran revolució del segle XXI. Quan passi això, es comptarà amb una eina molt valuosa les repercussions i usos de la qual tant poden beneficiar com perjudicar decisivament la persona.

Tal és el poder que pot generar el genoma humà que en un principi l'empresa privada Celera Genomics va arribar fins i tot a insinuar la possibilitat de patentar-lo. Això li obria les portes d'un domini total sobre el mapa genètic humà i sobre les aplicacions que se'n poguessin fer arran del seu coneixement. El genoma és patrimoni de la humanitat, com més tard s'ha dit, i patentar-lo és impossible. El que sí que es pot patentar, però, són les tècniques per aïllar-lo i produir-lo artificialment, la qual cosa ve a ser ara per ara igual de perillosa. De totes maneres continua sent un aspecte, com gairebé tot en aquest camp, que encara està per decidir.

Una de les preocupacions més grans que té l'Església sobre les possibles aplicacions del coneixement del genoma és la possibilitat de seleccionar i de manipular les característiques genètiques dels fills i la pràctica d'avortaments sobre la base de

la selecció genètica. Mons. Sgreccia, vicepresident de la Pontificia Acadèmia per a la Vida, declarava recentment que «ja coneixem abusos en aquest camp del diagnòstic antinatal. Un cop establert el coneixement del genoma humà és més fàcil la selecció no únicament dels que naixeran sinó també dels portadors de malalties i la seva consegüent eliminació». És el gran abús contra la vida, l'excusa que pot rentar la consciència i justificar l'actuació de moltes persones que podrien decidir la interrupció d'embarassos al·legant simplement l'existència de deficiències congènites en el fetus. Aquest és, a més, un abús contra la dignitat humana que no s'acaba de recollir explícitament en la Declaració Universal sobre el Genoma Humà i els Drets Humans, de la

La manipulació i selecció dels no nats constitueix un dels grans perills del coneixement del genoma humà.

Unesco, únic document internacional elaborat fins ara al respecte.

La Santa Seu considera important aquesta Declaració, tot i que ha fet les seves observacions i ha matisat algunes qüestions com en el cas de les referències a l'embrió i al fetus. Des del Vaticà s'han considerat «dignes d'apreciació» en aquest document de Nacions Unides articles tan importants com el del rebuig de tot reduccionisme genètic, l'afirmació de la pree-

minència del respecte a la persona respecte de la investigació, el rebuig de les discriminacions o el caràcter confidencial de les dades. En aquest sentit, una cosa que està molt clara i on s'insisteix especialment és en la necessitat d'una protecció jurídica fonamental per al patrimoni genètic individual, que «pertany de forma concreta i individual a cada ésser humà», amb totes les conseqüències que això comporta.

El genoma humà mal emprat podria fàcilment augmentar les diferències i les discriminacions socials, i les desigualtats entre països rics i països pobres. És una informació privilegiada, que detecta malalties o predisposició a elles i que depenent de qui la tingui i quin ús en faci pot ser realment molt perillosa. Les seves aplicacions, això no obstant, encara s'han de desenvolupar, de la mateixa manera que el debat ètic que hauria de donar lloc a una normativa més o menys rigorosa i universal.

Reportatge:
Samuel Gutiérrez

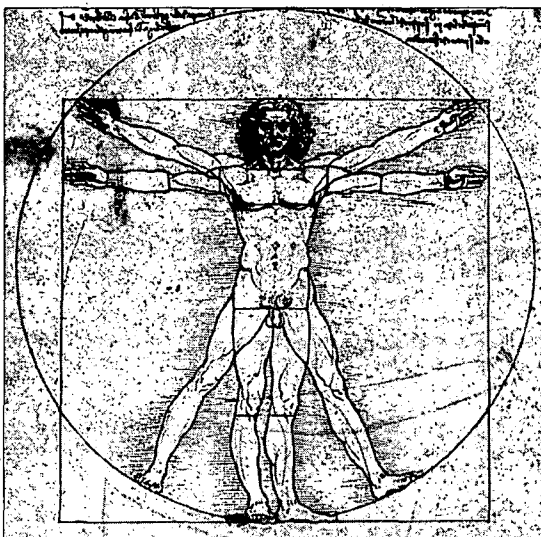
Idèntics en un 99,8%

Amb prou feines es comencen a apuntar dades sobre la seqüenciació del genoma humà i ja se n'entreveu la riquesa. Un dels descobriments més destacats en aquest sentit és l'enorme semblança genètica existent entre els éssers humans, a més dels molts paral·lelismes que hi ha amb altres éssers vius. Dels 3.120 milions de dades que conformen el nostre ADN, els científics han descobert que el 99,8% són idèntiques per a totes les persones. Semblança sorprenent que no fa més que corroborar des d'una base clarament científica el sense sentit de la discriminació de les persones per qüestions de raça o de sexe.

El secret mai desvetllat: la persona

Són molts, potser massa, els que creuen que en el genoma es troba l'essència de l'ésser humà. Creuen que en la interpretació del nostre codi genètic hi ha les respostes a totes les preguntes que ens hem anat fent al llarg de la història. Potser algunes declaracions mediàtiques proclamades molt recentment a so de bombo i plàterets també deuen haver fomentat aquesta falsa impressió. Es parla sense matisar del «llibre de la vida», o del «llenguatge amb què Déu va crear l'home», expressions que no deixen d'estar, fins i tot en termes científics, molt allunyades de la realitat.

Des de l'Església catòlica, però, i malgrat que no s'ha elaborat encara cap document oficial específic sobre el genoma, està clar que la persona va molt més enllà dels seus gens. En aquest sentit, el mateix arquebisbe de Milà, el cardenal Carlo M. Martini, reconeixia poc després de l'anunci formal de la troballa que la riquesa extrema de la composició humana demostrada amb la seqüenciació del genoma «anima a pensar que l'home sobrepassa l'home; és a dir, que té un secret profund que li impedeix determinar-se completament». És que hi ha preguntes en què la ciència, per molt avançada que estigui, té molt poc o res a dir-hi.

L'essència de la persona és una cosa que no es trobarà en els gens.

En termes similars als de Mons. Martini s'expressava també el vicepresident de l'Acadèmia Pontificia per a la Vida i director de l'Institut de Bioètica de la Universitat del Sagrat Cor de Roma, Mons. Elio Sgreccia: «La ciència biològica descriu, no explica, l'última causa de l'origen de la vida, de l'origen de la realitat i, sobretot, d'aquesta estructura meravellosa, que només pot ser fruit d'una causalitat intel·ligent.»

A tot allò adquirit, allò cultural, allò que és fruit del nostre entorn i del nostre desenvolupament en societat cal afegir la dimensió interior, espiritual o religiosa, que difícilment tindrà mai un mapa que la descrigui. Aquesta només permet apunts, impressions, experiències personals, gargots al costat de la seqüenciació del genoma, i un bon exemple d'això són els nombrosos casos en l'Església catòlica de persones —sants molts d'ells— que s'han aventurat a posar paraules a la seva experiència interior. És la part més transcendent de l'ésser humà, l'autèntic tresor, allò que constitueix el seu centre personal i que difícilment no podrà ser mai desvetllat. I és que la complexitat de la nostra estructura

genètica es queda en no-res quan mirem de submergir-nos en les profunditats de la persona.

Vaticà

església en el món

La Santa Seu recorda que eliminar embrions és una forma d'avortament

■ El no nascut té drets i no pot ser suprimit voluntàriament

ROMA.— En els últims anys, com a conseqüència de l'aplicació de tècniques d'estimulació dels ovaris o de fecundació artificial, es donen casos d'embarassos de nombrosos nadons bessons. Aquestes situacions plantegen una pregunta tràgica: és lícit treure la vida a un o diversos d'aquests embrions per evitar complicacions en l'embaràs?

Com a resposta a les nombroses consultes rebudes, el Consell Pontifici per a la Família ha publicat una declaració en què explica que l'ésser humà té plena dignitat des del primer moment de la seva concepció, de manera que l'eliminació d'embrions constitueix una forma d'avortament provocat.

El Consell Pontifici per a la Família

assenyala que «és un deure prendre consciència de les situacions difícils i fins i tot dramàtiques que poden originar aquestes tècniques». Per això, fa una crida a la responsabilitat dels metges.

Davant d'embarassos de sis o set embrions, constata la Santa Seu, alguns metges consideren que «es podria justificar la selecció i l'eliminació d'alguns embri-

ons per salvar els altres o, si més no, salvar-ne un». D'aquesta manera s'ha introduït la tècnica anomenada «reducció d'embrions», que consisteix simplement en l'eliminació d'un dels nadons.

Davant d'aquests casos, el Consell per a la Família recorda que «des del primer moment de la seva concepció cal reconèixer al nasciturus tots els drets fonamentals i, en primer lloc, el dret a la vida, que no pot ser violat de cap manera». Per aquest motiu, creu que «la "reducció d'embrions" constitueix una forma d'avortament selectiu: de fet, consisteix en l'eliminació directa i voluntària d'un ésser humà innocent». I

s'insisteix: «La prohibició moral continua en peu fins i tot quan continuar amb l'embaràs impliqui un risc per a la vida o la salut de la mare i dels altres germans bessons.»

La Santa Seu adverteix, a més, del perill que la selecció d'éssers humans concebuts s'emprés com una eina per «triar» els embrions més sans. La declaració conclou afirmant que «si bé forma part dels límits humans el fet d'haver d'assistir en ocasions de manera impotent a la mort prematura de criatures innocents, mai no podrà ser moralment lícit provocar la mort de forma voluntària». (Zenit)

ESTATS UNITS

Gran «trobad» de l'Església catòlica

LOS ANGELES.— Del 6 al 9 de juliol es va celebrar a Los Angeles la Trobada 2000, convocada al novembre del 1997 per la Conferència Nacional de Bisbes Catòlics dels Estats Units, a instàncies del Comitè per a Afers Hispans. D'aquesta manera s'ha celebrat la riquesa de la diversitat cultural i ètnica de l'Església als Estats Units. El lema de la trobada va ser «Molts rostres en la Casa de Déu: una visió catòlica per al tercer mil·lenni» i va oferir l'oportunitat perquè tots els fidels catòlics dialoguessin, aprenguessin els uns dels altres i es descobrissin com a Església. L'objectiu d'aquesta gran reunió ha estat donar espai al lideratge llatí per reconèixer l'existència que impliquen totes les diferències ètniques existents als Estats Units.

El Papa ha volgut estar present en aquest encontre a través d'un missatge: «En l'aurora del nou mil·lenni, quan la comunitat catòlica a Amèrica assumeix el desafiament de la nova evangelització, tothom està cridat a encarnar aquesta unitat fecunda en la diversitat, que té els seus orígens en la comunió de la Trinitat i que és la font dinàmica de la missió de l'Església en el món.» (C.C.)

La comunitat hispana en l'Església nord-americana és nombrosa.

ÍNDIA

Assassinat un sacerdot catòlic

NUEVA DELHI.— El P. Remiz Karketta, de 46 anys, va ser assassinat el 12 de juliol. El sacerdot recorria en motocicleta la carretera que va de Bundu a Ranchi quan va caure víctima d'un tret. Tot seguit, els assassins van atropellar amb un cotxe el cadàver per fer creure que

es tractava d'un simple accident de trànsit. D'altra banda, diversos artefactes explosius van esclatar a la rodalia d'alguns llocs de culte cristià, en nombrosos estats del sud de l'Índia. Els responsables d'aquests atacs són grups extremistes hindús. (C.C.)

La Xina ordena un altre bisbe

ROMA.— La Xina continua ordenant bisbes catòlics sense el consentiment del Papa. El 25 de juny l'Associació Patriòtica Catòlica (una mena d'Església controlada pel Partit Comunista) va nomenar bisbe de Hangzhou el prevere Matteo Cao Xiangde, de 73 anys. Hores abans que tingués lloc l'ordenació, un comunicat oficial de la sala de premsa de la Santa Seu explicava que «una ordenació episcopal conferida sense el manament apostòlic representa una ferida dolorosa a la comunió eclesial i una greu violació de la disciplina canònica». Segons aquest comunicat, «les ordenacions episcopals conferides fora de la comunió amb el successor de Pere representen obstacles posteriors en el camí ardu de la normalització de la vida de l'Església a la Xina i de les relacions entre la República Popular Xinesa i la Santa Seu, tan desitjades pels catòlics d'arreu del món». (Fides)

RÚSSIA

Inaugurat un «vaixell-capella»

VOLGOGRAD.— L'11 de juliol es va consagrar a Volgograd el segon «vaixell-capella», una iniciativa de l'Església ortodoxa a Rússia. Travessarà el Don, durant els mesos en què el riu és lliure de gel, i transportarà sobretot preveres que desenvoluparan la seva missió als pobles situats al llarg del corrent i que encara avui no tenen una església. El primer «vaixell-capella» es va estrenar fa dos anys al viu Volga. Tots dos s'han pogut fer gràcies a l'ajuda financera d'Ajuda a l'Església Necessitada, que ha contribuït amb 65.000 dòlars per a aquest segon vaixell. Dedicada a sant Nicolau, l'embarcació (de 30x8 m) està preparada per acollir la celebració de les funcions litúrgiques i per a l'administració dels sacraments. Ajuda a l'Església Necessitada, organització d'ajuda catòlica, finança projectes per a la pastoral de l'Església ortodoxa russa des del 1992 i en l'últim any ha destinat a aquestes iniciatives ecumèniques gairebé dos milions de dòlars. (Zenit)

Espanya

Sectes i publicitat

■ Un llibre de l'Església de la Cienciologia es va anunciar al metro de Barcelona

BARCELONA.— L'Empresa Municipal de Transports de Madrid va decidir l'11 de juliol retirar una campanya publicitària del llibre *Cienciología: los fundamentos del pensamiento*, perquè hi ha un judici

pendent a Madrid contra membres d'aquesta secta. Per contra, a Barcelona, Transports Metropolitans va mantenir la publicitat perquè «complia la legalitat vigent».

Fins al 17 de juliol, data en la qual acabava el període de contractació pactada, algunes estacions de metro de Barcelona van oferir la publicitat d'un llibre de l'Església de la Cienciologia. Des de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) s'assegura que no es

va veure la necessitat de retirar els anuncis perquè «no era il·legal i complia els requisits que havia de complir». En l'anunci es veia la imatge d'unes persones en bicicleta amb el lema «El més important és arribar», i en un angle es reproduïa la portada del llibre, obra del

dirigent de la secta, L. Ronald Hubbard.

Per a TMB, «a Madrid es va retirar la campanya perquè hi havia un judici contra membres de la secta, no perquè hi hagués una vulneració legal de la publicitat». Des de Transports Metropolitans s'assenyala que la publicitat no feia refe-

rència a la paraula «Església» o «secta» ni contenia cap missatge contrari a la Constitució.

La campanya publicitària no ha despertat queixes ni a Madrid ni a Barcelona. Segons TMB, «ha estat una campanya que no ha tingut massa repercussió». (C.C.)

A N À L I S I

Un fenomen que preocupa

El fenomen de les sectes o dels nous moviments religiosos ha produït entre les Esglésies de totes les nacions una preocupació, ja sigui pel seu continu creixement, o per la seva ràpida difusió entre els fidels. Es diu que hi ha actualment més de 30.000 sectes al món. El nombre creix cada setmana.

Una secta o nou moviment religiós és un grup independent, freqüentment minoritari, que professa i es caracteritza per una doctrina, una visió del món, un camí espiritual i de recerca d'allò que és sagrat divers de les grans tradicions religioses, amb la persuasió, més o menys forta, de ser el posseïdor exclusiu de la veritat salvífica.

Podem englobar-les en els següents corrents o tendències espirituals:

- El corrent **Crist sí, Església no**: fruit de l'anomenada reforma radical s'engloben les sectes d'origen protestant. La seva ruptura és eclesial, però no essencialment doctrinal, com el pentecostalisme i l'evangelisme fonamentalista; les d'origen pseudocristià, que a més de la ruptura eclesial pateixen la ruptura doctrinal, com els testimonis de Jehovà, els mormons, els *moonies*, els nens de Déu o família de l'amor, etc.; i les d'origen catòlic, és a dir, alguns grups separats de l'Església catòlica, com l'Església de la nova Jerusalem i el Palmar de Troia, entre d'altres.
- El corrent **Déu sí, Crist no**: solen incloure's en aquest grup els moviments religiosos de tipus oriental, no necessàriament nascuts a l'Orient, com la teosofia, Baha'i, Soka, Meditació Transcendental o Hare Krishna.
- El corrent **sagrat sí, religió no**: aquí es pot incloure la *New Age* i l'àmplia gamma de nous moviments màgics: la màgia popular, les religions afrobrasileres, la gnosi, els rosacres, la massoneria, l'espiritisme, l'ufologia o religions dels ovnis, les sectes satàniques, etc.

El nombre de grups i el nombre de persones que s'hi adhereixen augmenten, tant als països més industrialitzats com en aquells que es troben en vies de desenvolupament. Els motius que han propiciat aquest ràpid creixement són d'índole diversa. D'una banda, convé tenir en compte la metodologia d'acció que han assumit molts d'aquests grups. Destaquen: l'atac a les Esglésies tradicionals i als antitestimonis d'alguns dels seus membres; els suposats miracles dels líders d'aquestes sectes; la creació d'ambients reduïts d'amistat i de fort sentiment de família; la tasca marcadament proselitista en la recerca de nous adeptes; la poderosa capacitat econòmica de les seves organitzacions i les tècniques de propaganda; els mètodes de rentada de cervell i de pressió psicològica; l'exposició d'un missatge, en alguns casos

senzill, clar i comprometedor i, en d'altres, nou, exòtic o esotèric.

Les causes

El creixement d'aquests grups no ha estat degut només a les tàctiques d'acció o als seus mètodes de reclutament. Hi ha motius més profunds que han generat aquesta situació. Cal distingir diverses causes externes als nous moviments religiosos:

- personals: amb freqüència aquests grups tenen la capacitat de satisfer mancances psicologicoespi-

Els Hare Krishna pertanyen al corrent «Déu sí, Crist no».

tuals d'algunes persones.

- sociològiques: la secularització de la societat, com a conseqüència de la creació d'una cultura atea, fortament agressiva contra les Esglésies tradicionals; el relativisme a tots els nivells o l'anomenada crisi a l'entorn de la veritat; el sorgiment de la nova religiositat, d'una subcultura espiritual, una mena de magma religiós no estructurat que permet assumir diverses formes, segons el gust del consumidor.
- polítiques i econòmiques: alguns governs han afavorit la proliferació dels nous moviments religiosos i els han donat recursos financers (especialment dòlars) per debilitar l'Església catòlica.
- eclesials: la desorientació doctrinal en les mateixes

religions tradicionals que afavoreix la reorientació cap a noves formes de culte; la ignorància dels fidels en el coneixement de la seva fe; els buits pastorals com la manca d'una vida parroquial intensa, la litúrgia abandonada—freda i dessacralitzada—, la desatenció catequètica i la predicació de caire horitzontalista.

Sens dubte, el creixement dels nous moviments religiosos ha portat amb ell mateix un cúmul de conseqüències negatives:

- en l'àmbit personal, la pèrdua de l'autèntica fe (si els adeptes eren catòlics); moltes vegades danys psicològics, en el cas de l'ús de la rentada de cervell; acumulació de l'economia personal; desencís i frustració final quan descobreixen l'engany del qual van ser víctimes;
- en l'àmbit de la família: la divideixen i la fragmenten;
- socialment provoquen divisions com a conseqüència de la seva insubmissió als deures cívics i sanitaris;
- i, en l'àmbit eclesial, cada any milions de persones abandonen l'Església catòlica per adherir-se a alguna nova forma de religiositat.

Però també pot aportar algun aspecte positiu, ja que el fenomen de les sectes ha de suscitar una renovació de la tasca missionera i reevangelitzadora de l'Església. Com ja va dir Joan Pau II a Santo Domingo, en el seu discurs inaugural de la VI Conferència General de l'Episcopat Llatinoamericà, el 12 d'octubre del 1992. «Ha arribat el moment de comprometre totes les forces eclesials per a la nova evangelització i per a la missió *ad gentes*. Cap creient, cap institució de l'Església pot sostreure's a aquest deure suprem: anunciar Crist a tots els pobles.»

L'avanç de les sectes és un repte, un desafiament, un reclam a la consciència evangelitzadora dels pastors i dels fidels. D'aquí la necessitat urgent de conèixer la problemàtica dels nous moviments religiosos per poder informar sense por i sense negligència als catòlics i resta de persones de bona voluntat, prevenir-les, aconsellar-les, protegir-les dels falsos profetes (Mc 13, 21-22). Però molt més important és portar a cap una autèntica tasca de formació i renovació catòlica de les ànimes mitjançant la santedat de vida, el testimoni de fidelitat al magisteri de l'Església i al Papa, la catequesi sobre l'autèntic Crist dels evangelis, l'ensenyament de la Bíblia, la vida parroquial com a comunitat fraterna, la promoció dels sacraments, el dinamisme apostòlic, la direcció espiritual, la predicació actual i atractiva, i l'atenció personalitzada.

Joan Manuel Gutiérrez Delgado

Escriptor i humanista
stein@mixmail.com

Espanya

Generositat sense límits

■ Un matrimoni jubilat dedica tres mesos a una zona pobra del Perú

BARCELONA.— Abancay és una zona deprimida del Perú on hi ha molta necessitat. El bisbe de la diòcesi d'Abancay va llençar una crida demanant ajuda. Aquesta crida la va recollir la Junta d'Acció contra la Lepra (JAL), que va posar un anunci a

Catalunya Cristiana demanant la col·laboració d'un metge jubilat a Abancay. Com a resposta a aquest anunci, el Dr. Enric Mundó, pediatra, i la seva dona, Mercè Domínguez, han passat tres mesos prestant la seva ajuda en aquesta regió peruana.

s'apleguen un cop la setmana per fer una mica de formació (higiene, alimentació...), promoció de la dona i control de la salut dels infants», apunta Mercè Domínguez.

Entre els problemes que s'ha trobat el matrimoni destaca el de la comunicació, ja que «hi ha molta gent que no parla espanyol, només quítxua, sobretot les persones grans».

El Dr. Mundó ha format part de Medicus Mundi durant molts anys i tant ell com la seva dona estan molt sensibilitzats amb la necessitat que es viu al Tercer Món. Tots dos han prestat la seva col·laboració en diversos països i d'aquesta experiència assenyalen que «t'adones que hi ha gent que realment passa molta misèria, però també descobreixes que hi ha persones extraordinàries que no paren de treballar amb una entrega i una dedicació encomiables». A Abancay, han constatat que «és fantàstica la tasca que desenvolupa l'Església catòlica i el que veritablement funciona allà, i molt bé, és el que ella coordina i organitza».

Aquest matrimoni té molt clar que mentre el cos aguantant continuaran dedicant el seu temps als més necessitats allà on faci falta. Així, Mercè assegura que «de ganes no ens en falten i si estem bé de salut repetirem l'experiència. Si ens sorgeix una altra oportunitat com aquesta no la deixarem escapar». El seu marit és de la seva mateixa opinió: «Hem tornat molt contents d'Abancay i si podem ser útils ho continuarem sent. Hi anirem disposats a tot.»

Rosa María Jané Chueca

Fa dos anys, JAL va fer una crida semblant demanant un oftalmòleg. En aquesta ocasió, ha estat un pediatra i la seva dona els que s'han lliurat generosament per col·laborar en un projecte amb la població més necessitada: «Vam veure l'anunci i com que ja teníem experiència en el Tercer Món, ens vam decidir. No ens va costar adaptar-nos, més aviat ens va costar tornar a Catalunya», explica el Dr. Mundó.

El doctor i la seva dona han tornat del Perú satisfets per l'experiència que hi han viscut. Una de les coses que més els ha impressionat ha estat la pobresa que han observat: «Ens han impressionat moltes coses. Hem conegut el Perú més "profund". L'orografia és molt abrupta i salvatge. Plou molt, hi ha allaus i costa molt fer camins i carreteres. La gent ho té molt difícil per desenvolupar-se i hi ha moltes mancances. Les persones no tenen iniciativa, empena... hi ha molta misèria, pobresa, alcoholisme, famílies desestructurades... la zona d'Abancay està molt endarrerida», comenta Mercè Domínguez.

Aquests dos voluntaris s'han sentit molt ben acollits al Perú, especialment per les comunitats religioses. «La gent del poble en general s'ha mostrat molt amable—reconeix Mercè—, però no saps fins a quin punt són sincers perquè la veritat és que no s'estimen gaire els espanyols. Els consideren els dominadors, els

que van robar l'or, van matar els inques... és clar que les persones que tenen una certa cultura no opinen així.»

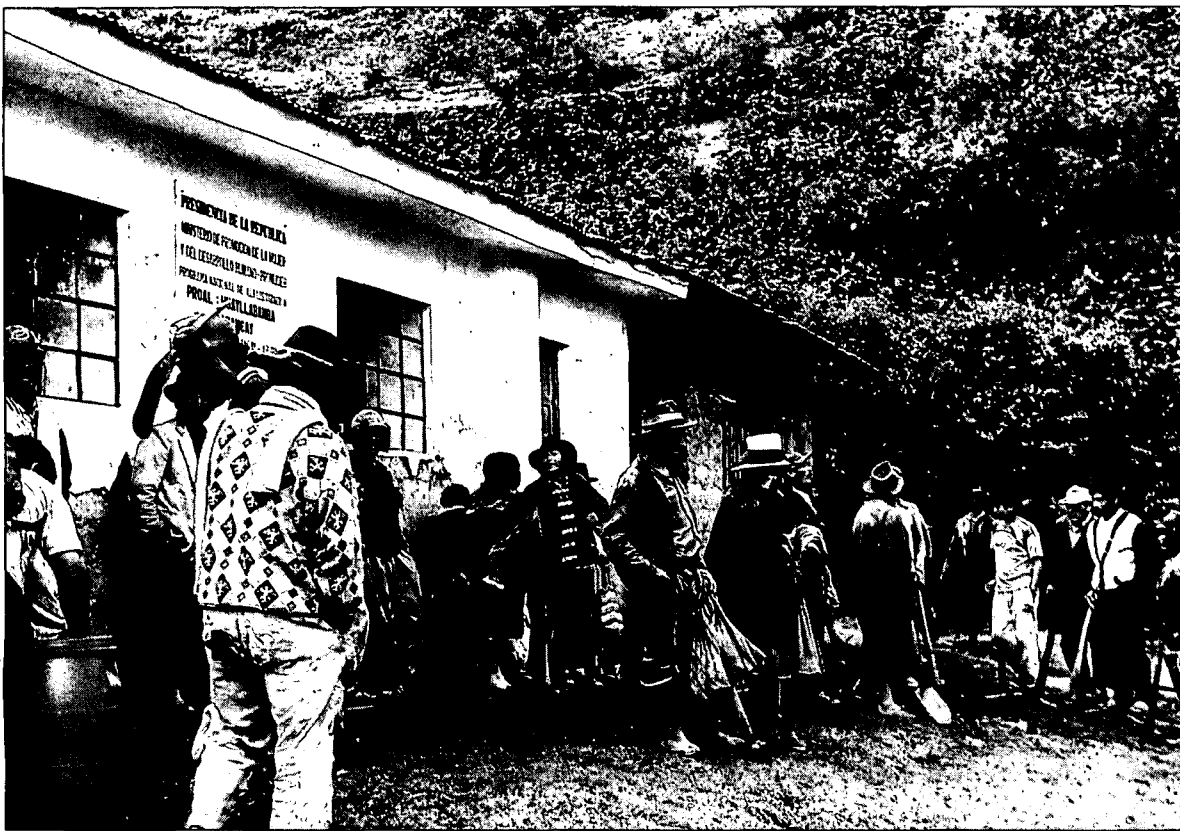
Assistència sanitària

A Abancay el matrimoni s'ha dedicat a diverses feines. Una ha estat atendre el dispensari mèdic, que depèn del bisbat, i que funciona «relativament bé», segons el Dr. Mundó: «Entre d'altres serveis que té hi ha el de radiologia, una farmàcia, un petit quiròfan... això sí, hi ha moltíssim

treball a fer. Està en projecte fer un quiròfan per a parts i ginecologia.»

Una altra tasca que han dut a terme el Dr. Mundó i la seva muller han estat les visites a diferents poblats, carregats amb motxilles plenes de medicaments i de material sanitari. El viatge podia durar diverses hores, per camins de muntanya que els han guiat a comunitats on es viu una «misèria pura», assenyalen.

«També hem col·laborat amb el Club de Mares. Són grups de mares de família, molt ben organitzats per Càritas, que

Cua per visitar-se a Huayllbamba (Abancay).

Germans menors per a la missió

MADRID.— Els franciscans conventuals d'Espanya han celebrat del 3 al 12 de juliol a Collado-Villalba (Madrid) el XVI capítol provincial ordinari, al qual ha assistit el ministre general de l'orde, Agostino Gardin. Com a ministre provincial, per a un segon mandat, ha estat elegit Nicasio Ibáñez, i com a consellers: Julián Pascual, Joaquín Agesta, Jesús Jiménez, Ángel Mariano Guzmán, Mariano Merino i Gonzalo Fernández-Gallardo, que, a més, es vicari i secretari provincial. «Som germans menors per a la missió.» Aquest és el repte que, des de la formació permanent, els franciscans conventuals han assumit per als pròxims

quatre anys. Quant als compromisos cal destacar: gestar i fer operatiu el projecte comunitari de missió, treballar en col·laboració i coordinadament en la pastoral juvenil vocacional, i preparar la celebració del centenari de la restauració de l'orde a Espanya. El ministre general ha demanat als franciscans conrear, entre d'altres actituds, la fidelitat, la recerca del bé comú i l'escolta: «Tot això ens exigeix un discerniment en comú que assumeixi els criteris evangèlics i no els del món secularitzat.» També ha convidat a «construir una fraternitat evangèlica, encara que la nostra vida sigui menys còmoda». (Confer)

JUNTA D'ACCIÓ CONTRA LA LEPRA

Amics dels leprosos

ONG DECLARADA D'UTILITAT PÚBLICA
35 ANYS D'EXPERIÈNCIA (1965-2000)

*Bones vacances i, si pots, contribueix
a les vacances d'un fill d'un leprós*

JAL - AMICS DELS LEPROSOS

Av. Barcelona, 40 - 43881 - Cunit (Tarragona) - Tel. 977 16 16 78
O bé a:

C/c 2100 1323 70 02 00049761 de "la Caixa", agència de Cunit (Tarragona)

Espanya

Condemna i dolor davant de la violència terrorista

MÀLAGA.— La societat malaguenya, amb l'Església al capdavant, ha mostrat la seva condemna més enèrgica davant dels últims atemptats d'ETA. En un d'ells la banda terrorista va posar fi a la vida del regidor del Partit

Popular a l'Ajuntament de Màlaga José M. Martín Carpena. La mateixa sort va ser a punt de córrer el secretari provincial del PSOE provincial, José Asenjo, que va salvar la vida en fallar l'explosiu adossat al seu cotxe.

Mons. Antonio Dorado, bisbe de Màlaga, comparteix amb tota la societat el dolor i la repulsa pels atemptats d'ETA. Tot just produir-se l'atemptat mortal del 15 de juliol, el bisbat de Màlaga emetia un comunicat en què demanava als representants del poble que continuessin treballant per la pau i el bé comú i encoratjava els ciutadans a participar activament en actes pacífics de rebuig al terrorisme.

En l' emotiu funeral pel regidor assassinat, Mons. Dorado clamava que «no té justificació treure la vida a un semblant. (...) La vida és un do preciós que ningú no pot arrencar violentament» i recordava, una vegada més, que matar «no és el camí per a cap futur que valgui la pena». Les seves paraules no van tenir cap efecte en els terroristes, ja que quatre dies després intentaven repetir el sagnant assassinat amb el socialista José Asenjo.

Condemna i dolor són les dues paraules que més s'han repetit al llarg d'aquests últims dies per tota la geografia espanyola. «Enmig del dolor intens, de les moltes llàgrimes, José M. Martín Carpena és en la pau de Déu.» Aquestes eren les paraules de consol que oferia el bisbe de Màlaga. «Ara viu la pau de Déu. La pau que, en el sentit bíblic, significa l'harmonia de l'home amb Déu, amb els semblants, amb ell mateix. (...) Ha rebut el regal de la pau intensa i per sempre. (...) La pau del gest de tendresa del Déu en qui ha cregut i amb qui s'ha trobat.» Mons. Dorado també assegurava que «les benaurances ens ajuden a descobrir que allò per la qual cosa ha donat la seva vida

mereix la pena i ens estimulen a viure també, des de la fe en Jesucrist, un tarannà, un esperit que és el que implica la fortalesa més gran. (...) Ens volem comprometre a continuar treballant per aconseguir una civilització de l'amor i de la pau».

Per la seva part, la Conferència Episcopal Espanyola també ha volgut mostrar la seva condemna davant d'aquests atemptats, que constitueixen «un pecat molt greu que ofèn Déu, Autor de la vida, i l'ésser humà creat a imatge seva». L'Església espanyola recomana oració pel regidor assassinat, la seva família i pels que defensen la violència i el terror com a «arma política». Els bisbes espanyols pregaven perquè «aquesta sigui l'última sang vessada per una organització terrorista, que ha de desaparèixer, i que la societat espanyola pugui gaudir de la pau i de la llibertat a què té dret», un desig que encara no s'ha pogut fer realitat.

Els prelats catalans s'han sumat a les declaracions contra la violència terrorista, a través d'un comunicat de la Conferència Episcopal Tarraconense, que reproduïm a la pàgina 18.

Mons. Antonio Dorado.

Aquests últims atemptats han coincidit amb un augment del rebuig de sectors de la societat basca a la violència al carrer. En aquest sentit, apuntem unes declaracions de Mons. Juan M. Uriarte, bisbe de Sant Sebastià: «Aquests actes són un greu obstacle per a la pau. (...) Tots tenim el deure moral d'adoptar posicions netes davant d'aquest fenomen pertorbador, i les persones i els grups amenaçats han de sentir no només la proximitat privada, sinó el suport públic de les seves autoritats i dels seus conciutadans.» (C.C.)

Plans Pastorals

MADRID.— L'arquebisbe de Madrid, el cardenal Antonio Rouco Varela, ha promulgat el Pla Pastoral de l'arxidiòcesi madrilenya per al curs pastoral 2000-2001. *La transmissió de la fe: aquesta és la nostra fe. Aquesta és la fe de l'Església és el títol del pla*, entre les prioritats del qual figura «l'acollida i l'acompanyament dels allunyats que s'acostin a l'Església amb motiu dels sagraments». El Pla Pastoral també proposa l'elaboració d'un directori diocesà per a la iniciació cristiana, la promoció dels catecumenats d'adults, el tractament de la transmissió de la fe en retirs espirituals, trobades i jornades, la iniciació cristiana d'infants, d'adolescents, de joves i d'adults i la promoció de noves vocacions de catequistes i d'educadores de la fe.

Per la seva part, a la diòcesi de Sigüenza-Guadalajara, després de la reunió anual d'avaluació i de programació pastoral del bisbe, el seu vicari general i els delegats diocesans, s'ha decidit la pròrroga per un any del vigent Pla Pastoral Triennal, titulat *Jesucrist, ahir, avui i sempre*. La Paraula de Déu, l'Eucaristia i la promoció del laïcat seran els objectius del pròxim any pastoral d'aquesta diòcesi, que regeix des de fa nou anys el bisbe José Sánchez González. (SIC)

Reconeixement per a Mons. Benavente

MADRID.— El 5 de juliol passat el ministre de l'Interior, Jaime Mayor Oreja, va lliurar la medalla de Plaça del Mèrit a la Seguretat Vial al prelat promotor de la Pastoral de la Carretera, Mons. Ciriaco Benavente, bisbe de Còria-Càceres. La distinció li va ser atorgada per la tasca duta a terme per l'Església amb les seves campanyes, jornades i trobades davant de la realitat del trànsit. (SIC)

Plaça de Sant Pere.

Foto: Miriam Díez

Caixers per als necessitats

MADRID.— «Dóna el que puguis, agafa el que necessitis.» Aquesta consigna sortirà escrita en el rebut dels «caixers solidaris» que l'ONG Missatgers de la Pau, fundada pel P. Àngel García, preveure asturià, pretén instal·lar a Madrid a partir del mes d'octubre. Només introduint el DNI, el caixer donarà diners a qui els necessiti. Una idea original, sense saber quin resultat donarà.

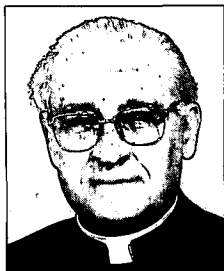
Missatgers de la Pau vol inaugurar el primer caixer a la plaça de Sant Pere, a Roma, perquè allà també tenen el seu «Telèfon Daurat», iniciativa creada per pal·liar la soledat de les persones grans, i atès per voluntaris.

Als caixers solidaris es podran ingres-

sar donatius en metàl·lic o amb un xec. Fins i tot donaran un rebut per a la desgravació de la declaració de la renda. Estaran situats, estratègicament, en indrets on hi hagi persones que ho necessitin: al costat d'una església, d'un banc, a prop d'un supermercat o a l'aeroport de Barajas.

Aquests caixers estan dissenyats per evitar abusos. Mitjançant el DNI es podrà identificar els menors, als quals no es donarà servei. El dispositiu estarà preparat perquè només es pugui fer servir un cop al dia. Si ja s'ha fet servir sortirà un paper que dirà «Si en necessites més, truca al Telèfon Daurat (900 222 223)», gratuïtament. Al Telèfon Daurat un assistent social s'ocuparà de cada cas. (SIC)

Carta Dominical

La benaurança de la sintonia amb Déu

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Som molts els qui anem buscant la continuïtat en l'apropament al Senyor. Per això, he escollit avui comentar la quarta benaurança: perquè em sembla que és la benaurança de la sintonia amb Déu. Totes són molt importants: la pobresa d'esperit, la humilitat, la fortalesa davant el sofriment, la misericòrdia, la lluita per la pau, etc. Cal intentar assolir-ho tot. Però em sembla que tot això està inclòs en el desig de fer la voluntat de Déu. I el desig de fer la voluntat de Déu em sembla que és precisament la quarta benaurança: tenir fam i set de santedat.

En el Diari íntim de Kierkegaard —obra molt inte-

ressant— hi ha un moment en el qual ell expressa les seves angoixes, les seves tristeses i les seves crisis. Però sempre des d'una gran fe. I el 30 d'octubre de 1838, després d'haver escrit altres coses aquell mateix dia, acaba la jornada amb aquesta oració: «Pare celestial, vers tu es dirigeix el nostre pensament. A tu et cerca en aquesta hora, no com el pas del pelegrí extraviat, sinó com el vol segur de l'ocell que coneix el seu niu. No permetis, Déu meu, que la nostra confiança en tu s'esfumi com una idea fugaç, com un afalac instantani, com una certesa faltà en aquest cor carnal. Fes que, en nosaltres, la nostàlgia del teu regne i les esperances de la teva esplendor no siguin dolors infecunds ni semblants a núvols sense pluja. Fes que siguin rosada que abeuri, que humitegi els nostres llavis i que, com el manà celestial, ens saciïn per sempre.»

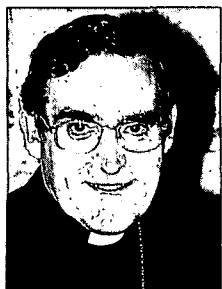
No és cap somni expressar aquesta esperança. Perquè té relació amb l'encarnació del Verb. «Quan la naturalesa mateixa és símbol del Logos —explica el P. Ladaria—, l'home és possible (l'autèntic home); perquè és possible l'alienació del Logos, perquè és possible l'encarnació, és possible l'home. Perquè sense l'encarnació l'home seria una realitat totalment diferent, sense la referència, sense l'amor i sense el recol-

zament del Logos fet home, ja que no seríem allò que en realitat som.» Seríem el que molts tristament creuen ser: éssers intel·ligents però tancats en si mateixos, tenint per frontera, també en la vessant espiritual, la seva realitat tancada a la transcendència, que és precisament allò que els diferencia dels altres éssers vivents.

Zubiri, en uns textos desconeguts fins ara, ho veu des d'un altre angle, però complementari i enriquidor: «L'home no solament es troba en el cristianisme amb un accés a Déu, sinó que es troba amb què Déu mateix és l'accés a Déu. És la divinització de la via de la transcendència. I aquesta fou precisament l'obra del Crist, el Fill de Déu.»

El cristianisme és formalment, segons sant Pau, una conformació divina de tot l'home. És salvació només perquè és una deïformació. «El cristianisme no és l'argamassa que apedaça les fissures de la vida... El punt de coincidència entre l'home actual i el cristianisme no és la indigència de la vida, sinó la seva plenitud. Com més la vida s'aferma sobre si mateixa, és aleshores quan formalment està sent més en Déu i amb Déu.» Aquest «ser amb Déu i en Déu», segons Joan de la Creu, depèn del desig que es tingui de ser-ho: és la quarta benaurança.

Paraula i vida

El jardí del món

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primat

L'estiu i les vacances ens permeten tenir més contacte amb la natura. D'ací que el tema de l'ecologia recobri una major actualitat. L'ecologisme és un assumpte d'una transcendència innegable. Es refereix a l'ambient natural que ens envolta, al cosmos, a la «creació».

Sovint es reitera l'advertiment que la situació és preocupant i seriosa, perquè la depauperació del nostre patrimoni natural continua endavant a tot arreu. La crisi ecològica és un problema moral que, relacionat amb el desenvolupament tècnic i científic actual, té una tal dimensió que compromet seriosament a la llarga la mateixa existència humana.

Joan Pau II, en una de les seves encíclics socials, ha fet aquesta primera observació: és convenient «prendre una més gran consciència que no es poden utilitzar impunement les diverses categories d'éssers, vius o inanimats —animals, plantes, elements naturals— de la manera que hom desitgi, segons les pròpies exigències econòmiques». Una correcta «consciència ecològica» cal que tingui en compte «la dimensió ètica», que ha de caracteritzar sempre el desenvolupament dels pobles.

El Papa torna a parlar de l'ecologia en la seva encíclica sobre *L'Evangeli de la vida*, afirmant que «l'home, cridat a cultivar i a custodiar el jardí del món, té una responsabilitat específica sobre l'ambient de la vida, o sigui, sobre la creació que Déu posà al servei de la seva dignitat personal, de la seva vida: pel que fa no sols al present, sinó també a les generacions futures».

Des del punt de vista cristià, és aplicat a l'ecologisme el qualificatiu de «respecte a la integritat de la

creació». Hi ha una relació necessària entre l'actuació humana i la integritat del món creat per Déu. És cert que el Senyor va confiar a l'home el domini de la terra. Però no li atorgà pas una potestat absoluta, sinó condicionada. L'home, en fer ús dels béns naturals, és sotmès a unes lleis no solament biològiques, sinó també morals.

Preocupa en el camp ecològic l'aplicació indiscriminada dels avenços científics i tecnològics. Qualsevol intervenció en una àrea de l'ecosistema ha de considerar les conseqüències en altres àrees. Sovint en els mitjans de comunicació social es parla de residus industrials, dels gasos produïts per la combustió de carburants fòssils, de la desforestació incontrolada, etc. Són coses que poden deteriorar seriosament el medi ambient i l'atmosfera.

Hi ha principis ètics que no poden ser oblidats. Un d'aquests és el següent: «El respecte per la vida i la dignitat de la persona humana inclou també el respecte i la cura de la creació.»

opinió

Zoom

El problema de l'escolarització d'infants fills d'immigrants es fa cada dia més acuitant i urgeix una solució si no definitiva almenys de templeig, que vagi apropant cada cop més a una necessària integració d'aquest sector a les realitats socials dels països que han escollit a la recerca d'un millorament de les seves condicions de vida al propi país. A Catalunya s'avança en aquest sentit, i es defuig la solució de crear escoles pròpies per als fills d'immigrants que produirien un negatiu sentit de gueto i no s'aconseguiria la desitjable integració. Per això, sembla que els nens d'immigrants seran distribuïts per totes les escoles existents. Caldrà, però, que no falli en cap moment la bona voluntat i professionalitat dels ensenyants.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

La nul·litat del matrimoni cristià

La Cúria de Justícia de l'arxidiòcesi de Barcelona ha publicat l'estadística de les causes de nul·litat matrimonial dutes a terme durant l'any 1999. Hi apareixen el nombre de demandes, sentències, causes arxivades i causes en tràmit.

És interessant l'apartat de les sentències des del punt de vista dels motius de declaració de nul·litat. El Dret Canònic anomena, entre d'altres, els següents capítols: falta de llibertat, exclusió de la prole, incapacitat d'assumir les obligacions essencials del matrimoni, exclusió de la indis-solubilitat, por reverencial, manca de discreció, exclusió

de la fidelitat, simulació total, impotència i error de qualitat.

Segons un gràfic que publica l'estadística esmentada, el capítol més freqüent és el d'incapacitat per assumir les obligacions matrimonials. De les 131 causes, en el 68,7 % s'invoca aquest capítol, que tipifica el Dret Canònic en el c. 1095 §3.

Fa pensar molt que de la varietat de capítols o causes que enumera el Dret Canònic ocupi un percentatge tan elevat «la incapacitat per assumir les obligacions matrimonials». Des d'una perspectiva pastoral indica que un nombre de parelles molt alt mostren una incapacitat psíquica per casar-se, malgrat els cursets de formació i informació que exigeixen les parròquies als nuvis abans de tramitar-los l'expedient matrimonial per casar-se.

Què és el que fa fallida? Immaduresa en els joves? Un canvi substancial de valors en la societat? Desconeixement en profunditat del sagrament? Són els sociòlegs, els psicòlegs i els teòlegs, entre d'altres, els qui han d'investigar i aportar les seves conclusions esbrinant les causes i efectes d'aquest fenomen, d'aquesta incapacitat malauradament tan normalitzada.

Notes insignificants

Germà Adrià

Els nostres dos pobres

Enhorabona! Estem tots d'enhorabona. Avui la premsa publica les noves mesures liberalitzadores del negoci i les empreses. Les botigues podran obrir més hores i fins i tot alguns dies de festa. Hi haurà més facilitat de negoci per a tots els qui tinguin algun negoci. L'electricitat, més barata per als qui consumeixen més, que solen ser els més pobres, donat que s'arreceren sota molts fanals.

Tot anirà molt més bé. Fins i tot, potser, pujaran una miqueta les pensions. Potser els del pagament contributiu arribaran a cobrar 41.000 en lloc de 40.000 pessetes... I així, tothom més ric. Sobretot els rics podran ser més rics encara. Els qui pasten els diners tindran més facilitats per a grans pastades.

Els pobres, en lloc de parer una mà, d'ara endavant, podran parer totes dues mans (encara que després no recullin ni el que recollien amb una). Els qui dormen en caixers podran posar dos cartrons en lloc d'un de sol per no sentir la humitat del terra. Els qui s'arreceren en un portal podran escollir entre més d'un. Els aturats crònics podran estar més temps aturats, perquè ells ja no serveixen per dur negocis o per fer que uns altres els duguin. Els malalts sense assegurança segurament seran més ben atesos en més i més bons hospitals. Els transeünts, en lloc de recórrer les ciutats d'una autonomia podran recórrer totes les autonomies. Seran, podran ser, transeünts més modernitzats. Els presos es podran sentir més presos, perquè les presons cada cop seran més modernes. I els reglaments podran ser més estrictes. Tot ha d'augmentar.

I els presos que surtin en llibertat, en lloc de rebre el pagament de l'excerceració al cap de dos mesos, el podran rebre al cap de vuit dies, si és que no se'ls treu el pagament (com alguns demanen). I després, encara que al seu currículum facin constar els seus anys de presó, segur que com més anys més preferència tindran per ser admesos (al contrari que ara). I els traficants de droga la podran passar amb més impunitat, perquè també els drogaddictes s'acolliran a les lleis de l'oferta i la demanda, sense tantes limitacions per l'oferta.

Les màquines escurabutxaques podran escurar moltes més butxaques perquè els pobres es puguin arruïnar encara més en els seus casinos individuals. El metro, perquè no estigui tan submergit, podrà pujar una mica més el preu del bitllet. Els rics ja tenen cotxe per viatjar per la ciutat. Els abrics de bisó i els pisos i els hotels podran pujar més els preus, perquè als pobres ja no els podrà ni interessar saber què és un hotel o una casa o un abric de bisó. Així, tot liberalitzat, tot cap amunt. Així els pobres podran anar cada cop més cap avall. I els bons cristians tindrem la satisfacció de tenir cadascú no al «nostre pobre», sinó als nostres «dos pobres». Amén.

Punt de vista

J. M. Simón Castellví

Metge

Utopia (mediàtica)

«A sant Tomàs Mor, un pare de família exemplar i un ciutadà model, al quan han intentat implicar en el foment del divorci i de l'eutanàsia perquè va presentar a *Utopia* una societat que de cap manera va veure com a ideal global.»

Vet aquí que una vegada una societat humana va decidir per consens constituir-se en un estat on gaudir i viure amb el màxim benestar. Els ciutadans no tindrien cap altre límit legal que el respecte per la llibertat i el benestar dels altres, deia la seva recent aprovada constitució. Tots podrien fer el que volguessin perquè s'entenia que el lliure exercici de qualsevol activitat humana sempre comporta fruïció. Tan sols un comitè ciutadà escollit per sufragi universal realitzaria a posteriori les avaluacions i la catalogació de fets que poguessin constituir un atemptat a les llibertats d'algun ciutadà. Mai no hi hauria censura prèvia i a penes hi hauria capacitat punitiva en el comitè ciutadà. Tan sols es podrien imposar algunes multes. A més, es partia d'un conjunt de ciutadans perfectament sans i amb una còmoda situació econòmica.

De fet, les precaucions constitucionals i les mínimes normes penals van ser introduïdes per un jurista per si alguna vegada naixia un mutant que no acceptés l'ideal de convivència. Es considerava que l'ésser humà sempre tendia a la màxima felicitat i que interferir en la felicitat dels altres portava infelicitat amb la qual cosa ningú no violaria unes normes fetes per al bé de tothom: els humans psicològicament ben constituïts mai no practicaven el mal perquè era aliè a la pròpia naturalesa que sempre tendeix a la concòrdia i a la pau. El mal no existiria i el bé estava en els mateixos desitjos de felicitat de tots. Es tractava d'una societat laica, igualitària, autosuficient, que no reconeixia Déu perquè pensava que, si aquest ésser existia, no intervenia per a res en la vida dels homes. És clar que qualsevol podia practicar la religió segons els seus gustos i costums. Durant anys tots els habitants d'Utopia van viure i es van considerar completament i perfectament feliços.

Un cavaller, casat amb una bellíssima dona i amb dos fills preciosos, es va creuar pel carrer amb una dona menys maca però amb alguna cosa que ell va veure «interessant». La tendència social i personal cap al màxim gaudi el va portar a demanar-la en matrimoni. Esperava que ella li aportés una quota de felicitat més gran. I va trencar amb la primera dona per explorar les possibilitats de l'altra. L'atreïa en extrem el risc d'allò desconegut. Va posar les seves esperances de felicitat en la nova i lliure relació.

Va continuar acarant el seus fills i es va comportar cavallerosament amb la seva primera dona. El comitè ni tan sols va considerar estudiar el que va ser el primer canvi de dona de la història del país. Tot i això, la primera esposa plorava cada nit amargament tot i que pel carrer presentava un rostre amable perquè tots havien de mostrar felicitat per no afectar els altres. Els seus fills van deixar d'estudiar però l'escola no els va molestar amb cap atenció especial per no trastornar-los.

El primer canvi de dona en va comportar molts d'altres, començant amb la primera exesposa, que va cercar un altre en qui abocar els seus anhelos. El patiment callat va començar a estendre's. El comitè no hi intervenia perquè es tractava de decisions lliures a la recerca de més felicitat. A més, alguns dels seus membres també van realitzar un o més canvis d'esposa. Va ser inevitable la seva intervenció quan algunes esposes i fills van disminuir dràsticament el seu benestar perquè els seus pares no els podien atendre. I van imposar unes quantes multes, més com a compensació que com a càstig pròpiament dit. Les disputes sobre immobles i efectes es van estendre ràpidament malgrat que les cases eren totes gairebé iguals: cada persona s'havia entusiasmat amb la seva de sempre i no la volia deixar per no perdre la felicitat dels records. Els canvis de dones van portar problemes de reconeixement de paternitat i el comitè va haver d'intervenir-hi novament per intentar donar a cadascú el que era seu i que ningú no perdés la felicitat. Fins que tot va ser tan complicat que es va rebaixar el llistó i el va posar consecutivament en la màxima felicitat possible, en una mínima felicitat garantida per a tots, en la mínima infelicitat possible... Aviat va haver de començar a suplir les famílies i a donar per ell mateix benestar i felicitat a molts ciutadans fins que el límit de les seves forces va imposar noves regles. No hi hauria garanties de benestar sinó de llibertat. Aquesta era més fàcil de garantir perquè cadascú faria servir la seva pròpia per garantir-se el màxim benestar. Es considerava que els febles en llibertat (nens, gent gran, malalts) tindrien uns requeriments febles en benestar, perquè una cosa depenia de l'altra. L'exaltació de la llibertat va portar situacions socials mai vistes abans. Dones i homes desesperats per l'abandonament dels seus cònjuges decidien un dia i un altre acabar amb les seves vides a la recerca d'un benestar més gran en un terreny desconegut. La mort provocada es va veure com la salvació. Els fills i amics d'aquests morts patien amargament per la desaparició d'éssers l'existència dels quals els feia feliços. L'espiral de morts va ser aprofitada per alguns per cometre discretament els primers homicidis i desfer-se d'antics problemes conjugals. El comitè no hi intervenia més que en comptades ocasions, tot imposant multes o emetent normes perquè els voluntàriament moribunds que per ignorància no van calcular bé la dosi de verí tinguessin una mort dolça. O perquè la lletja estètica dels qui morien no pertorbés la felicitat ciutadana.

saber esoltar

L'autoestima

Autoestima significa «estimar-se a si mateix». De fet, l'Escriptura ens mana «estima els altres com a tu mateix». Hi ha, però, una qüestió: m'accepto a mi mateix? La resposta pot resultar força ambigua. Així hi ha qui es considera lleig, qui té complex davant els altres, qui no parla perquè els qui el rodegen són vistos com més dotats que ell... Qui pensa així de si mateix té una colla de problemes. El domina una mena de sentit constant d'inferioritat que el descol·loca interiorment, el fa patir i el converteix en mendicant dels pensaments i les paraules favorables als altres, com si sempre necessités recolzament dels qui tracta. Difícilment tolera les adversitats. No pot mantenir dreta la seva personalitat amb les seves idees i projectes. Aquestes persones poden tenir problemes psicològics considerables.

L'autoestima es un punt nuclear de la personalitat. Ha de ser present en la pròpia vida. Cadascú és com és. Inútil pensament creure —com fan els nois i noies— que el berenar dels seus amics és millor que el que els dona la seva mare. Per això cada persona ha d'escollir amb realisme la seva manera d'ésser, la figura del seu cos, la faïça de caminar, el mode de la seva

gesticulació, la forma de pensar i dir... Cadascú té els seus valors i els seus defectes. Els complexos, però, no són més que falsedats. Rebatre'ls forma part de les promeses del baptisme. Ho dic ben seriosament.

Autoestima no vol dir «anar» de perdonavides pel món i no té res a veure amb l'orgull, la vanagloria o el ridícul gallejar, ni menys amb el constant parlar de si mateix. El realisme serà —sempre arrecerat en la serenitat i l'optimisme— és la veritable lupa que ens ajuda a conèixer la nostra personalitat. Llavors l'autoestima coincideix amb la veritat, amb la humilitat.

D'aquí en surt una deducció: per assolir d'estimar-se a si mateix cal arribar a saber estimar els altres. Això és cabdal. És, en major part, el secret de l'autoestima. Aquesta neix amb nosaltres. Mireu un infant, analitzeu la seva conducta... i veureu quina autoestima té. La té tan gran que es considera el centre del món. Creu tenir dret a tot a canvi de res. A poc a poc, en el procés educatiu, els nois i noies es van adonant que s'han d'obrir als altres, que l'estimació és quelcom que cal guanyar, feta excepció dels qui no maduren o dels qui són neuròtics.

Les coses de la vida es teixeixen en el teler dels deu manaments i de l'Evangeli. Ells no paren mai d'assenyalar-ne el camí.

Joan Guiteras i Vilanova

a propòsit de...

Suïcidi (3)

Després d'haver enviat la setmana passada l'article, vaig pensar que, potser, qui ho llegís, creuria que estic obsesionat pel suïcidi. Ho he anat meditant i he arribat a la conclusió que, tot i que fos veritat que hi estic obsesionat, parlar-ne pot ser un crit d'alerta, per a aquesta societat que posa l'accent en una sèrie de valors intermedis, que no donen felicitat plena, amagant, desinteressant-se o ignorant, els supremes. I el pitjor és que, sovint, causants d'aquesta absència són els mateixos educadors, que moltes vegades estan compromesos en organitzacions cristianes, escolars o no.

Davant meu tinc una llista on apareixen quinze noms de persones conegudes, la majoria joves, que van intentar el suïcidi. No tots van morir, però en els casos en què s'ha arribat a temps d'impedir la mort, no tan sols en el seu interior, en la seva íntima història personal han resultat lesionats, sinó que en el seu historial mèdic, han quedat assenyalats amb la indicació *autòlisi* que els dificultarà, per exemple, ser admesos en una residència.

La nostra actualitat exigeix més radicalitat, més profunditat. I les nostres organitzacions ofereixen valors mediocres. Ni l'amor a la natura, ni la tolerància, ni el simple sentit de la solidaritat, ni el conreu de les arrels històriques, per posar només uns quants exemples, tenen prou força, donen energia per trobar sentit a una vida que es vol plena. I molts s'estimen més suprimir-la que arrossegar una existència sense sentit. El món de la droga, l'alcohol i altres, és un clar indicatiu d'aquesta absència d'entusiasme.

Ens fa por proclamar que la nostra fe dona sentit a la vida, nosaltres, els servidors o admiradors del Senyor de la Vida, potser perquè si ho afirmem públicament, aquesta fe esdevindrà exigència i tan sols desitgem ser habitants de l'estat del benestar, volem, sense confessar-nos-ho explícitament, continuar sent mediocres consumidors.

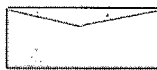
Vull recordar un cas ocorregut quan ens reuníem a la Llobeta. Molt a prop nostre acampava un grup jove, d'una institució cristiana barcelonina. Un monitor de 18 anys va posar fi a la seva vida. Ens vam assabentar del trist fet i vam ajudar. Un metge dels nostres va administrar algun tranquil·litzant. Una assistent social, monja i missionera, va acompanyar les que sentimentalment estaven més afectades; un estudiant de medicina, avui monjo de Montserrat, va custodiar el cadàver fins a l'arribada del jutge, a mi em va tocar coordinar l'operatiu. Però a qui van sol·licitar amb urgència els altres monitors va ser al consiliari, Mn. Tort. Ho recordàvem fa poc junts. Va ser ell qui més els va ajudar. La seva companyia, les seves paraules i, n'estic segur, les seves pregàries, van ser la seva millor salvaguarda, per a ells i per a la família.

No em resta més que recomanar la lectura del llibre *Le suicide chez les jeunes, un cri pour la vie*, de Mediaspaul. Tot i que és una edició canadenca, la seva lectura resulta també útil entre nosaltres.

P-J Ynaraja,

Capellà del Montanyà (ynaraja@retemail.es)

Cartes del lector

□ Immigració, què fer?

Sr. Director,

Els problemes mundials de falta de respecte als drets humans, guerres, genocidis... ens poden doldre i preocupar, però no ens afecten ara directament. A nosaltres, el que ens fa molta pena, però també molta por, és la immigració. Espanya no pot atendre tota la immigració que vindrà amb permís o sense, la gana dóna una capacitat de rebel·lió, que no pot aturar ningú.

He llegit a l'Avui, que el Ministeri d'Interior porta en avió a Barcelona una mitjana diària de cinc persones, immigrants procedents d'Àfrica, que són posades al carrer sense papers ni recursos. Això, per bona gent que siguin, arribarà un moment que farà difícil la seguretat i la convivència, amb la conseqüent acusació de xenofòbia.

L'única solució és que tothom pugui viure al seu propi país. Però, com es fa això? Ràpidament i d'una manera general, és impossible. Cal una política internacional decidida en aquest sentit. La resta que es faci: retornar-los, desarticlar les màfies que els ofereixen transport, tancar les fronteres... no servirà per a res.

D'altra banda, gent amb molt bon cor i ganes d'ajudar diuen coses completament utòpiques. Una ONG, en una entrevista a la ràdio, demanava que a part d'oferir als immigrants la sanitat i lloc a les escoles, els ajuntaments els havien de facilitar habitatges. Com poden demanar això als ajuntaments si hi ha tants joves al país que no poden accedir a una casa?

Avui el noticiari del migdia de TV3 ha fet un curt reportatge d'un grup d'africans que dormen al ras als parterres de la plaça de Catalunya sense cap recurs econòmic ni possibilitat de trobar feina perquè no tenen papers. Abandonar la gent que ve demanant auxili és una injustícia. Si a Espanya no hi ha prou centres d'acolliment, provisionalment cal acollir la gent en tendes de campanya, barracons o llocs improvisats i oferir-los per mitjà de l'exèrcit i la Creu Roja un mínim d'higiene i alimentació, mentre, el més ràpidament possible s'estudia cada cas. Sembla que la situació econòmica espanyola actual permetria fer aquest gest.

Abandonar aquests grups de gent abandonada a la desesperació, en diverses ciutats espanyoles em sembla gairebé un acte de terrorisme. Aquest és un terrible

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

□ Misses gravades en vídeo

Sr. Director,

Vull expressar el gran bé, i l'important que és tenir vídeos on s'hagin gravat celebracions litúrgiques. Siguin gravades en directe per la televisió, o gravades en festes d'ordenacions, casaments, batejos, comunions, etc. Dono gràcies a Déu per les persones que han fet possible aquest invent tan extraordinari, sense el qual tant jo com milions de persones no podríem aprofundir tan gustosament en la nostra fe catòlica. Discrepo amb els capellans que prohibeixen de gravar ni fer fotografies durant les celebracions, perquè segons ells diuen és fer comèdia. Doncs jo obligaria tots els nens i nenes que han fet la Primera Comunió que tinguessin el gran sant-record de la missa.

És important fer dels records espirituals llibres i vídeos, perquè aquestes vivències, mirant-les, parlen de Déu i del camí de la fe. Quan tornes a mirar la missa a casa amb tranquil·litat, fas autèntica pregària; perquè qui observa, estima, i estimar les coses santes de tots els passos de la missa, és molt agradable a Déu. A més, també és molt important perquè molts components de la família, que per causes de malaltia o de treball, no han pogut assistir a la celebració, també poden reviu i saber com ha anat.

També va molt bé per estudiar els cants, el sermó o el transcurs de la missa. Tant per a mi, com per a la meva esposa, que no podem assistir a missa cada dia al poble, perquè estem molt lligats a la feina de pagès, dono gràcies als meus nou fills per gravar-nos moltes misses, perquè així cada dia, des de casa nostra, podem anar a missa, observant, com més diversitat de vídeos-misses, millor.

JOAN SABÉ
Banyoles

problema, principalment per als immigrants, és clar, però també per a nosaltres perquè ens depassa.

HORTÈNSIA ASSENS
La Palma de Cervelló

□ La força de l'oració

Sr. Director,

Amb motiu del dia *pro orantibus*, Edmon M. Garreta, abad del monestir de Solius recordava al Full Parroquial de Girona que «pregar és contribuir al bé comú, espiritual i material». I posava l'exemple de Moisès, a qui li aguantaven els braços perquè no defallís mentre pregava dalt la muntanya, que si els tenia alçats feia que el poble d'Israel guanyés en la lluita, a la plana.

Aquest exemple bíblic em recorda que de jovenet, en els penosos anys de la persecució religiosa del 1936, els nostres pares i milers de famílies cristianes, a la nit, amb les portes tancades per por de ser descoberts, resaven amb gran devoció el sant rosari i tot un enfilall d'oracions sense defallir, alçats els cors en la confiança de recuperar la llibertat religiosa que es debatia cruelment en diferents punts d'Espanya. Ajuntats els grans de rosari resats en silenci pel poble cristià durant aquells tres anys de sagnant persecució haurien format una muntanya més alta que Montserrat.

Si al febrer del 1939, a Catalunya es van poder obrir de nou els temples, recuperats de la crema i de la profanació, si Jesús sacramentat va tornar als sagraris de les parròquies i santuaris, si per als

infants fou possible aprendre de nou el Catecisme i per a les famílies catalanes rebre els sacraments i participar de la santa missa, si els malalts i els humils gaudiren de nou el consol de l'Evangeli, fou gràcies especialment a les fervoroses oracions de les famílies cristianes a l'ombra d'un Déu perseguit, a les misses celebrades en la clandestinitat dels habitatges i en els boscos més amagats, i els braços en creu dels màrtirs que mentre els era arrabassada la vida pregaven amb esperança de vida eterna: «Perdoneu-los, Senyor, que no saben el que fan.» Llavors i ara «pregar és contribuir al bé comú, espiritual i material».

FRANCESC A. PICAS
Barcelona

□ No, no i no

Sr. Director,

Com a cristians, estem donant testimoni?

El Pastor és un, ens admetrà aquestes absurdes disquisicions?

La unió de cristians del món, així ho aconseguirem?

Propagar la Fe, l'amor de Crist, és aquest el sistema adient?

Aquesta manera d'actuar, pot ser plaent al nostre Gran Amic i Mestre?

Un tripijoc que fa pudor de fum, no ens diu Jesús que hem de donar Llum?

Podríem allargar aquests comentaris sobre els esdeveniments que tan inoportunament preocupen els nostres mitjans cristians. No val la pena. Són suficients.

GENÍS DE TERA I TEIXIDOR
L'Estartit

□ La Mare de Déu de la Mercè

Sr. Director,

Passejant pel passeig marítim, com fan els turistes, em vaig adonar de la brutícia que cobreix l'estàtua de la Mare de Déu de la Mercè que hi ha sobre la teulada de l'església. I, en pensar en allò de «Barcelona, posa't guapa», potser hauríem de començar per allò que més es veu.

MARIATERESA LLADÓ BADIA
Barcelona

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 905 988

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent

24 hores

Ens desplaçem a domicili

Tramitació
d'enterramentsEn cas de defunció,
què s'ha de fer?

Truqueu al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

Diàlegs sobre la litúrgia (3)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Quan diem que la litúrgia és celebració de l'Església no fem sinó repetir el que tota la tradició cristiana ha afirmat i viscut en la litúrgia mateixa, i que el Concili Vaticà II ha dit amb totes les lletres: «Les accions litúrgiques són celebracions de l'Església...» (*Sacrosanctum Concilium*, n. 26).

Però la dificultat comença quan no estem totalment d'acord a definir què entenem per «Església». Un dels arguments que sorgeixen quan s'organitza una celebració «a la carta» és que «els llibres litúrgics—diuen—proposen una celebració encarcarada», i «nosaltres—diuen els organitzadors—tenim dret a fer-ho d'una altra manera, més viva, perquè també som Església».

El Concili no ho pensa d'aquesta manera. Tot just ha dit que les accions litúrgiques són celebracions d'Església, afegeix, citant sant Cebrià de Cartago, què entén com a tal: «Que és —l'Església— "sagrament d'unitat", o sigui, poble sant, reunit i estructurat sota els

bisbes» (*ibid.*).

L'Església rep i respon

No és, per tant, un grup o una comunitat eclesial, ni que sigui presidida per ministres de l'Església, els qui tenen autoritat per determinar com han d'ésser les celebracions de l'Església. Precisament perquè l'Església és més que una comunitat local, cal que allò que l'Església fa en la pregària i la celebració dels sacraments, expressant la seva fe en la promesa de Crist, sigui determinat per aquells que l'Esperit Sant ha posat per servir la unitat del Cos de Crist, és a dir, els bisbes i, per tota l'Església, el Sant Pare.

L'Església, d'altra banda, no és pas mestressa del Misteri que celebra, o de la Paraula que proclama. Tot ho ha rebut del Crist, i tot té vida en ella per l'Esperit Sant i, finalment, tot ho fa a glòria del Pare i no pas per satisfacció personal. L'Església, en la litúrgia, alhora que rep els dons de Déu, respon a la gràcia de

Déu amb tota la col·laboració humana de les seves forces.

El ministeri apostòlic està situat, per voluntat i missió del Crist, en aquesta cruïlla entre la recepció i la resposta, que formen la litúrgia de l'Església. En efecte: el ministeri —tal com fan notar els documents ecumènics— té aquesta missió de significar eficaçment la dependència de l'Església envers el seu Senyor. L'Església no és un autoservei, sinó que té uns «servidors»=ministres de Crist. Ho afirmava sant Pau amb força: «Cal que tothom ens consideri com a servidors de Crist!» (vegeu 1Co 4,1).

Autoritat i canvis

El que estem dient provoca sovint, en els qui escolten, una reacció negativa: és que el poble no té res a dir, doncs, en la litúrgia de l'Església?

Cal respondre, d'entrada, que si parlem de «poble de Déu» parlem també dels pastors d'aquest poble, i no només

dels laics o dels religiosos. Després d'aquesta precisió, la resposta és senzilla: en allò de més essencial de la litúrgia, ni els pastors ni els laics tenen res a dir, sinó acollir-ho en acció de gràcies. El Senyor ha dit: «Feu això que és el meu memorial.» No ha dit: «Feu alguna cosa—vosaltres mateixos veureu—per fer el meu memorial...»

En la celebració litúrgica, però, «hi ha parts sotmeses a canvi», diu el Concili. I certament la renovació litúrgica ha mostrat com n'és d'ample el camp de les coses que poden variar. Aquests canvis, tanmateix, no estan a l'arbitri dels privats el decidir-los. «La reglamentació de la sagrada litúrgia depèn únicament de l'autoritat de l'Església: la qual es troba en la Seu Apostòlica i, d'acord amb el dret, en el bisbe» (*Sacrosanctum Concilium* n. 22,1). Aquestes afirmacions no ens semblaran arbitràries —no ho són en efecte— si el nostre concepte d'Església és el que la tradició de la fe, i el mateix Concili Vaticà II, ens han lliurat i il·luminat.

petites homilies

Mirant esperançats

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Germans: Jo pres per causa del Senyor, us prego que visqueu com ho demana la vocació que heu rebut. Hem estat cridats a viure l'esperança. Amb heroisme, si cal. Sempre amb fermesa i amb constància. És des de l'esperança de la fe que podrem viure l'amor i proclamar amb realisme: *Que us enalteixin les vostres criatures, que us beneixin els fidels; que proclamin la glòria del vostre regne i parlin de la vostra potència.* La força de la glòria de Déu es proclama amb el llenguatge de la pràctica de la justícia i de l'amor dels homes, convertida en expressió de la fe i de la religiositat. Hem abandonat massa sovint aquest llenguatge, i la nostra pretesa glorificació de Déu ha perdut cos i s'ha desacreditat. En lloc de partir de la realitat que tenim entre mans i de compartir amb els altres les nostres possibilitats, hem barrat les portes de casa i hem plegat els braços en una mena de pregària desesperada anhelant el miracle. Quan el vertader miracle el tenim a l'abast de la mà, si la mantenim estesa davant del Senyor i a favor de la comunió amb els germans. Puix tal com diu el salmista:

Tothom té els ulls en vós, mirant esperançat, i al seu temps vós els doneu l'aliment.

Temps espinosos, aquests nostres. Després de creure'ns el sermó del progrés indefinit i de veure el món com una mena de corn de l'abundància, ens trobem aculats

Multiplicació dels pans en una versió gòtica del «Llibre de les Hores» del duc de Berry (Museu Condé, Chantilly).

a la paret de la misèria. Hi ha fam en molts llocs. I tristesa desesperada pel treball que manca. *On comprarem pa perquè puguin menjar tots?* La pregunta és de Jesús als deixebles que el seguim. I la nostra resposta és d'astorament. *Aquí hi ha un noi que té cinc pans d'ordi i dos peixos.* És tot. No podem fer res. La consigna del Senyor, però, és antiquíssima. La lliçó ja ens ve de l'Antic Testament: *Dóna-ho tot a la comunitat, i que mengin.* Això diu el Senyor: *Tots en menjaran, i encara en sobrarà.* No ens ho creiem. Ens falta fe. Per això no compartim el que tenim amb els més necessitats. Ara és l'amor que va a malguany. I, és clar, no deixem que la gent pugui adonar-se que Jesús —el cap i els membres— és el Profeta que havia de venir —i ha vingut— al món. Embussem la proclamació de la bondat del Senyor. *Tan bon punt obriu la mà, sacieu de bon grat tots els vivents.* I floreix l'esperança. *El Senyor és a prop dels qui l'invoquen, dels qui l'invoquen amb sinceritat.*

Sempre, però ara molt més, els cristians hauríem de saber mirar esperançats el Senyor i ser signe d'esperança

per a tothom. I això es fa vivint el compromís de la caritat, que avui té un nom molt concret i molt clar: compartir. Llavors sabrem si som dels qui invoquen Déu amb sinceritat.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial II)

Temps de durant l'any (Salteri: setmana 1)

JULIOL

30. Diumenge

XVII de durant l'any. Verd. Lectures: 2 Reis 4,42-44 / Salm 144 / Efesis 4,1-6 / Joan 6,1-15

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Pere Crisòleg, b. dr.; Abdó i Senén (Nin i Non) mrs.; Urs, b.; Rufí, mr. Santes, Julita mr., i Donatila, vg.

Festa Major: a Almoher, Biosca, Canovelles, Espui, Gualta, Marata, Martorelles, Morell, Òrius, el Pla del Penedès, la Pobla de Segur, Sant Cugat Sesgarrigues, Sant Julià de Lòria, Sant Vicenç dels Horts, Sarrià i Vilallonga del Camp.

31. Dilluns

Sant Ignasi de Loiola, fundr. (MO) Blanc. Lectures: Jeremies 13,1-11 / Deuteronomi 32,28-21 / Mateu 13,31-35. GIRONA: Aniv. òbit bisbe Josep Cartanyà. *Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Fabi, mr.; Calimeri, b. mr.; Ferm, Joan Columbà i Germà, bs.

AGOST

1. Dimarts

Sant Alfons M. de Liguori, bisbe i doctor (MO) Blanc. Lectures: Jeremies 14,17-22 / Salm 78 / Mateu 13,36-43. GIRONA: *Sant Feliu, mr. (F) Vermell.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Pere ad Vincula; els germans Macabeus, mrs.; Nemesi i Justí, mrs. Santes, Fe, Esperança i Caritat, vgs. mrs.

Festa Major: a Alcanó, Alella, Àreu, Bagargue, Barruera, Cabrera de Mar, Constantí, Gerri de la Sal, Masdenvergue, Olivella, Parlavà, Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu de Pallerols, Sant Iscle de Vallalta, Sort, Tírvia, Torelló, Vilabella, Vilac i Vilajuiga.

2. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Jeremies 15, 10.16-21 / Salm 58 / Mateu 13,44-46. Si es vol: *Sant Eusebi de Vercel·li, bisbe (MLI) Blanc.* GIRONA: *Sant Alfons M. de Liguori, b. i dr. (MO) Blanc.*ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu dels Àngels.* Sants, Esteve I, p. mr. Santa Teodota, mr.

Festa Major: a Oliana, Viladamat i Vilasacra.

3. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Jeremies 18,1-6 / Salm 145 / Mateu 13,47-53. BARCELONA: Aniv. ord. episc. bisbe Ricard M. Carles.ALTRES CELEBRACIONS: *La invenció del cos de sant Esteve, protomàrtir.* Sants, Gamaliel i Nicodemus; Gustau, b.; Ermel, mr. Santes, Lúcia, Marana i Cira, vgs.; Joana Aza, mare de família.

Festa Major: a Bagà, Biure d'Empordà, Cervelló, la Garriga, Pardines, Pedret, la Selva de Mar, Vicfred i Vila-seca.

4. Divendres

Sant Joan M. Vianney, prev. (MO) Blanc. Lectures: Jeremies 26,1-9 / Salm 68 / Mateu 13,54-58

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Aristarc, b.; Tertulià, prev. mr. Santes, Ia, mr.; Perpètua, mare de família.

Festa Major: a Argentona, Lloà, Pobolada, Rasquera i la Serra d'Almos.

5. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Jeremies 26,11-16.24 / Salm 68 / Mateu 14,1-12. Si es vol: *La Dedicació de la Basílica de Santia Maria, a Roma (MLI).* SOLSONA: Aniv. òbit bisbe Miquel Moncadas.Morat. ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu de les Neus. Verge Blanca, la Mare de Déu d'Eivissa.* Sants, Emigdi, b. mr.; Osvald, rei. Santes Afra, mr., i Nona, casada.

Festa Major: a Alentorn, Andorra la Vella, Arsèguel, Betlan, la Fatarella, la Molina, Jorba, Madremanya, Maçanes, Miravet, Móra la Nova, Oliola, el Port de la Selva, Rellinars, la Riba, Sedó, Tarroja de Segarra, la Torre de Fontaubella, Tavascan, Vacarisses i Vilanova i la Geltrú.

Lectures bíbliques

Diumenge XVII de
durant l'any

Cicle B

Primera lectura

2Re 4,42-44

Lectura segona

Ef 4,1-6

*Tots en menjaran i encara en sobrarà**Un sol cos, un sol Senyor,
una sola fe, un sol baptisme*

Lectura del segon llibre dels Reis

En aquells dies, un home de Baal-Salisà va anar a dur a l'home de Déu, Eliseu, vint pans d'ordi, els primers de la collita, i vi novell. Eliseu digué al seu servidor: «Dóna-ho a tota la comunitat i que mengin.» El servidor li contestà: «Com puc donar això a un centenar d'homes?» Però Eliseu insistí: «Dóna-ho a tota la comunitat i que mengin. Això diu el Senyor: Tots en menjaran i encara en sobrarà.» Ell ho repartí, en menjaren i encara en sobrà, tal com el Senyor havia dit.

Salm responsorial

144,10-11,15-16,17-18 (R.: cf. 16)

Que us enalteixin les vostres criatures,
que us beneixin els fidels;
que proclamin la glòria del vostre Regne
i parlín de la vostra potència.

R. Tan bon punt obriu la mà, Senyor,
ens sacieu de bon grat.

Tothom té els ulls en vós, mirant esperançat,
i al seu temps vós els doneu l'aliment.
Tan bon punt obriu la mà,
sacieu de bon grat tots els vivents. R.

Són camins de bondat els del Senyor,
les seves obres són obres d'amor.
El Senyor és a prop dels qui l'invoquen,
dels qui l'invoquen amb sinceritat. R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes

Germanis, jo, pres per la causa del Senyor, us prego que visqueu com ho demana la vocació que heu rebut, amb tota humilitat i mansuetud, amb paciència, suportant-vos amb amor els uns als altres, no escatimant cap esforç per estrènyer la unitat de l'esperit amb els lligams de la pau. Un sol cos i un sol esperit, com és també una sola l'esperança que neix de la vocació rebuda. Un sol Senyor, una sola fe, un sol baptisme, un sol Déu i Pare de tots, que està per damunt de tot, actua a través de tot i és present en tot.

Al·leluia

Lc 7,16

Ha aparegut entre nosaltres un gran profeta,
Déu ha visitat el seu poble.

Evangeli

Jo 6,1-15

Jesús repartí els pans a tota la gent.
En repartia tant com en volien

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

En aquell temps, Jesús se n'anà a l'altra riba del llac de Galilea, el llac de Tiberíades. El seguia molta gent, perquè veien els senyals prodigiosos que feia amb els malalts. Jesús pujà a la muntanya i s'hi assegué amb els deixebles. S'acostava la Pasqua, la festa dels jueus. Jesús alçà els ulls, veié la gentada que anava arribant i preguntà a Felip: «On comprarem pa perquè puguin menjar tots?» Ho preguntava per veure què hi deia Felip. Jesús ja sabia què volia fer. Felip li respongué: «Necessitaríem molts diners per poder donar només un tros de pa a cadascun.» Un dels deixebles, Andreu, el germà de Simó Pere, diu a Jesús: «Aquí hi ha un noi que té cinc pans d'ordi i dos peixos, però, ¿què és això per a tanta gent?» Jesús digué que fessin seure tothom. En aquell indret hi havia molta herba i s'hi assegueren. Eren uns cinc mil homes. Jesús prengué els pans, digué l'acció de gràcies i els repartí entre tota la gent asseguda. El mateix va fer amb els peixos. I en repartia tant com en volien. Quan tothom quedà satisfet, digué als deixebles: «Recolliu el que ha sobrat, que no es faci malbé.» Ho recolliren i, de les sobres d'aquells cinc pans d'ordi, n'ompliren dotze coves.

Quan la gent s'adonà del prodigi que Jesús havia fet, començà a dir: «Segur que aquest home és el profeta que havia de venir al món.» Jesús, sabent que anaven a apoderar-se d'ell per fer-lo rei, es retirà tot sol a la muntanya.

Balears

diòcesis

Fer de la família un espai més cristià

■ Carta pastoral «La família, transmissora i educadora de la fe»

CIUTADELLA.— El 10 de juliol passat es feia pública una carta pastoral de les tres diòcesis de les Illes Balears sobre l'àmbit familiar: *La família, transmissora i educadora de la fe*. Són unes pautes d'educació cristiana i propostes concretes per millorar la dimensió cristiana en les famílies de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa-Formentera.

El document, que és la tercera carta pastoral col·lectiva dels bisbes de les Balears, va ser signat pels bisbes Teodor Úbeda, de Mallorca; Agustín Cortés, d'Eivissa-Formentera, i pel llavors bisbe de Menorca, Francesc Xavier Ciuraneta, ja que la carta va quedar pràcticament enllestida el mes de desembre de l'any passat, tot just abans que Mons. Ciuraneta prengués possessió de la diòcesi de Lleida. La presentació, que es va dur a terme a cada illa, va anar a càrrec dels bisbes i dels seus respectius vicaris, a excepció de Menorca, on ho va fer el vicari general, Sebastià Taltavull, i el delegat de Família i Vida, Rafel Portella.

El document consta de dues parts ben definides. La primera, que és una eina de revisió per a consiliaris, matrimonis, grups de revisió de vida, Equips de la Mare de Déu, etc., ofereix «una reflexió prèvia sobre la importància i la urgència de la transmissió de fe als més petits i de la seva educació en la fe i, també, sobre la família d'avui en relació amb aquesta tasca, les seves dificultats i les seves possibilitats», com destacava Mons. Úbeda en el Full Dominical de l'Església de Mallorca del 16 de juliol passat. Els capítols que inclou aquesta primera part són «Per què aquest és un tema important, urgent i actual?»,

«Però, podem comptar amb la família, encara avui?» i «Encoratjament als pares cristians més desanimats o que més sofreixen».

La segona part inclou propostes ben concretes per a la vida de fe en família. És, en paraules de Mons. Úbeda, una doble proposta, «la primera sobre l'ideal en el qual han de posar els ulls la família cristiana sencera i especialment els pares, si volen transmetre i educar la fe eficaçment», mentre que la segona proposta «recull dos blocs de suggeriments sobre mediacions pràctiques i concretes per aconseguir-ho: el primer dirigit a les parròquies i altres instàncies pastorals i el segon dirigit expressament als pares». S'hi dediquen dos capítols: «Qualitats a les quals ha d'aspirar la família cristiana per poder transmetre la fe als infants i educar-la i per poder oferir-los l'educació integral a la qual tenen dret» i «Qualitats a les quals han d'aspirar els pares, com a protagonistes principals de la transmissió i l'educació de la fe dels fills». Finalment, es dedica el darrer capítol a la família de Natzaret, com a model de la transmissió i de l'educació de la fe.

El bisbe Teodor Úbeda, de Mallorca, i el seu vicari general, Andreu Genovart.

En parlar d'aquesta carta pastoral, es pot parlar d'un text clar, escrit en català i castellà, breu —són 47 pàgines en total— i entenedor que té per objectiu fer més proper que la família és l'Església domèstica, l'escola bàsica de l'humanisme més ric. La carta pastoral també vol ser un toc d'atenció a les institucions cíviques i polítiques de les Balears a fi de tenir en compte la dimensió insubstituïble de la família, com a institució i àmbit social per excel·lència.

Ideals

Analitzant les propostes, els bisbes illencs demanen a les famílies cristianes que a més de no renunciar a un certs ideals

els potenciïn més cada dia. Els bisbes s'expressen sobre els valors com la vivència compartida del sagrament del matrimoni; aconseguir una estabilitat matrimonial i familiar adequada per a l'educació dels fills; viure com Església i sentint-se part d'ella; obrir-se a la dimensió dels valors humans i al sentit crític de la vida; oferir la clau del diàleg com a eina fructífera entre tots els membres de la família,

a més d'animar les famílies a ser ferment evangèlic en la societat, des dels àmbits del treball, les associacions, les amistats, les entitats ciutadanes...

Hi ha una preocupació constant al llarg de la carta pastoral, segons els bisbes, perquè «no es transmet allò que realment no es viu». D'aquí la insistència a viure la dimensió de la fe profundament en parella, a través de l'experiència eclesial del sagrament del matrimoni.

Entre les propostes que els tres prelatos llancen a les famílies de les Balears cal fer referència clara a millorar la consciència de la responsabilitat educativa dels pares; a

atendre d'una manera més eficient la preparació dels sagraments del Matrimoni i del Baptisme a les comunitats i parròquies; a esperonar l'acompanyament espiritual de les parelles joves; a potenciar la participació de les famílies en la vida parroquial; a promoure una litúrgia cristiana molt més adequada a infants, joves i adults; a fomentar l'espiritualitat familiar i la nova catequesi familiar que tants bons fruits experimenta; així com els bisbes animen intensament les famílies a viure la dimensió de l'oració, tant en l'àmbit col·lectiu com en el conjugal, i a promoure el testimoni creient en l'àmbit laboral i social.

Guillem Ferrer Monjo

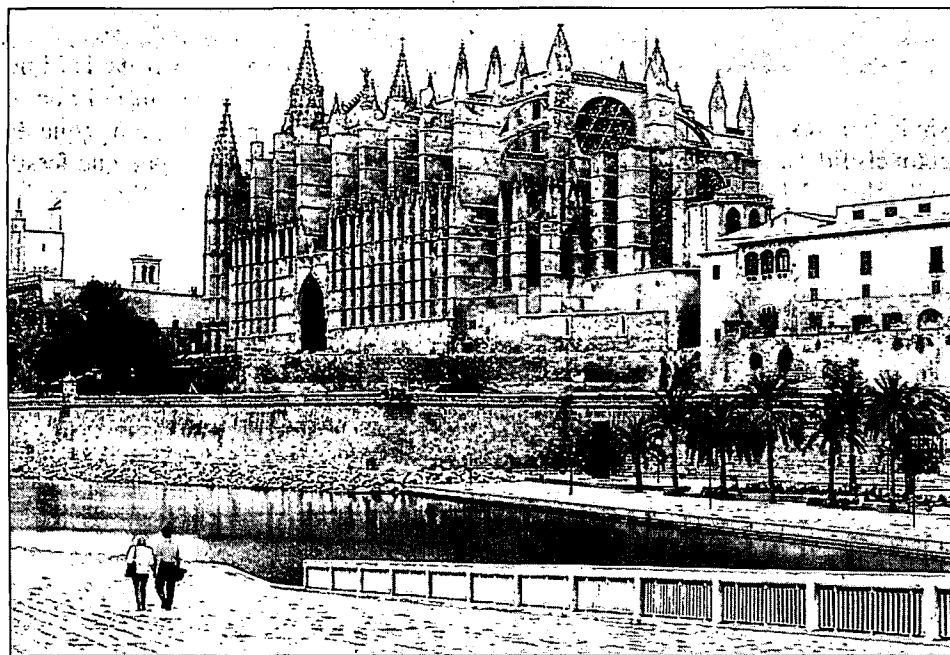
MALLORCA

Convenis d'acció social i rehabilitació de la catedral

PALMA DE MALLORCA.— El bisbe de Mallorca, Mons. Teodor Úbeda, com a president de la fundació Home Lliure, dedicada a la rehabilitació de drogodependents, i la consellera de Sanitat del govern balear van signar el mes de juny passat una renovació del conveni de col·laboració entre totes dues entitats que existeix des del 1985. Per aquest conveni l'entitat pública es compromet a col·laborar amb la tasca important contra la droga i la desintoxicació amb una aportació de cinquanta milions de pessetes cada any al llarg del 2000 i del 2001.

També el govern i el bisbat han elaborat un nou conveni de rehabilitació per facilitar la conservació del patrimoni ecle-

siàstic de Mallorca. El bisbe Teodor Úbeda i el president del govern, Francesc Antich, van subscriure el 21 de juny passat la proposta per la qual la Direcció General d'Arquitectura i d'Habitatge es compromet a gestionar davant del Ministeri de Foment les subvencions referents al Pla Nacional de Catedrals. Així mateix, el ministeri ja ha acordat subvencionar la seu de Mallorca amb 132 milions de pessetes per a la rehabilitació i la protecció de les naus de porta principal i la porta del Mirador de la catedral. El bisbat s'ha compromès a adherir la seu a la Ruta Europea del Modernisme, de la gestió de la qual és responsable l'Ajuntament de Barcelona. (G.F.M.)

Catedral de Mallorca.

Comunicat de la reunió núm. 155 de la Conferència Episcopal Tarraconense

■ Els bisbes deploren els darrers atemptats d'ETA

Els dies 17, 18 i 19 de juliol va tenir lloc la reunió núm. 155 de la Conferència Episcopal Tarraconense, al santuari de la Mare de Déu de Núria. La reunió va estar presidida per l'arquebisbe de Tarragona.

Els bisbes, després de mantenir un intercanvi sobre les seves actuals preocupacions pastorals, van deplo-
rar els darrers atemptats comesos pels terroristes d'ETA.

Els bisbes van deplo-
rar que els terroristes assassi-
nin víctimes innocents i intentin sembrar el desà-
nim de cara a l'assoliment de la pau i pel que fa al
respecte als valors democràtics. També van mostrar
la seva preocupació perquè el nostre país pugui
trobar formes concretes i pacífiques de convivència
i d'acolliment dels immigrants.

Els bisbes van seguir treballant en l'aplicació de
les resolucions del Concili Provincial Tarraconense
(CPT) i van concretar la celebració d'un acte com-
memoratiu del cinquè aniversari de la cloenda del
Concili. L'acte tindrà lloc a Tarragona, el dissabte
28 d'octubre al matí, hi seran convidats tots els
membres que van participar en el CPT i serà obert a
tots els cristians que s'hi vulguin adherir.

Com estava previst, els bisbes van estudiar i
esmenar els projectes de directori de pastoral
parroquial (resolució núm. 128 del CPT) i de
turisme i temps lliure i pelegrinatges (resolució núm. 146), els quals esperen
aprovar en la reunió del pròxim octubre.

Francesc Rosaura y Montserrat Girbau, designats directors
de «Signes dels Temps» i «Paraules de Vida» respectivament.

Així mateix, van revisar les edicions que estan a
punt d'aparèixer de la primera part del *Directori de
pastoral sacramental*, dedicada als sagraments de la
iniciació cristiana; la segona edició del Catecisme
de l'Església catòlica, segons el text llatí i amb un
nou índex analític molt ampliat, i la del *Projecte
global de pastoral catequètica*, editat pel Secretariat
Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes
Balears (SIC), que serà presentat el dia 1 d'agost a
Tarragona, en el marc de la XX Escola d'Estiu per a
catequistes.

Els bisbes van designar Francesc Rosaura i
Montardit nou director del programa religiós *Signes
dels Temps*, que s'emet per Televisió de Catalunya,
i Montserrat Girbau i Campdelacreu, nova directora
del programa *Paraules de Vida*, que s'emet per
Catalunya Ràdio, tots dos programes patrocinats per
la Conferència Episcopal Tarraconense.

Finalment, els bisbes van reelegir per a un nou trienni com a secretari portaveu de
la Conferència Mons. Joan Enric Vives, bisbe auxiliar de Barcelona. (C.C.)

TARRAGONA

Nomenaments a la diòcesi

TARRAGONA.— Amb data de 14
de juliol, l'arquebisbe de Tarragona,
Mons. Lluís Martínez Sistach, va signar
tot un seguit de nomenaments a la diòce-
si. Destaca en primer lloc el de Mn. Joan
A. Cedó com a vicari episcopal de
Tarragona.

Mn. Francesc Giménez, delegat dioce-
sà d'Ensenyament, ha estat nomenat rector
de Sant Francesc d'Assís de Reus, mentre
que Mn. Francesc Estesó, rector de Sant
Joan Baptista de Valls i de Santa Maria
Magdalena del Pont d'Armentera, ho serà
també de les parròquies de Sant Antoni i

de la Mare de Déu del Carme de Valls.

Mn. Josep M. Alegret ha estat nome-
nat rector de les parròquies de Sant Mi-
quel Arcàngel de Mont-roig del Camp i
de la Nativitat de la Mare de Déu de la
Torre de Fontaubella. Mn. Josep M. So-
lanes ha rebut l'encàrrec de la parròquia
de Santa Maria Magdalena de Blancafort,
a més de les parròquies que ja té de Sant
Salvador de Pira, de Santa Maria de
Barberà de la Conca i de Sant Llorenç de
Montbrió de la Marca.

Mn. Armand Carbonell, que ja és rec-
tor de les parròquies de Sant Nicolau de la

Riba, de Sant Salvador de Picamoixons i
de Sant Andreu de Farena, ha estat nome-
nat també rector de Sant Martí de Vilaverd.
Mn. Jordi Díaz, encarregat de les parrò-
quies de Santa Maria de Sarral i de Sant
Miquel de Forès, ha estat nomenat també
rector de les parròquies de Santa Maria de
Solivella i de Sant Pere de Belltall.

Mn. Amador Canaldas ha estat nome-
nat rector de Santa Maria de Cornudella
de Montsant, de Sant Pere de Pobolada,
de Santa Maria de la Morera del Montsant,
de Santa Maria de Siurana i vicari de la
parròquia de Sant Joan Baptista de Reus.
Mn. Rafel Serra, que ja és rector de Santa
Maria de Falset, de Santa Llúcia de
Bellmunt del Priorat, de Santa Llúcia de
la Vilella Alta, de Sant Miquel de Torroja
del Priorat, de Sant Llorenç de Gratallops,

de Santa Magdalena de Pradell de la
Teixeta i encarregat d'Escaladei, ha es-
tat nomenat, a més, rector de Sant Joan
Evangelista de Porrera. A aquest destí,
Mn. Serra tindrà com a vicari Mn.
Jaume Gené, tal com passa en totes les
parròquies anteriors.

Mn. Joan M. Padrell i Mn. Norbert
Miracle han estat nomenats, respectiva-
ment, vicari de Sant Joan Baptista de
Tarragona i de Sant Fructuós, també de
Tarragona. Mn. Pere Casals ha estat no-
menat vicari de les parròquies de Sant
Joan Baptista, de Sant Antoni i de la Mare
de Déu del Carme de Valls, així com
vicari de la parròquia de Santa Maria
Magdalena del Pont d'Armentera.

Finalment, Mn. Jaume Gabarra ha
estat adscrit a la parròquia de Sant Ramon
de Salou, mentre que Mn. Norbert Mira-
cle ha estat nomenat formador del Semi-
nari menor. (J.B.)

URGELL

Emili Turú continua com a superior provincial dels maristes

LES AVELLANES.— El Consell General ha nomenat el Gmà. Emili Turú i Rofes
superior provincial per a un segon trienni després de la consulta feta als germans
maristes de la província de Catalunya. El 12 de juliol es va acabar el Capítol Provincial,
celebrat a les Avellanes i obert per primera vegada als seglars. En paraules del secretari,
germà Jaume Parés, «ha estat una magnífica experiència de comunió i diàleg fraterno».
El Consell Provincial que ha estat escollit per acompanyar l'acció de govern del germà
Emili Turú està format pels germans Pere Borràs, Manel Castillo, Miquel Cubeles,
Pere Ferré, Jaume Parés, Antoni Salat, Valerià Simon i Josep Maria Soterias. (C.C.)

UNA VEU EXULTANT

"UN CANTORAL INDISPENSABLE"
EN EL TERCER MILLENNI

ARA TAMBÉ AMB
ACOMPANYAMENTS D'ORGUE

Cantoral litúrgic amb tres edicions:
Una amb lletra sola, altra amb lletra,
música i acords i una tercera amb lletra,
música, acords i acompanyaments d'or-
gue. Les seves 275 cançons estan enre-
gistrades en 17 cassettes o 17 CD.

Editorial Claret S.A. c/ Roger de Llú-
ria 5, 08010 Barcelona.
Tel. 933 010 887. Fax: 933 0174 830

Vic

Nous bronzes per a Santa Maria de Manlleu

■ En la festa de l'Assumpta les campanes retentiran des del cim del campanar

MANLLEU.— Era un divendres a la tarda quan la temperatura dels forns arribava al seu zenit, llavors van parar de bramular i un sacerdot alemany va iniciar la pregària de benedicció de la fosa. Tot seguit va ressonar la pregària en català dirigida per Mn. David Compte, vicari de Manlleu.

«Senyor, Déu omnipotent, que també concediu a les criatures inanimades l'honor de destinar-les al vostre culte, info-neu la vostra benedicció sobre aquest metall; i féu que quan rafi fos en doll roent, dirigit per la vostra dreta i amb la protecció de la vostra gràcia, es disposi d'una manera apta i convenient per formar les campanes al so de les quals els fidels s'aplegaren a l'església per lloar i glorificar el vostre nom...»

I el mestre de l'operació va exclamar: «En nom de Déu!»

Els hidràulics van grinyolar enmig d'un silenci expectant dels assistents i el bronze va començar a fluir per les fasses que el van conduir a sengles motlles soterrats, entre els quals hi havia els de les campanes de Manlleu. Eren les tres —l'hora sexta— d'un altre divendres en què moria Jesucrist a la creu, la imatge de la qual presideix la fosa.

Finalment, es va pregar conjuntament amb altres feligresos alemanys i es va entonar el *Te Deum* en llengua vernacle: «*Grosser Gott, wir loben dich...*» Érem a Heilbronn, prop de Stuttgart, al *land* de Baden Württemberg, el país d'on surten les excelses campanes del centre d'Europa amb la plenitud de la seva veu vellutada, amb la seva profunda ressonància i amb el to convenient sense cap manipulació mecànica que desvirtuaria la seva virginitat sonora.

Després d'uns dies de recés, «enterra-

Mn. Jacint Anglada va beneir les campanes a Manlleu.

des i emmurallades a la terra», com cantava el poeta Schiller, per donar posteriorment el seu fruit que finalment es va esbadellar el dia 16 de juliol, festa de la Mare de Déu del Carme, a Santa Maria de Manlleu.

Els feligresos es van abocar al temple, on es va fer la solemne cerimònia de la benedicció: «Que quan ens cridi el toc de les campanes els vostres fidels s'apressin

a reunir-se a l'església i que siguin constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols...»

Totes les campanes tenen una advocació mariana de caràcter local, amb l'Assumpta; comarcal, amb la Gleva; pel país, amb la Mare de Déu de Montserrat, i, per extensió universal, amb la Reina de la Pau: «Verge Assumpta venerada custodieu tot Manlleu»; «Mare del bon Déu, Verge de la Gleva, / Mare del bon Déu, sigueu mare meva»; «De Montserrat estel il·lumineu la catalana terra»; «Reina de la Pau, pregueu per nosaltres».

Tant l'eucaristia com la benedicció

dels bronzes magnífics van ser una sincera pregària al Senyor i una autèntica ofrena a la Mare de Déu, a qui la comunitat de Manlleu és tan devota.

Per la festa de l'Assumpta, el dia 15 d'agost, està previst que les noves campanes retenteixin des del cim de l'altívol campanar, recentment restaurat, siguin testimoni de la veu del Senyor que crida a la pregària des d'aquest llindar del 2000, any jubilar per al món catòlic, i siguin com una estela sonora que la Mare de Déu ens prodiga en la seva assumpció al cel.

Gaspar Vilarrubias i Codina

BARCELONA

Castellet i la Gornal estrena campanes

CASTELLET I LA GORNAL.— La parròquia de Sant Pere Apòstol de Castellet i la Gornal ha estrenat dues noves campanes. La més gran pesa 63 kg, té 45 cm de diàmetre, nota musical si i ha estat batejada amb el nom de Montserrat. La campana petita porta per nom Estrella, té un pes de 42 kg i 39 cm de diàmetre. Les campanes van ser batejades el dia de Sant Pere i la instal·lació, que s'ha acabat recentment, ha estat feta per l'empresa Ermec de Barcelona, que ha fet entre d'altres les instal·lacions de la parròquia de la Immaculada de Vilanova i la Geltrú, així com la campana de volteig més gran del món, a Vila-real (Castelló). (C.C.)

BALCLI'S

SALA DE SUBHASTES

DES DEL 1979

COMPREM AL COMPTAT

ANTIGUITATS, PINTURA S. XIX I XX

MOBLES, OBJECTES

JOIES, ARGENT I RELLOTGES

PISOS SENCERS

VISITES A DOMICILI

☎ 93 217 56 07 C/ ROSSELLÓ, 227 BARCELONA

Vida eremítica: finestra oberta al món

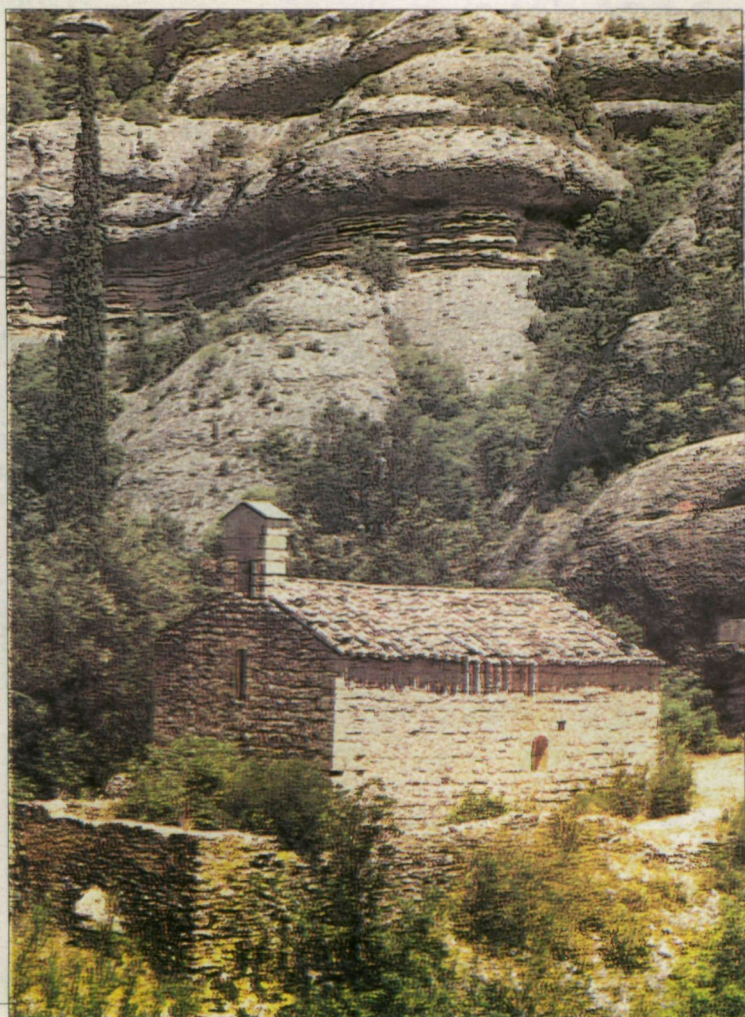
**El Priorat, solitari i
entranyable malgrat
la seva duresa,
escenari privilegiat
d'ermitans**

Aquest estil de vida religiosa que és la vida eremítica és el més antic que coneixem. Està molt vinculat als pares del desert, que cercaven en la separació del món la radicalitat evangèlica que havia estat amputada a causa de la pau de Constantí.

SANT BARTOMEU

Ermita del municipi d'Ulldemolins, entre la serra del Montsant i la de la Llena, al congost de Fraguerau. Com indica Ezequiel Gort a l'obra *Catalunya romànica*, aquesta ermita va ser fundada per fra Guerau Miquel, que el 28 de juliol del 1192 va obtenir la possessió d'una part de la vall del riu de Montsant on habitava el referit anacoreta des dels volts del 1160. Fra Guerau va fundar dues capelles o ermites a la balma on tenia l'eremitori, dedicades a santa Maria i sant Bartomeu, de les quals només perdura la segona.

L'any 1210 l'anacoreta va cedir el seu territori, com també l'ermita de Santa Maria, a Pere Balb i la seva esposa, Guillemma, on van fundar una comunitat femenina que, finalment, el 1215, es va establir a Bonrepòs. L'ermita de Sant Bartomeu va pertànyer primerament a l'esmentat monestir de Bonrepòs, confirmat per Jaume II el 1292, i més endavant, en desaparèixer aquest cenobi, l'ermita va passar al domini d'Escaladei.

▲ SANT JOAN DEL CODOLAR

Ermita del municipi de Cornudella de Montsant, a una altura de 704 metres, als vessants meridionals del Montsant, a la capçalera del barranc de Sant Joan, afluent per l'esquerra del riu de Siurana.

Aquesta ermita, com destaca Ezequiel Gort a *Catalunya romànica*, és documentada per primera vegada el 1496 i es va refer cap a l'any 1780. Probablement va ser bastida pels cartoixans d'Escaladei al lloc conegut com el Desert de Sant Onofre. Al costat hi ha la casa dels ermitans i una font entre grans còdols. Al peu del barranc hi ha la petita capella de Sant Joan Petit. És lloc de molta devoció i, en aquest sentit, s'hi celebren processons des de Cornudella. ▼

Un gran nombre d'ermitans han ocupat en diversos moments les abundants ermites de la geografia prioratina com per exemple Sant Bartomeu, dins del terme d'Ulldemolins; Sant Joan del Codolar, a Cornudella de Montsant; Sant Salvador, a Margalef; Sant Pau, a Arbolí, que forma part de la comarca del Baix Camp, o la Consolació, a Gratallops.

Van ser freqüents les anades i vingudes d'ermitans fins que, finalment, durant el pontificat del Dr. Pont i Gol, la vida eremítica va ser restaurada i regulada a la diòcesi de Tarragona.

Actualment hi ha ermitans a les ermites de Sant Pau d'Arbolí, a la Consolació de Gratallops i a Sant Joan del Codolar de Cornudella de Montsant.

Barrejades entre les enceses argelagues, primícia de primavera, podem divisar com floreixen les ermites sota l'esguard del Montsant, gegant adormit que cap al tard mandreja, i les revesteix d'un encant singular, sempre proper.

El poeta Josep Carner descriu l'ambient amb exquisida precisió en un poema dedicat a l'ermita de Sant Joan del Codolar de Cornudella de Montsant:

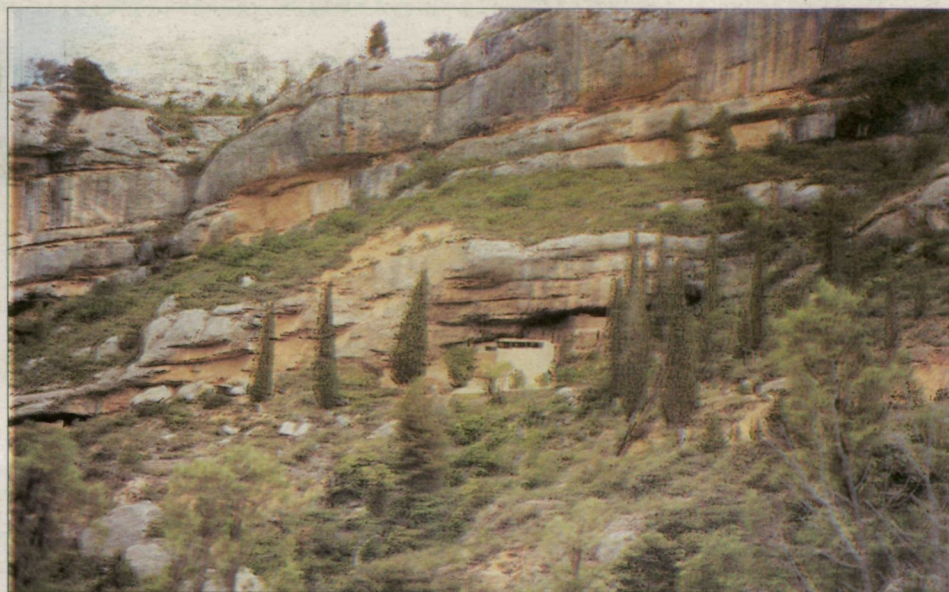
*Oh, la serra esgrogueïda
amb penyals d'un blau cansat!
Fins la volva és condormida
de tant temps de soledat.*

*Per qui ets blanca, oh blanca ermita,
en la terra sens perfum?
Al damunt de tu gravita
un silenci ple de llum.*

*Quina gran quietud salvatge!
en l'arranc de llur brancatge
se'n ressequen els xiprers.*

*El rocam de la drecera
un romeu ben sant espera
que amb ses plantes l'ensagnés.*

Això és el que fa del Priorat i, més concretament del Montsant, el lloc per-

SANT SALVADOR

Ermita del municipi de Margalef, construïda al segle XVI dins d'una enorme espluga, al vessant septentrional del Montsant.

SANT PAU
Ermita que es troba ubicada al municipi d'Arbolí, a la comarca del Baix Camp, a l'extrem nord-oest de les muntanyes de Prades. El municipi d'Arbolí, però, va formar part del Priorat fins a l'any 1990, quan una llei de modificació de la divisió comarcal de Catalunya va agregar la població a la comarca del Baix Camp.

fecte per viure l'aspecte més interior del Misteri de l'Església, la intimitat personal amb el Crist, la vida amagada als ulls dels homes i la predicació silenciosa d'Aquell a qui s'ha donat la vida.

Vida eremítica és deixar-se trobar per Déu en la disponibilitat d'un cor que viu entregat totalment a Ell. Solidaritzar-se amb aquells que més pateixen com a membres sofrents del cos ferit del Crist. Deixar que Déu ompli el cor per tal que resti obert i sensible a tothom i a totes les situacions. Esdevenir testimoni de la lloança que, com a cristians, devem a la Glòria del Crist.

...I tot això viscut des del silenci, la pobresa, la senzillesa i la soledat que espera trobar la intimitat amb l'Amat. Sant Joan

de la Creu ho plasma magistralment en un fragment del seu *Càntic Espiritual*:

*En soledad vivía,
y en soledad ha puesto ya su nido,
y en soledad la guía,
a solas su querido,
también en soledad de amor herido.*

Vida eremítica vol dir: cercar en soledat per trobar-se amb Déu, l'Absolut que obre les finestres del cor, per deixar sentir el clam del món en el seu interior, i posar-lo en mans de l'Únic que hi pot vessar pau i consol. Vida eremítica és una finestra oberta al món.

Text i fotos:
Joan Àguila

MARE DE DÉU DE LA CONSOLACIÓ

Capella situada sobre un turó a uns tres quilòmetres al nord del poble de Gratallops. No es té cap notícia del moment fundacional d'aquesta ermita posada inicialment sota l'advocació de la Mare de Déu de Gràcia. L'actual capella de la Consolació és un edifici que cal datar a partir del 1544, on es van efectuar importantíssimes reformes que van canviar totalment l'estructura de l'edifici alt-medieval. D'aquest temple només es pot considerar que es conserva la seva nau rectangular, coberta amb una volta de canó de perfil lleugerament apuntat, sense cap tipus d'ornamentació.

«Tot és gràcia.» Resum en tres paraules del misteri pel qual val la pena entregar la vida.

T2000 EL PRODUCTE QUE LI RESOL DE DEBÒ EL PROBLEMA DE NETEJA DE CAMISES I ALTRES PECES

A més, altres productes:

Detergents líquids
(a mà i a màquina)
Blanquejant de
juntres de rajola
Cera per a mobles
Desgreixant multiús
Netejadors de
sabates
(líquid, llauna,
esponja, etc.)
Netejadors de
metalls
(plata i tota classe
de metalls)
en líquid i pasta

Lleida

Les Carmelites Missioneres deixen l'Aliança

■ Amb el comiat de l'última religiosa s'ha posat fi a 52 anys de servei

LLEIDA.— Les religioses Carmelites Missioneres, fundades pel beat lleidatà P. Francesc Palau, han deixat de prestar el seu servei com a infermeres a la clínica l'Aliança de Lleida després de 52 anys.

La darrera religiosa que quedava a la clínica l'Aliança, Joana García, amb 22 anys de servei com a infermera, va rebre a finals del mes de juny passat l'homenatge del personal directiu, metges, infermeres i la resta de treballadors, i fins i tot dels malalts. Era el seu últim dia de servei, ja que es jubilava en haver complert els 65 anys.

Les Carmelites Missioneres van arribar a Lleida l'any 1948, quan van venir sis religioses per atendre els malalts hospitalitzats, reclamades pels fundadors de l'anomenada Quinta de Salut. Amb el comiat de la clínica a la darrera religiosa, la institució volia retre també un homenatge i el seu reconeixement a la congregació i a les 52 religioses que han passat

per l'Aliança de Lleida, durant tots aquests anys servint els malalts amb el seu particular carisma.

La manca de vocacions, així com l'actual legislació laboral que afecta les religioses que atenen centres sanitaris —que són contractades com qualsevol altre professional, amb els mateixos drets i obligacions—, han estat els motius de la marxa. «No ens han fet fora, nosaltres deixem la clínica com a infermeres per motius de jubilació, encara que com a monges continuarem treballant en la pastoral sanitària del centre», ha manifestat Joana García.

La religiosa Joana García va rebre l'homenatge de tot el personal de l'Aliança.

Les religioses Carmelites Missioneres han tancat també una pàgina de la seva història com a comunitat a Lleida i ara n'obren una altra amb més dedicació a tasques de voluntariat amb els malalts: pastoral de presons, presència i col·laboració en les tasques pastorals de diverses parròquies de la ciutat de Lleida com Santa Teresina, Santa Maria Magdalena, la Mercè i la Sagrada Família. Tampoc no deixaran la clínica del tot, ja que a elles correspon continuar amb la pastoral sanitària del centre hospitalari, preparar

les eucaristies del diumenge i fins i tot visitar els malalts internats. «Ens hem trobat molt bé amb el nostre treball a la clínica, hem treballat molt i ens hem sentit molt estimades», diuen amb sentiment i certa emoció.

Les Missioneres tenen actualment religioses-infermeres que continuen amb el seu servei a la clínica l'Aliança del Sagrat Cor de Barcelona i a Tortosa. Fins fa poc havien estat també als centres de Girona i de Vic.

Jordi Curcó

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA
UN MISSIONER

Amb la teva aportació,
ells o elles i encara
més persones llegiran
CATALUNYA CRISTIANA
cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.** ☐
Àsia i Oceania: 37.804 ptes. ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Titular Data

Entitat

Oficina

DC

Compte

Envieu aquesta butlleta a: **CATALUNYA CRISTIANA**

C/Puiggarí, 5 • 08014 Barcelona • Tel.: 934 905 988 • Fax: 934 902 035

Llibre sobre santa Teresa Jornet i el P. Palau

LLEIDA.— *Una Església en tensió. Lleida segle XIX* és el títol del llibre que acaba de publicar l'arxiver del bisbat de Lleida, Mn. Ramir Viola, sobre la vida i l'obra de santa Teresa Jornet i del beat P. Francesc Palau.

L'autor apunta que va escollir aquests dos personatges perquè eren els més adients i propers a nosaltres, alhora que donaven una visió de com era l'Església lleidatana del segle XIX, que va viure el segle difícil de l'edat moderna, en tensió permanent, pressió, atacada i encercada.

«Santa Teresa Jornet i el beat Francesc Palau són sens dubte un cas molt singular, per no dir únic en l'Església. Els dos eren fills d'Aitona i tenien el català com a llengua pròpia, els dos són fundadors i ella va ser, fins i tot en els primers temps, monja de les carmelites fundades pel seu oncle», diu Mn. Viola. L'arxiver qualifica Teresa Jornet com una dona amb seny, amb una gran fortalesa i molta fe, mentre que el P. Palau és definit com un home en tensió permanent, que només tenia l'amor

per l'Església que ho superava tot.

L'arxiver diocesà, en parlar de la publicació, diu que es tracta d'un llibre per reflexionar des del nostre temps al dels protagonistes i des d'aquell segle a l'actual. «Cadascú ha de treure les seves pròpies conclusions. No és un llibre pietós, encara que tot allò que pugui servir per a la pietat també hi és», afirma Mn. Viola.

Finalment cal dir que aquest llibre no és de venda al públic, ja que l'autor ha lliurat els exemplars de l'edició a les dues congregacions: les Germanetes dels Ancians Desemparats, fundades per santa Teresa Jornet, i les Carmelites Missioneres Teresianes, del P. Palau a Aitona. D'aquesta manera, qui en vulgui un exemplar caldrà que el demani a aquestes religioses. «La publicació és per damunt de tot un agraïment a la seva caritat», diu l'autor, satisfet alhora per la publicació d'aquesta obra que és, segons les seves paraules, un record d'aquest any jubilar. Per aquest motiu en la portada del llibre es reproduïx el logotip del Jubileu del 2000. (J.C.)

Lleida

Coautors lleidatans del «Diccionari d'història eclesiàstica de Catalunya»

■ Publicat el segon volum d'aquesta obra de l'Editorial Claret

LLEIDA.— L'Editorial Claret ha publicat el segon dels tres volums que conformaran el *Diccionari d'història eclesiàstica de Catalunya*, una obra que ofereix una història general de l'Església catalana, les seves vuit diòcesis ac-

tuals, a més d'Elna, Perpinyà i, testimonialment, l'Alguer. L'obra és dirigida i coordinada per Ramon Corts, Joan Galtés i Albert Manent. Quatre han estat els lleidatans que han donat suport a l'obra amb el seu treball de recerca.

El matrimoni d'historiadors Romà Sol i Carme Torres; l'arxiver diocesà, Mn. Ramir Viola, i l'escriptor i poeta Joan Bellmunt han elaborat les entrades del diccionari que s'ocupen de la història de la diòcesi de Lleida.

El nou volum, de més de 700 pàgines, va de la lletra D a la O i ofereix personalitats eclesiàstiques i laics, personatges singulars de l'Església catalana, ordes religiosos, monestirs i parròquies, sants i beats, confraries i associacions, concilis i cismes, i tota referència singular a la història eclesiàstica catalana.

En aquest darrer volum, i pel que fa al bisbat de Lleida, es poden trobar referències a personatges com els bisbes Gamarell, Gallart o Salvi Huix. Aquest últim va ser el bisbe màrtir durant la guerra civil. S'hi troba també el pedagog, poeta i capellà Serapi Farré; Sant Faust d'Alguairé; la tradició popular i religiosa dels Fanalets de Sant Jaume; el teòleg Francesc Xavier

Diccionari d'història eclesiàstica de Catalunya

volum II
D-O

Generalitat de Catalunya

Editorial Claret

Portada del segon volum del «Diccionari d'història eclesiàstica de Catalunya».

Herrera i Ges; l'Escola Cantorum de Lleida, fundada a l'Acadèmia Mariana el 1914, i fins i tot institucions actuals de l'Església de Lleida com l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida i personatges, també actuals, com el director del centre Internacional d'Animació Missionera a Roma i canonge de Santa Maria la Major, el capellà lleidatà Joan Esquerda Bifet, entre d'altres.

El diccionari tampoc no s'oblida d'oferir nou pàgines de la història de la diòcesi fins a la seva segregació, alhora que inclou una referència històrica de totes les parròquies de la ciutat de Lleida.

Jordi Curcó

Elías; l'advocat i canonge Francesc González, germà de la mare Esperança González, fundadora de les religioses Missioneres del Cor de Maria; el trinitari Grait Ferrer, del 1174, o l'advocat i fotògraf Manuel

URGELL

Nomenaments parroquials

LA SEU D'URGELL.— El bisbe d'Urgell, Mons. Joan Martí Alanís, ha signat els nomenaments següents per al servei de la diòcesi: Antoni Elvira, vicari parroquial de Balaguer; Antoni Pich, vicari parroquial de Guissona; Domènec Farré, adjunt a la parròquia de Balaguer; Ramon Arderiu, rector de Llivia; Jaume Tarragó, rector de Térmens i Menàrguens; Jaume Mayoral, rector d'Ivars d'Urgell; Pepe Chisvert, vicari

parroquial de la Seu d'Urgell, i Santi Vila, rector de Sort. Pepe Chisvert també serà el nou delegat diocesà de Joventut, mentre que Manuel Farré es jubila i residirà a Sort i Eliud Arias cursarà dos anys d'estudis de teologia a l'Institut Catòlic de París. Els seminaristes Maurici Triana i Ivan Ayala faran el curs d'iniciació pastoral a les parròquies de Sant Julià de Lòria i Tremp, respectivament. (A.M.)

Publicada «Urgellia» XIII

LA SEU D'URGELL.— El 8 de juny va ser publicat el volum XIII d'*Urgellia*, l'anuari de la Societat Cultural Urgel·litana, amb estudis històrics del bisbat d'Urgell. El volum, de 600 pàgines, recull set estudis preparats per distingits especialistes. Destaca l'article *Fragment d'una altra versió catalana del «Liber Iudiciorum»*. I. Edició, continuïtat i datació. II. Estudi lingüístic, de

Cebrià Baraut i Josep Moran. Per als autors es tracta d'un fragment en català, de l'any 1150 i el text més antic en llengua catalana.

Regina Sainz de la Maza publica un estudi dels documents de l'abadia de Sant Pere de la Portella, corresponents als segles XIII-XV. Cebrià Baraut explica les actuacions del bisbat d'Urgell durant la Inquisició, segles XII-XIII. Enric Ventosa continua la pu-

blicació de l'estudi de les esglésies velles de la Cerdanya i Enric Moliné és l'autor de l'article *Les passeries de 1653 i la vall de Cardós*. Antoni Bach presenta els documents, del segle XI, de l'Arxiu Capitular de Solsona. Manuel Riu fa una informació històrica de la vall de Lord, de Sant Llorenç de Morunys, els segles XI-XV. Els articles van acompanyats de valuosos il·lustracions i fotografies. (A.M.)

Reediten la biografia oficial de Francesc Castelló

Francesc Castelló.

LLEIDA.— La Comissió Pro Beatificació del jove lleidatà Francesc Castelló i Aleu, afusellat el 29 de setembre del 1936, al cementiri de Lleida, ha acordat reeditar la biografia oficial del jove màrtir que va editar l'any 1990 Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Es tracta de l'obra *Francesc Castelló i Aleu, servent de Déu fins a la mort*.

El llibre, ara esgotat, va ser escrit pel monjo de Montserrat P. Romuald M. Díaz i Carbonell, vicepostulador de la causa de beatificació de Francesc Castelló. L'any 1992 l'editorial La Formiga d'Or de Barcelona en va fer una edició en llengua castellana.

La reedició, que ja prepara de nou Publicacions de l'Abadia de Montserrat, serà revisada per l'autor, alhora que es completarà amb la crònica de les activitats i de les accions dels darrers anys relacionades amb la seva causa de beatificació i amb les notícies, com el darrer acord de la Conferència Episcopal Espanyola per accelerar-lo. La Comissió Pro Beatificació ha encomanat al bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, el pròleg del llibre, que en la seva anterior edició portava el del bisbe emèrit Ramon Malla. (J.C.)

L'11 de setembre serà el dia de la diòcesi a Lourdes

LLEIDA.— L'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Lleida ha editat el programa del seu XV Pelegrinatge diocesà amb malalts a Lourdes, que tindrà lloc del 9 al 12 de setembre i que estarà presidit pel bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, al qual acompanyaran el consiliari Mn. Ramon Galceran, altres preveres lleidatans i el president de l'Hospitalitat, Franz Joseph Hengesbach. Alhora, s'ha confirmat que el dilluns 11 de setembre, festa nacional de Catalunya, se celebrarà el Dia de la Diòcesi de Lleida a Lourdes, amb la missa oficial a la gruta presidida pel bisbe, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, i l'assistència destacada a la processó eucarística i finalment a la processó de torxes a l'esplanada.

Els pelegrins lleidatans tenen previst sortir de Lleida el 9 de setembre a les set del matí, per arribar a Lourdes a les sis de la tarda i celebrar-hi una eucaristia a l'església de Sant Josep. El diumenge dia 10 és previst participar en la missa internacional a la basílica de Sant Pius X i a la tarda tindrà lloc un homenatge als malalts. El retorn serà el dimarts dia 12 a les dues del migdia, per arribar a Lleida aproximadament a les vuit del vespre.

L'Hospitalitat va portar l'any passat prop de 800 pelegrins al seu pelegrinatge, xifra que es vol mantenir i fins i tot superar enguany ja que amb motiu de l'any sant el pelegrinatge té caràcter jubilar i aquest podrà guanyar-se en les celebracions de la missa internacional i a la missa a la Gruta de les Aparicions. Les inscripcions es poden fer al bisbat de Lleida, els dimarts i dimecres de juliol i d'agost, de les set a les vuit del vespre. (J.C.)

Tortosa

Mostra «Tresors perduts»

■ Imatges del patrimoni artístic no conservat de la catedral de Tortosa

TORTOSA.— Fins al dia 30 de juliol hi ha oberta als Reials Col·legis de la ciutat de Tortosa una exposició historicoartística que complementa com un contrapunt la *Fidei speculum*, que ha estat visitada a la catedral per unes 50.000 persones d'abril a juliol. Es tracta de *Tresors perduts*: imatges del patrimoni artístic no conservat de la catedral de Tortosa

L'interès excepcional de la mostra *Tresors perduts*, segons els comissionats Albert Curto i Ester Galindo, rau en el fet que les peces fotografiades i ara exposades als Reials Col·legis s'han perdut. No s'han pogut exposar a la catedral com moltes altres recuperades, seleccionades i admirades en el gran muntatge de la nau, absis i sagristia de la seu. Val a dir que només es poden veure unes trenta fotografies seleccionades que han sortit dels negatius-clixés elaborats per Mn. Eduard Solé i Lleixà (1880-1955) i el seu equip. Els originals s'exposen en una vitrina central.

Entre d'altres elements els comissionats van destacar que «els avatars de la darrera guerra civil van comportar la pèrdua de valuosos elements historicoartístics. L'apropiació que va fer la Generalitat republicana del tresor de la catedral per salvaguardar-lo i el periple posterior per diferents refugis fins a la definitiva separació, tenen en les imatges de Mn. Solé

l'única prova que van existir». «En els criteris de selecció», van afegir, «han prevalgut els objectes artístics desapareguts, però també aquelles imatges que han sofert una transformació substancial amb referència a la realitat actual: hi ha espais i elements que, a causa dels canvis formals i litúrgics, i de funcionalitat pròpies, ens donen valuoses informacions respecte de l'evolució que han sofert».

Val la pena destacar l'orfebreria desapareguda del papa Lluna. Segons les fitxes tècniques, es llegeix: patena (1370-1380), argent sobredaurat amb esmalts transparents, punxó de Barcelona. La mateixa descripció es repeteix en un calze, copó, coponet i *lignum crucis*.

Mn. Eduard Solé: l'home clau

L'anomenat Fons Solé té una història interessant. Mn. Eduard Solé va rebre l'encàrrec de la Generalitat de Catalunya de fer un inventari del patrimoni artístic de

la catedral de Tortosa. Som als inicis dels anys trenta. Tenia bones relacions amb Mn. Manyà i sobretot amb Joan Cid i Mulet, que va ser cap de serveis de cultura durant la República. En aquell context dramàtic, l'alcalde de Tortosa va salvar Mn. Solé així com Mn. Manyà de les mans dels milicians quan per l'agost del 1936 podrien haver seguit el camí del martiri.

Centrant-nos en Mn. Eduard Solé, no va tornar a la diòcesi després del 1939. Ostracisme activat pels vencedors conservadors? Va morir a Barcelona el 4 de setembre del 1955, als 75 anys d'edat.

El seu llegat, però, segons el llibre *Un quart de segle del Museu i Arxiu municipal*, del seu director, Jesús Massip Fonollosa (1987), va ser adquirit per l'Institut Municipal d'Història de Barcelona. Les gestions per recuperar el Fons Solé a favor del Museu-Arxiu tortosí van ser portades a terme pacientment i feliçment per Agustí Duran i Sampere, per part de l'Ajuntament de Barcelona i de Jesús Massip i Fonollosa, per part de l'Ajuntament de Tortosa.

El Fons Solé quedarà a l'Arxiu Comarcal de les Terres de l'Ebre amb seu als Reials Col·legis.

J. Blanc i Bahima

Tros de patena del papa Lluna.

Trobada de professors de religió

TORTOSA.— A la Casa de l'Església, durant tres matinals, del 5 al 7 de juliol, la Delegació diocesana d'Ensenyament va convocar els professors de religió de l'escola pública. Hi van anar 73 dels 81 que imparteixen aquesta matèria en centres del bisbat. És ja el novè any que hi ha aquesta resposta, ja que en el nomenament se'n fa constar l'obligatorietat i, d'altra banda, es procura que els responsables segueixin un ideari de reciclatge i una mística d'esperança.

En educació infantil la germana Rosario Gómez, del Col·legi Teresià de Tortosa, va seguir una línia teoricopràctica de la fe presentada a la infància de 3 a 6 anys. Hi van assistir cinquanta mestres.

La segona jornada la va dirigir Mn. Antoni Quesada, delegat diocesà d'Ensenyament a Solsona. Va parlar de la identitat del professor de religió segons la missió

educativa de l'Església. Hi van assistir 23 persones. Per malaltia no hi va poder participar el P. Francesc Riu, del Secretariat de l'Escola Cristiana de Catalunya. El seu tema era: *Avantprojecte del possible decret que ha de regular la classe de religió*.

Cal destacar la conferència del bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas. La seva intervenció va crear un caliu receptiu. Ve-

nia de Lourdes i de presidir el ple del Secretariat Interdiocesà de Catequesi (SIC). Hi va fer al·lusió explícita ja que l'actualitat al SIC és el projecte global de catequesi segons demanava el Concili Provincial Tarraconense.

Pel que fa als mestres de religió els va dir: «Hem de palesar al claustre que el nostre ensenyament és importantíssim.»

La raó és que els temes de religió donen sentit a la vida present i futura. Cada vegada hi ha més famílies preocupades pels valors morals dels seus fills amb la consegüent col·laboració amb les Associacions de Mares i Pares d'Alumnes. En aquesta línia va recomanar el llibre *El fin de la educación*.

«Hem de valorar la nostra missió d'educadors amb la pròpia autoestima des de la fe i donar resposta als interrogants essencials: d'on venim i on anem?», va indicar el bisbe. Cal sortir de l'aïllament com a professors, connectar amb altres professors del claustre, amb familiars, el centre de recursos i sobretot parròquies. Cal ser professors de cultura religiosa, però sobretot mestres que eduquen en valors des de la pròpia convicció i coherència, va destacar el bisbe, que, finalment, va presentar material de catequesi publicat pel SIC. També el delegat diocesà, Mn. Josep M. Tomàs, va parlar de la propera trobada que se celebrarà a la tardor. (J.B.B.)

Colònies d'avis a Montcaro

TORTOSA.— En començar l'estiu, disset avis i vuit servidors de la residència diocesana de Sant Miquel van gaudir d'una setmana de vacances al refugi de la Mare de Déu del Mascà, propietat del Seminari. Ja fa molts anys que, malgrat l'edat avançada, una vintena de «venerables» prenen la fresca de Montcaro sota els pins del port. «Canvien d'aires» i a més del passeig obligat el grup animador organitza jocs, manualitats, cants, balls i misses animades. Són les vacances que trenquen la monotonia. Hi van els que volen i poden. (J.B.B.)

Girona

El retrat desconegut de les Vetlladores

■ El pintor Josep Lloveras ha reproduït visualment el carisma de les Religioses de Sant Josep

GIRONA.— El pintor Josep Lloveras ha desenvolupat un gran treball per reproduir visualment el carisma de la congregació de les Religioses de Sant Josep, més conegudes com les

Vetlladores, que celebren el 130è aniversari de la seva fundació. Maria Gay és la fundadora de l'institut religiós i actualment està en procés de beatificació a Roma.

Maria Gay va morir sense deixar cap retrat. En paraules del bisbe de Girona, Mons. Jaume Camprodon, «va passar quasi desapercebuda durant els anys que va viure a la ciutat», de manera que Lloveras ha hagut d'imaginar el seu rostre. Segons l'artista gironí, per reproduir la imatge de la fundadora, s'ha inspirat en diversos trets de germanes vetlladores. És així que ha pogut reproduir escenes de les primeres religioses que tenien el carisma de vetllar—d'aquí l'origen del nom— els moribunds.

Josep Lloveras ha reconegut que el que més l'ha impressionat és que «s'ajudava a morir la gent mostrant que quan tanques els ulls immediatament se n'obren uns altres». Potser per això s'ha representat ell mateix en més d'una tela com un malalt visitat per Maria Gay.

De les obres n'hi ha una que representa la serventa de Déu elevat-se cap al cel, i que està destinada a la capella de la casa de govern general de la congregació, a Madrid, per al moment en què es declari santa. De moment s'està elaborant la *positio* per ser presentada davant de la Congregació per a la Causa dels Sants, treball que no acabarà abans de l'any que ve.

Altres projectes de l'institut relacionats amb la celebració del 130è aniversari, és la creació d'un museu dedicat a la fundadora i les seves primeres companyes a la casa on va començar la congregació, al carrer de la Força de Girona. De totes maneres, no es preveu que es pugui inagurar abans d'un any.

Actualment les vetlladores ja no surten per la ciutat a assistir els malalts terminals a les seves cases perquè en general estan hospitalitzats, sinó que s'han reorientat cap a altres necessitats més urgents com l'acollida i l'atenció de persones grans. També estan presents en el món de la salut i en el de l'educació a Amèrica Llatina i a Àfrica central, a més d'Espanya, França i Itàlia.

Guillem Farré

«Siempre con vosotras», 1995, oli sobre tela, 220x130 cm.

Xarxa Cristiana, plataforma de reflexió catòlica

GIRONA.— Vint-i-una entitats de l'església gironina són en l'origen de la Xarxa Cristiana, una plataforma d'intercanvi i de reflexió catòlica que vol ser un lloc de trobada obert a tothom on les diverses tendències puguin donar juntes una resposta als reptes de la societat moderna. La primera declaració conjunta ha estat presentada al bisbe de Girona, Mons. Jaume Camprodon, que segons els promotors ho ha acollit positivament.

La proposta va ser redactada per organitzacions diocesanes com Justícia i Pau, la Pastoral Obrera o la Pastoral Universitària, altres grups independents, com el Col·lectiu de Dones Cristianes de Banyoles, el Grup Àgora de periodistes, el grup Eiximenis de professors o el Grup de Laics de l'Alt Empordà, i parròquies, com les de Santa Maria dels Turers a Banyoles, o les de Sant Pau i Santa Eugènia a Girona capital.

El primer objectiu d'aquesta nova xarxa és facilitar l'intercanvi d'informació i d'experiències entre els membres, ja que segons van declarar els fundadors «trobar-se i treballar junts era un procés natural que s'anava fent». Les mateixes fonts van reconèixer que al començament ha estat espontani i que no saben exactament on portarà, però que cal una imatge de col·lectivitat que sense oposar-se a la identitat de cada grup o moviment vagi més enllà d'actuacions partidistes.

El segon eix serà donar resposta a les qüestions plantejades des de la societat, convençuts que cal que l'Església s'ha de posicionar davant «els fets socials que preocupen». En aquest sentit el primer manifest públic donava suport a una declaració del consell parroquial de Santa Eugènia, que al mes de maig va defensar entre altres qüestions els drets dels immigrants. (G.F.)

Càritas demana més suport públic a la inserció laboral

GIRONA.— El Secretariat de Càritas va demanar que les institucions públiques es comprometin més en projectes d'inserció laboral, ja que malgrat que hi hagi sectors amb manca de personal, com és el cas de la recollida de la fruita i l'hostaleria a les comarques gironines, no hi ha els canals adequats per posar en contacte l'empresa i el treballador.

Daniel Puig, coordinador de programes, va denunciar que fa dues legislatures que el govern va prometre una llei d'empreses d'inserció que encara no s'ha fet. En conseqüència, les iniciatives d'aquesta mena es troben en un buit legal, com és el cas del taller de bicicletes o els equips de neteja organitzats per Càritas, que juntament amb altres programes han donat feina durant el 1999 a unes 400 persones.

D'altra banda, Artur Soldevila, responsable de l'economia, va anunciar que el balanç econòmic de l'últim exercici va ser positiu, amb un guany de 20 milions que es destinaran a cobrir les necessitats urgents, mentre s'espera que arribin les subvencions públiques.

Per a l'exercici 2000-2001 s'ha previst un pressupost de 400 milions, i per començar a recaptar-los el pintor gironí Daniel Pozanco ha donat unes aquarel·les que estan exposades a l'hotel Fornells Park i que es vendran a benefici de Càritas. (G.F.)

Primer assaig del Col·loqui Europeu de Parròquies

BANYOLES.— El Col·loqui Europeu de Parròquies, que se celebrarà l'any que ve a Girona, ha començat la seva preparació pública amb un minicol·loqui a la casa d'Espiritualitat Narcís Jubany de Banyoles, el dissabte 8 de juliol, on s'ha preparat l'aportació catalana al congrés. Els ponents han estat Joaquim Cervera, membre del Centre d'Estudis Pastors de Barcelona, i Lluïsa Geronès, coordinadora de catequesi de confirmació de Banyoles i presidenta del Col·lectiu de Dones Cristianes, que ja han aportat una primera reflexió sobre el tema de les jornades del juliol que ve, *Europa i solidaritat. Dimensió social de la fe en les comunitats cristianes*.

Geronès va declarar que esperava que trobades com la d'aquest cap de setmana ajudin a sensibilitzar els cristians, ja que és important que la gent participi, sobretot els de la diòcesi amfitriona. Mn. Pere Domènech, vicari episcopal de Pastoral i membre de l'equip gironí de preparació, assegurava que el tema triat representa una «gran novetat» perquè la dimensió social de la fe no se sol tractar gaire, tot i que és un dels que «parlen més a la societat».

Sobre les qüestions concretes que s'esperen que surtin al debat hi ha la interculturalitat, subjecte molt proper a la raó de ser del Col·loqui, que des de la seva creació, el 1959, s'ha preocupat de col·laborar en la construcció d'una Europa respectuosa de la diversitat. En la mateixa línia, també hi ha una tradició ecumènica que va quedar palesa en l'últim congrés, fa dos anys al Regne Unit, per la qual cosa també s'espera l'assistència de representants no catòlics a la cita de Girona 2001.

De totes maneres, Domènech va reconèixer que «no es pot saber exactament el càire que agafaran els treballs perquè hi haurà una diversitat impressionant». De totes maneres, per assegurar la bona marxa dels debats i les ponències hi ha una comissió assessora formada per Cervera, Geronès i el teòleg Gaspar Mora. Les conclusions que sorgiran del Col·loqui no són vinculants ni tenen força institucional per imposar-se a les diòcesis europees, sinó que es presenten com un intercanvi ric d'experiències que cada representant ha de portar a la seva pròpia comunitat, ja que des del 1973 està obert a tots els membres del poble de Déu. (G.F.)

Missions

MONGÒLIA

Pla d'ajuda de Càritas

ULAN BATOR.— Càritas internacional ha anunciat un nou programa d'ajuda a Mongòlia. Per ara, ja s'han destinat a activitats humanitàries 487 mil dòlars. Els fons es destinaran a poblacions afectades durament per les nevades i el fred de l'hivern passat. Càritas de Polònia coordinarà les ajudes. El programa prioritza l'emergència alimentària i l'assistència mèdica, però també inclourà un projecte educatiu. Fins a la caiguda del comunisme a la Unió Soviètica, la presència catòlica era pràcticament inexistent a Mongòlia. Ara hi ha diverses desenes de missioners i ja es compten en diversos milers els catòlics, la gran majoria batejats de fa poc. També treballen a la capital les Missioneres de la Caritat, filles de la mare Teresa de Calcuta. (Zenit)

ANGOLA

Les paulines inauguren un centre multimèdia

LUANDA.— Les Filles de Sant Pau han inaugurat un centre a Luanda. No es tracta només d'una llibreria, sinó d'un nou servei d'apostolat per als fidels, on poden conversar, demanar consell o aclarir dubtes. Després de la independència d'Angola, és la primera llibreria i centre multimèdia de caràcter religiós que obre les seves portes en tot el país. S'espera que això ajudi a superar certs problemes: davant de l'absència total de material per evangelitzar, els secretariats diocesans, ja sobrecarregats de feina, havien d'assumir per força aquesta mena d'activitat. «El món angolès —indica el pare João Caniço, missioner a Luanda— considera la Paraula de Déu com el millor camí per a la tan desitjada pau. Que el lema del Centre Multimèdia, manifestar Jesús com a Camí, Veritat i Vida, estigui present no només és totes les seves grans accions i iniciatives sinó també i sobretot en la vida senzilla del dia a dia, acollint, animant i ensenyant.» (Zenit)

COLÒMBIA

Casa per als «sense sostre»

BOGOTÀ.— Moguts pel nombre creixent d'indigents que viuen al carrer, especialment ancians, el P. José González, prevere de l'arxidiòcesi de Cali, ha estat nomenat per posar en marxa la Casa dels Samaritans del Carrer. El P. González fa dos anys va començar una obra social en companyia d'un grup de persones, dedicada a repartir cafè amb llet i pa a persones «sense sostre» del centre de Cali. La casa podrà albergar fins a 200 persones i té un saló, bugaderia, cuina, dutxes i una àrea de rehabilitació. «La idea és que la tasca social que es fa cada dimarts en sectors deprimits a través de l'oferiment de cafè amb llet i de pa continuï, però de forma permanent, a la casa. Els ancians, els joves i els infants que habiten al carrer hi trobaran a totes hores alguna cosa per menjar. A més, tindran un servei gratuït sanitari, almenys tres cops la setmana», ha assenyalat el P. González. (ACI)

Oberts al món

Els canvis accelerats de la nostra societat, amb la facilitat de coneixement i relació entre els pobles i les cultures, treballen a favor de la tasca missionera. Avui se'ns fa més fàcil complir el mandat de Jesús: «Aneu a tots els pobles, feu deixebles, estimeu-vos, com jo us he estimat.»

Joan XXIII ja ens convidava a llegir els «signes dels temps» amb els quals el Senyor ens parla i ens va manifestant el seu pla salvador en cada moment de la història. Amb una mirada de fe podem llegir amb alegria molts «signes» que ens ajudaran a avançar en el camí de la missió universal. «Pau a vosaltres, sóc jo, no tingueu por», deia Jesús als deixebles. També ens ho diu a nosaltres. Fixem-nos avui en els motius positius més que en els aspectes negatius, a l'hora de parlar de les missions.

L'Església està cridada a ser sempre jove, com el seu Senyor ressuscitat. Els joves són especialment sensibles a les injustícies que hi ha als països del Sud, l'anomenat Tercer

Món. Cada estiu molts nois i noies marxen a compartir amb els germans dels pobles més pobres, veuen de prop el treball dels missioners de l'Església i retornen amb ganes d'ajudar aquells germans des d'aquí o anant a viure amb ells.

La nostra Església no pot tancar-se en els seus propis problemes; ha d'obrir els ulls i el cor —com els joves— a les penes i alegries dels homes i dones del món sencer. Ha de donar missioners des de la seva pobresa si vol ser una llum pels germans d'aquí i d'arreu. Això, és clar, demana una mirada confiada, sense recels al món actual que és el nostre i que és el que Déu estima. Per salvar aquest món, va venir Jesús, el primer missioner i ell segueix enviant missioners que saben que aquí i arreu del món, els cristians hem d'anunciar que Déu Pare ens estima i ens salva convençuts de la promesa de Jesús que ens diu: «Jo seré amb vosaltres cada dia fins a la fi del món.»

Jordi Jorba

Una missionera ensenya a cosir les dones d'un poblat del Pakistan.

FILIPINES

Migrants filipins: evangelitzadors potencials

MANILA.— Els treballadors filipins a l'estranger són actualment prop de set milions: 2.100 filipins marxen cada dia del seu país. L'any passat van ser 729.000. D'ells, 196.000 mariners. Les famílies interessades per aquest fenomen són vuit milions, d'un total de catorze. A la pràctica, el 10% d'una població de 76 milions d'habitants viu a l'estranger. La comunitat més nombrosa es troba als Estats Units (3,5 milions), seguida de la de l'Orient Mitjà (1.150.000), la d'Europa (720.000) i la de Hong Kong (168.000). Ens ofereix aquestes xifres el P. Paolo

Prigol, secretari de la Comissió per a Migrants de la Conferència Episcopal Filipina. Explica el P. Prigol: «Per a l'Església, les causes principals que impulsen l'emigració són quatre: el subdesenvolupament, la pobresa, la voluntat difusa d'emigrar —amb freqüència sense motius precisos— i la població massa nombrosa, que no assegura llocs de treball per a tothom. En efecte, la mitjana de fills per família és de cinc o sis. L'any passat el govern va aconseguir crear 1.200.000 llocs de treball que, això no obstant, són completa-

ment insuficients.»

El fenomen és molt complex i l'Església es dedica sobretot a ajudar a comprendre què és l'emigració. Ho fa a través de seminaris per als estudiants, els educadors, els preveres i les religioses. Un altre camp d'acció és l'assistència als treballadors que tornen al seu país: «Hem posat en marxa projectes pilot a Cotabato i Davao per ajudar-los a començar una activitat econòmica.» Una altra activitat és el contacte permanent, per via Internet, amb preveres, religioses i laics arreu del món.

Com a preparació a la celebració jubilar, des del 1998 s'han tingut un seguit de trobades, en l'àmbit continental, sobre el tema *Filipí arreu del món: aprèn la fe, viu la fe, testimonia la fe*. Efectivament, subratlla el P. Prigol: «Un tema que es desenvolupa i sobre el qual hem d'aprofundir és el binomi emigració-evangelització. L'Església filipina ja va reconèixer el 1992, en un document, que els filipins constitueixen un potencial d'evangelització, però que encara cal una xarxa de preparació i de suport.» (Fides)

EL SANT DEL MES

Santa Maria Magdalena

En els Evangelis es parla de Maria Magdalena, la pecadora (Lc 7,37-50); Maria Magdalena, una de les dones que seguien el Senyor (Jn 20,10-18) i Maria de Betània, la germana de Llätzer (Lc 10,38-42). La litúrgia romana identifica les tres dones amb el nom de Maria Magdalena, com ho fa l'antiga tradició occidental des de l'època de sant Gregori Magne.

Dibuix: Francesc Pasqual

El nom de Maria Magdalena es deriva de Magdala, una població situada sobre la vora occidental del mar de Galilea, prop de Tiberíades, que va ser on el Senyor va trobar per primera vegada aquella dona. Sant Lluc fa notar que era una pecadora (encara que no afirma que hagués estat una prostituta, com se suposa comunament). Crist sopava a casa d'un fariseu on la pecadora es va presentar i al moment es va llençar a terra davant del Senyor, es va posar a plorar i li va eixugar els peus amb els seus cabells. Després el va ungir amb el perfum que portava en un got d'alabastre. El fariseu va interpretar el silenci de Crist com una mena d'aprovació del pecat i va murmurar en el seu cor. Jesús el va recriminar pels seus pensaments. Li va preguntar en forma de paràbola quin de dos deutors deu més agraïment al seu creditor: aquell a qui es perdona un deute major, o a qui es perdona una suma menor. En el capítol següent, sant Lluc, parla dels viatges de Crist per Galilea, diu que l'acompanyaven els apòstols i que el servien diverses dones.

Entre elles figurava Maria Magdalena, de la qual n'havien sortit «set dimonis». També es recorda Maria Magdalena en altres episodis. En l'hora més fosca de la vida de Crist, Maria Magdalena contemplava la creu a certa distància. Acompanyada per «l'altra Maria», va descobrir que algú havia apartat la pesada pedra del sepulcre del Senyor. Va ser ella la primera persona que va veure, va saludar i va reconèixer Crist ressuscitat. Maria Magdalena, la contemplativa, va ser el primer testimoni de la resurrecció del Senyor, sense la qual seria inútil la nostra esperança. El Fill de Déu va voler manifestar la glòria de la seva resurrecció a aquella dona tacada pel pecat i santificada per la penitència. La tradició oriental afirma que després de Pentecosta, va anar a viure a Efes amb la Mare de Déu i sant Joan i que va morir allà. Però, segons la tradició francesa adoptada pel martirologi romà i molt difosa a occident, Maria Magdalena va anar amb Llätzer i Marta a evangelitzar la Provença i va passar trenta anys de la seva vida als Alps Marítims, a la caverna de la Sainte Baume. Poc abans de la seva mort va ser traslladada miraculosament a la capella de sant Màxim, on va rebre els últims sagraments i va ser enterrada pel sant.

El conte de la setmana

La llàntia de l'àvia

Ha quedat en el meu record com un d'aquells objectes sense edat.

Com si a força de ser-hi i il·luminar, hagués aconseguit vèncer el temps i quedar-s'hi.

Era una llàntia antiga de bronze. Tampoc no podria afirmar, en reviu-la avui en el meu record, si el que l'adornava eren dibuixos o simplement arrugues amb què la vida i els esdeveniments havien anat guanyant-li un rostre.

Tenia aquell noble color del bronze, i la capacitat d'il·luminar en silenci.

Era un llum amb peu. Quan l'enceníem, el col·locàvem sempre al centre de la taula familiar. D'aquí que el seu record el tinc situat a les nits d'hivern. Perquè a l'estiu vivíem a la intempèrie, i llavors no es feia servir el llum, sinó un fanal que es penjava de les branques de l'arbre del pati.

Però el llum de bronze tenia aquella rara qualitat de crear la intimitat. Objecte conservat, d'entre milers d'objectes perduts, el vell llum de bronze semblava haver assumit en el més íntim de si mateix la seva pròpia solitud, i potser era d'allà on treia aquella misteriosa força per crear la comunió.

Quan entrada la nit s'encenia la llàntia, semblava que la seva llum quieta fes créixer al seu voltant el silenci, i no sé quin misteri antic. Mirant la seva flama, els nens dilatàvem les pupil·les, i quiets de cos i ànima, remàvem temps endins. Cap aquella època llegendària que grans vapors plens d'immigrants avançaven pel mar cap a nosaltres. En un d'ells havia vingut a desembarcar en la nostra taula aquell llum.

Entre nosaltres la seva llum creava aquella misteriosa realitat de fer-nos sentir amb arrels, venint d'un temps vell. Sabíem que en altres temps la seva llum havia il·luminat festes bullicioses; que en ocasions havia creat l'ombra precisa per ocultar una mirada furtiva; i que la seva flama havia mantingut la llum necessària per alimentar les confidències.

En aquells temps vells, potser havia estat en les nits de la planura l'única resposta de llum en molts metres al voltant, per al diàleg dels nostres avis amb els estels.

No la sentíem vella. Perquè intuïem que havia superat el temps. De la mateixa manera

no ens atrevíem a anomenar vella una fruita madura. Madura d'il·luminar, havia acabat per assumir la vida en si mateixa. Hom sabia que aquella maduresa de vida era el combustible que la permet-

ria seguir il·luminant quieta.

Perquè tenia una rara manera d'il·luminar sense fer soroll: tenia una llum mansa.

Apareixia entre nosaltres en el moment de l'oració; i la seva presència a la taula familiar convertia en litúrgia aquells ritus primordials de partir en cada plat la polenta fumejant i el guisat fosc i fort.

Quan després d'uns quants anys d'absència vaig tornar a la meua família, la vella llàntia ja no era allí amb el seu color bronze i la seva llum mansa. Però la seva absència seguia creant aquell buit de silenci familiar.

La llàntia de l'àvia va ser en la meua vida un d'aquells objectes vivents que em van ensenyar que els humans també tenim arrels.

Mamerto Menapace, o.s.b.

Guia per al treball pastoral amb el conte:

• Lectura

Fer la lectura del conte en grup. És important que tots els presents tinguin una còpia del text. Es poden anar rellevant dues o tres persones per llegir el conte en veu alta.

• Reflexionant sobre el relat

En acabar la lectura entre tot el grup es reconstrueix el relat en forma oral (es torna a explicar).

El relat està construït sobre un objecte, quin era aquest objecte?

Per què era significatiu per a l'autor?

Quins records evoca aquesta llàntia de l'àvia?

Què descobreix l'autor, evocant aquest record, de la seva vida?

Triar una frase del text (rellegir-lo ràpidament per ubicar-la) que més hagi arribat o impactat a cada un i compartir-la en veu alta.

• Descobrint el missatge

El conte ens parla de les nostres arrels i de les coses que es transformen en signe en la nostra vida.

Tens cap objecte que guardes amb especial afecte perquè evoca algun significat important en la teua vida? Comparteix-lo amb els integrants del grup.

La llàntia comparteix la seva llum que ens ajuda a veure amb més claredat les coses.

En la teua vida què t'ajuda a veure millor les coses?

Hi ha objectes, situacions, persones... que ens parlen més enllà del que són, perquè ens parlen al cor, amb un llenguatge «sacramental». Veure la vida amb una mirada sacramental permet que la realitat es transformi i que vegin noves dimensions de la vida. La fe té molt d'aquesta «mirada sacramental». Què en penses, d'això? Relaciona el conte amb la vida de fe de cada un de nosaltres. Què en podem aprendre?

• Compromís per a la vida

Sintetitza en una frase el missatge que has descobert en el conte per a la teua vida. Comparteix-ho amb els altres.

• Per acabar: l'oració en comú

Llegiu entre tots la pregària i després poseu en comú les intencions de cadascú. Acabeu amb una cançó.

L'Oriol i la Laia

per Xesc

En el cor del veïnat

■ L'Associació de Veïns del Barri del Congrés va celebrar l'any passat el seu 30è aniversari

Una associació de veïns ha de ser aquell lloc on els habitants d'un barri es reuneixin per posar en comú els seus problemes, per lluitar per millorar el benestar del veïnat. També ha de ser un espai de convivència i intercanvi entre totes aquelles persones que formen part del barri. Aquesta és la filosofia de l'Associació de Veïns del Barri del Congrés de Barcelona, encara que actualment és difícil aconseguir un «sentiment de barri».

«Som un centre obert al veïnat, una associació plural, però és una llàstima perquè al Congrés no hi ha un sentiment de barri. La gent només es mobilitza quan té problemes i llavors acut a l'associació. Intentem treballar per implicar els veïns i que sentin el barri, però la participació és nul·la. Organitzem activitats, conferències... però sempre som els mateixos, molt pocs. Malgrat això som perseverants i estem disposats a ajudar qui ho necessiti», explica Juli Rosique, president de l'associació de veïns.

L'entitat es dedica a lluitar contra el malestar que existeix al barri, a solucionar problemes, ja siguin d'urbanisme o de caràcter social: droga, alcoholisme, convivència, manca de policia, inseguretat ciutadana, brutícia... En aquest sentit Rosique assenyala que «el Congrés és un dels millors barris de Barcelona, però tot i això constantment Parcs i Jardins el renova i l'arregla perquè falta molt civisme: els gossos fan les seves necessitats a qualsevol lloc, els amos passen per sobre els parterres, el mobiliari urbà no es cuida...».

Activitats

L'associació de veïns compta amb diverses vocalies, com la de la dona, la de la gent gran, la de la joventut, la d'esports, la de treballs manuals, sardanes, punt de creu i gimnàstica de manteniment, la de petanca...

L'entitat ofereix un ampli ventall

Diada
del soci de
l'any 1999.

d'activitats, de manera que els veïns del Congrés (uns 14.000) poden trobar en l'associació un espai per compartir i viure. Les festes que es realitzen inclouen la cavalcada de Reis, Carnestoltes, les escoles del barri celebren el final de curs a l'associació i també jocs florals... dins del programa d'activitats cal destacar el grup artístic de teatre de persones grans, que participa en diferents funcions de les festes que duen a cap al llarg de l'any.

El president de l'associació recalca sobretot la Diada del soci, que se celebra al setembre i que representa una jornada «de convivència per al barri. Solen venir unes 400 o 600 persones i hi ha una gran xoriçada i audició de sardanes. Aquest any la celebrem el 30 de setembre a les 11.00 h».

L'entitat va néixer per solucionar els problemes que tenien els veïns del barri amb les seves llars i ja ha arribat al 30è aniversari, celebrat l'any passat. Trenta anys és una bona xifra per fer balanç de l'activitat portada a terme per l'associació: «Bàsicament ens hem dedicat als problemes del barri, a protestar i a reclamar el que faci falta per

millorar el Congrés», reflexiona Juli Rosique.

Més implicació

«Jo fa uns onze o dotze anys que sóc al capdavant de l'associació de veïns. La veritat és que el seu futur el veig molt negre perquè no hi ha un relleu generacional. No ens cansem de demanar ajut als veïns perquè vinguin a treballar amb nosaltres al barri», comenta Rosique. Si el president es queixa de l'escassa col·laboració que troba en els veïns, es desfà en elogis per la junta de l'associació i els col·laboradors que any rere any dediquen esforços per millorar el barri: «Aquestes persones representen realment una ajuda molt important per a mi, però no són suficients.»

Des de l'associació es crida el barri a implicar-se més en els problemes diaris: «Hi ha molta feina per fer. Per exemple, hi ha els problemes de les antenes per als telèfons mòbils. Ara hi ha una companyia que està instal·lant antenes als edificis. Això és un risc per a la salut, és perjudicial. Aquí tenim una

gran tasca de sensibilització dels veïns. La veritat és que és difícil perquè aquesta instal·lació suposa uns diners per a l'immoble i els veïns només veuen que és una manera d'amortitzar despeses, no veuen el perill que representa per a la salut de tothom.»

L'associació de veïns crea un veritable sentiment de barri. Un barri per al qual cal lluitar i treballar, però és una responsabilitat que pertoca tots els veïns, des dels més joves fins als més grans. Per això Rosique torna a repetir un cop més que «som aquí per ajudar els veïns i veïnes del Congrés, som una associació sense afany de lucre, oberta a totes les persones i a totes les necessitats que es presentin. Però necessitem l'ajut de tothom».

Rosa Maria Jané Chueca

AVVBC
C/ FELIP II, 222 BAIXOS
TEL. 933 407 012
08027 BARCELONA

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

incavol

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

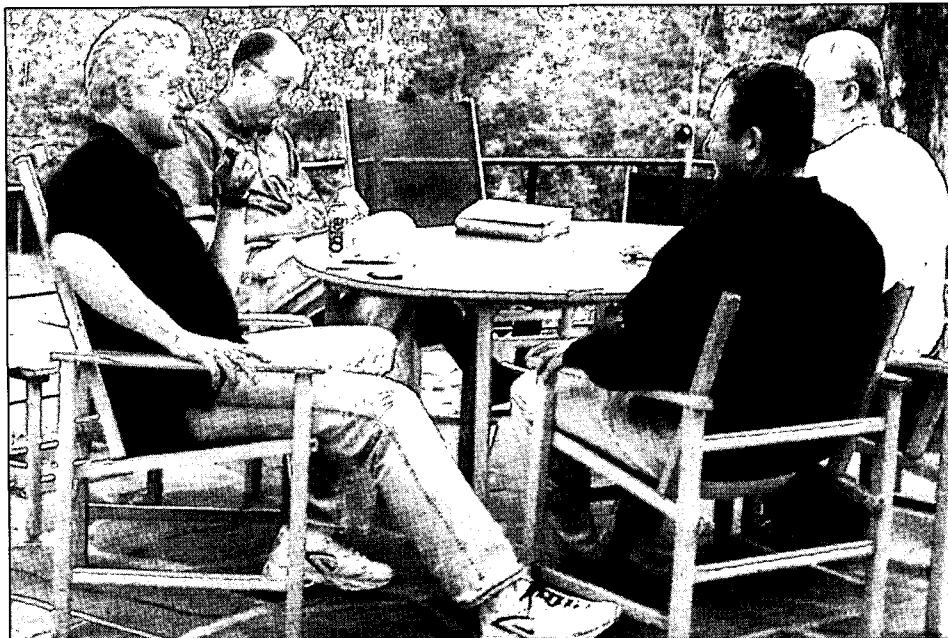
Els EUA, mediadors de conflictes

Els Estats Units són la primera potència mundial i si volen, com en els casos de l'Ulster, dels Balcans i de Palestina, poden actuar a fons per ajudar a trobar solucions entre enemics irreconciliables, és a dir, fer de mediadors. El diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans defineix *mediador* com a persona «que intervé entre dues o més persones per posar-les d'acord». En aquest mes de juliol el govern nord-americà s'ha compromès en un gran esforç per posar d'acord no «dues o més persones» sinó dos pobles, palestins i israelians, que es barallen i es maten des del 1948 (data de la proclamació de l'Estat d'Israel).

El paper que té Washington no el pot fer ningú més. La seva capacitat per pressionar uns i altres no hi ha cap altre Estat al món que la tingui. Dels pressupostos nord-americans surten cada any milers de milions de dòlars d'ajut a Israel. I si alguna potència controla la situació a l'Orient Mitjà, aquesta és sens dubte els Estats Units. Per tant, si algú està en disposició de fer cedir els israelians i d'ajudar els palestins és l'home que viu a la Casa Blanca. Ara bé, el tema està prou embolicat perquè ni els mateixos Estats Units puguin tenir la garantia que se'n sortiran. De totes maneres, demostren la seva voluntat d'actuar, d'ajudar perquè el primer ministre israelià, Ehud Barak, i el president palestí, Yasser Arafat, adoptin les difícils decisions que portin a un acord de pau definitiu.

La pau té un preu

Les mesures que cal adoptar són polítiques però no són gratis. Tenen un preu econòmic. I aquí, novament, intervé la superpotència nord-americana posant diners sobre la taula de negociacions. Els experts han calculat que el preu de la pau entre israelians i palestins pot ser d'uns 100.000 milions de dòlars. D'aquesta quantitat els EUA en posarien, com a mínim, 15.000 milions, que en la seva major part serien destinats a finançar el nou dispositiu de seguretat israelià. La pau implicaria la proclamació de l'Estat

Si algú està en disposició de fer cedir els israelians i d'ajudar els palestins és l'home que viu a la Casa Blanca.

palestí i un nou traçat de fronteres. En conseqüència, Israel s'hauria de gastar milers de milions de dòlars per redespelgar les seves bases militars i refer un seguit d'infraestructures (carreteres, transports...) per protegir les seves colònies que quedessin situades dintre del nou Estat palestí. També li caldria modernitzar les seves forces armades (amb diners nord-americans).

No són només els israelians que sortiran cars al contribuent nord-americà, també els palestins hauran de rebre un riu de diners. En primer lloc les compensacions als milions de persones que van haver de fugir de casa seva quan va proclamar-se l'Estat d'Israel el 1948 i que van transformar-se en refugiats, als països veïns. Com que actualment són gairebé quatre milions, Israel no acceptarà el seu retorn i la solució serà indemnitzar-los pels béns perduts. Qui pagarà seran els EUA. Tancar aquest capítol pot costar la xifra de 40.000 milions de dòlars. Cal sumar-hi les inversions que són necessàries per projectes de regadiu i d'ajut al desenvolupament del nou Estat palestí.

Els Estats Units no pensen fer front en solitari a aquestes factures de la pau i demanaran la seva participació a la Unió

Europea, el Japó i l'Àrab Saudita. Són els seus aliats rics en l'àmbit mundial. La UE és actualment el principal contribuent d'ajut internacional a la zona, és a dir, els EUA hi posen la seva influència política i la UE, els diners. Ara, els quinze estats que formen la comunitat europea hauran d'aportar la seva quota a la pau, si la tutela nord-americana se'n surt en aquest problema entre jueus i àrabs. El Japó, el principal aliut de Washington a Àsia, sempre és

requerit donat el seu elevat nivell de riquesa. I l'Àrab Saudita, mercès al petroli, és una potència financera a l'Orient Mitjà i, de fet, a la guerra del Golf contra l'Iraq, quan aquest va envair Kuwait, els nord-americans van posar-hi els soldats i les armes però els diners van sortir dels saudites.

Si el president Clinton aconsegueix que israelians i palestins facin les paus serà el seu colofó polític ja que li queda poc temps de presidència. En cas contrari, el seu successor a la Casa Blanca haurà de tornar a intentar-ho més endavant. A l'Ulster la mediació nord-americana va ajudar, i molt, a fer possible l'acord de pau entre nacionalistes britànics i nacionalistes irlandesos. També era un conflicte de molts anys i de difícil solució. I vist el panorama existent a l'Estat espanyol, després de quaranta anys de conflicte violent al País Basc, potser seria convenient una feina mediatora que deturés les morts i ajudés a reconciliar-se uns i altres a partir d'acords de pau. És clar que ni Espanya és Israel o la Gran Bretanya ni Euskadi és Palestina o Irlanda. Però els morts eren persones iguals que les víctimes de l'Ulster o d'altres conflictes. Cal treballar per la pau, amb urgència i sense excuses. Aquest mes de juliol ho estem veient a Camp David.

Antoni Reig

Periodista i professor de la UAB

...amb un dibuix

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
només per 11.180 ptes./any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament d'11.180 ptes. per any ☐ Amb dos pagaments semestral de 5.590 ptes.

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació) ☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avis, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Títular Data

Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona
Tel: 934 905 988 - Fax: 934 902 035

societat

Calendari interreligió 2000-2001

■ En cada mes hi ha la referència de les principals festes d'onze tradicions religioses

Quin significat té el mur de les lamentacions per als jueus?, per què peregrinen els musulmans a la Meca o els catòlics recorren el camí de Santiago de Compostel·la? Aquestes i d'altres qüestions sobre les peregrinacions i la forma que onze tradicions religioses tenen de manifestar la seva religiositat s'expliquen en la primera edició catalana d'un calendari interreligió editat pel Centre Unesco de Catalunya, l'Associació Unesco per al Diàleg Interreligió i el Fòrum Universal de les Cultures-Barcelona 2004.

El calendari pretén, d'una banda, descentralitzar la nostra societat occidental i, de l'altra, ser una eina de sensibilització en una societat alhora secularitzada i plural que contribueixi de forma més concreta a construir una cultura interreligiosa de la pau. En paraules de Francesc Rovira, secretari adjunt de l'Associació Unesco per al Diàleg Interreligió, «és una eina que convida a acceptar la diversitat i dona pistes de com es materialitza de forma concreta aquesta diversitat».

Organitzat com un calendari escolar, de manera que va des del mes de setembre fins a l'agost, el Calendari Interreligió es donarà a conèixer a totes les escoles cristianes de Catalunya així com als diferents col·lectius eclesials. En aquest sentit, és un intent perquè des de les escoles es col·labori

a normalitzar la diversitat.

En l'edició catalana, que de la mateixa manera que la castellana és una adaptació de l'edició francòfona del *Calendrier Interreligieux Pèlerins du monde*, les considerades cinc grans religions del món, això és, cristianisme, judaisme, islam, budisme i hinduisme, han estat supervisades per persones de cadascuna d'aquestes confessions que viuen a Catalunya, si bé en el cas del cristianisme s'han desglossat les tres principals branques: la catòlica, la protestant i l'ortodoxa. El Calendari Interreligió, a més, també fa referència a d'altres tradicions religioses més minoritàries a Occident com la bahaista, la jaina, la sikhista, la xinesa, la xintoista i la zoroastriana.

El Calendari Interreligió 2000-

2001, que en català es pot trobar des del 20 de juliol passat, té com a tema central el pelegrinatge o la fe en moviment. En conseqüència, convida a un viatge seguint els passos dels homes i de les dones que regularment o ocasionalment es posen en camí cap als llocs històrics o naturals que testimonien la presència misteriosa d'allò que s'anomena el Sagrat.

Cada mes trobem la referència de les festes civils i de les principals festes de les diferents famílies religioses, així com la presentació d'una tradició religiosa particular a través d'una imatge, d'una cita i d'un text de presentació relacionat amb el tema de l'any. La tria de les tradicions que s'ha fet busca un cert equilibri entre les grans tradicions religioses sempre tenint en compte les tradicions sense escriptura i l'humanisme laic. D'aquesta manera, també es considera la tradició de la cultura laica i humanista d'Occident, amb els seus llocs de «peregrinació» particulars com poden ser els jocs olímpics o les exposicions universals, com a generadora de valors i de respostes a les preguntes pel sentit de l'existència.

Carme Munté

Festes del mes

Octubre

- 31 † Festa de la Reforma: en record de la penjada de les 95 tesis de Martí Luter, el 31 d'octubre del 1517.
- 31 ☾ Naixement de Hadrat Iman Husein. Festa xilita.

Novembre

- 1 † Tots Sants
Gran festa catòlica dels sants i santes de l'Església, seguida de la Commemoració dels difunts.
- 1 ☸ Vira-Nirvana
Aniversari de la mort de Mahavira.
- 11 ☸ Naixement de Guru Nanak
El 1469, al Punjab. Primer dels deu fundadors sijks.
- 11 ☾ Naixement de Hadrat Imam al-Mahdi
Celebra l'imam ocult que porta la justícia i la llibertat. Festa xilita.
- 12 ☸ Naixement de Baha'Allah
Aniversari del naixement del fundador de la fe bahaista, el 12 de novembre de 1817, a Teheran.
- 16 ✱ Dia Internacional de la Tolerància
- 18 ☸ Lhabab Duchon. Festa tibetana de la davallada de Buda del paradís de Tushita on ha ensenyat.
- 21 † Presentació de la Mare de Déu (3 desembre, calendari julià) Festa ortodoxa i catòlica de la presentació de Maria al Temple de Jerusalem.
- 25 ✱ Dia Internacional per a l'Eradicació de la Violència contra les Dones
- 27 ☾ Inici del Ramadà*
Mes de dejuni i d'abstinència des de l'albada a la posta del sol.

Fragment del calendari del mes de novembre.

Caixa Penedès destina 110 milions a obres socials i foment cultural

El president de Caixa Penedès saluda el conseller de la Presidència de la Generalitat.

VILAFRANCA DEL PENEDES.— El president de Caixa Penedès, Josep Parera, i el conseller de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, Joaquim Triadó, van signar recentment un conveni de col·laboració a partir del qual l'entitat financera destinarà 110 milions de pessetes a la realització d'obres socials orientades a promoure i fomentar la cultura i els serveis d'assistència social.

Els ajuts del conveni, que té una durada d'un any, es desglossen en 43 milions per facilitar ajudes a famílies econòmica-

ment dèbils que s'han de fer càrrec d'alguna persona gran; 36,5 milions destinats a la cultura popular; 22,5, a tallers per a disminuïts; 7 milions més que serviran per fomentar l'esport, i una partida d'1,5 milions per donar subvencions que facilitin l'ingrés de la gent gran a residències.

Els projectes no són pròpiament iniciativa de la Generalitat de Catalunya, sinó que sorgeixen d'entitats sense ànim de lucre d'arreu de Catalunya. L'Administració, doncs, es limita a fer d'enllaç entre aquestes entitats i Caixa Penedès. (C.C.)

Primer Dia Mundial del Cor

BARCELONA.— Amb motiu de la celebració, el 24 de setembre, del primer Dia Mundial del Cor, dedicat a la prevenció de les malalties cardiovasculars, es farà una gala internacional que tindrà lloc al Gran Teatre del Liceu de Barcelona. Cal destacar les actuacions de la soprano Montserrat Caballé i del ballari Joaquín Cortés. L'esdeveniment compta amb el suport de la reina Sofia, presidenta d'honor del comitè organitzador, i està promogut per la Federació Mundial del Cor, juntament amb la Unesco i WHO. (C.C.)

Amistat desinteressada

Avui us explicaré una petita història. Hi havia una dona que va perdre el seu marit molt jove i que es va quedar amb les seves filles petites. A aquesta pena se li van afegir d'altres i aquesta persona, que anomenem Verònica, va lluitar amb ungles i dents pregant a Déu que l'ajudés per tirar endavant i sortir de l'ambient de pobresa i d'incomprensió que l'envoltava. Déu la va escoltar i un dia va fer amistat amb una senyora afectuosa, emotiva i intel·ligent, amb un nivell social que no li va privar de parlar-hi. Li va donar feina, la va encoratjar i va comprendre el trauma en què vivia Verònica, que només pensava a procurar la felicitat de les seves filles. L'efecte va ser ràpid: Verònica va superar aquells moments i va tenir ganes de viure, de lluitar, i es va adonar que valoraven les seves idees i la seva feina.

Em vull treure el barret davant d'aquesta senyora i agrair-li en nom de tothom la seva forma d'actuar, ja que amb la seva actitud i la seva qualitat moral va lliurar la flor més bonica: l'amistat desinteressada. Això també és caritat i amor al pròxim!

Cecília Aranés Mallol

Coses de la vida

Coses de la vida

Salut i dietes

El comportament alimentari de la gent gran

L'Antoni, un jubilat de 74 anys, acaba de perdre la seva esposa. Entre d'altres problemes, es troba que per primera vegada s'ho ha de fer tot sol. Els seus antics amics el volen ajudar i li proposen fer alguna activitat amb algun club, però l'Antoni pateix una depressió i s'estima més viure aïllat. Ha perdut la gana, i a vegades es refugia en l'alcohol. No té una idea massa clara del que és una dieta equilibrada, i la seva alimentació es compon bàsicament d'aliments enllauats, entrepans, pa amb mantega i confitura, te i alguna llaunadura per animar-se. La seva pensió és molt baixa i ara, com que és hivern, ha de decidir, a més, entre gastar els diners en menjar o en calefacció.

Els canvis en els hàbits alimentaris dels ancians són conseqüència de les modificacions en la seva forma de vida, de les circumstàncies econòmiques, de malalties i incapacitats de les quals es deriven alteracions en la dieta i en l'absorció i metabolisme dels nutrients. En alguns casos, quan arriba la vellesa s'accentuen els mals hàbits alimentaris adquirits en anys anteriors. Una gran proporció de la gent gran presenta consums dietètics deficients. En alguns casos hi ha una relació entre nivells baixos de consum i factors socioeconòmics, trastorns físics, i els que impedeixen la persona moure's de casa seva.

La mala nutrició pot definir-se com un trastorn de forma o funció com a conseqüència de la manca, o excés d'energia dietètica o d'un o més nutrients. L'obesitat normalment té a veure amb mals hàbits alimentaris adquirits fa temps o amb alguna malaltia i la nutrició deficiente apareix com a resultat de factors mediambientals i físics com:

- Ignorància i règims mal elaborats
- Aïllament social
- Incapacitat física o intel·lectual
- Problemes econòmics
- Problemes d'apetència
- Ineficàcia mastegadora
- Mala absorció intestinal
- Alcoholisme
- Medicaments

Els factors responsables de la major part de les deficiències nutricionals en la gent gran poden ser identificats. La mala nutrició pot donar-se aïlladament, però el més normal és que aparegui relacionada amb d'altres necessitats mèdiques i socials insatisfetes. Per a una millor nutrició de la gent gran, s'haurien d'identi-

ficar i corregir el més aviat possible les necessitats dels grups vulnerables davant la població gran. Aquestes persones són normalment les que estan aïllades socialment, les que pateixen incapacitats físiques i disfuncions que contribueixen a l'aïllament, les que han perdut recentment un ésser estimat, les que pateixen trastorns mentals i les persones que viuen soles. La gent gran que no pot moure's de casa constitueix el grup vulnerable més nombrós. Quan aquests grups han estat identificats el responsable de la seva nutrició serà principalment l'equip que s'encarregui de la seva atenció mèdica.

Consells dietètics

El millor sistema per a una bona nutrició és millorar la qualitat i en alguns casos la quantitat de la dieta. Per exemple, incorporar a la dieta taronges o tomàquets si aquesta és deficient en vitamina C, o enriquir la llet en els casos de deficiència de vitamina D, especialment indicat per a les persones grans que no poden sortir de casa i no es troben exposades a la llum solar. És important que els suplementes de nutrients s'introdueixin només si s'han realitzat proves en les quals es determini que realment seran beneficiosos.

Millorar la qualitat de la dieta es pot aconseguir tenint en compte el nombre d'àpats principals i la freqüència del consum de certs aliments que contenen proteïnes (carn, pa, ous, llet, formatge...). Si s'observa que la dieta és insuficient cal cercar els mitjans per millorar el consum nutritiu; això pot requerir l'assessorament d'un especialista en dietètica, però si se sospita mala nutrició clínica, el metge ha de confirmar el diagnòstic mitjançant les anàlisis pertinents.

Molta gent gran millora el seu consum de nutrients quan assisteix a centres o clubs on a més de no haver de preocupar-se per l'elaboració del menjar es troba en companyia d'altres persones. També el fet de tenir una persona a casa que s'ocupi de cuinar per a ells pot resoldre el problema.

És aconsellable portar una dieta adient perquè les persones puguin resistir millor els efectes de malalties que apareixen a mesura que avancen els anys.

M. José Camps

Amb l'assessorament mèdic del Dr. F. Tognetta

Molta gent gran millora el seu consum alimentari quan assisteix a centres, clubs o residències.

PRIMERS PLATS

Coliflor amb tomàquet

Ingredients

1 coliflor de 800 g aproximadament
80 g de formatge tendre
2 tomàquets
1 cullerada de tàperes
orenga
sal i pebre

Poseu un anunci a les fitxes de "Les Receptes de la tieta Montserrat".

Un preu realment econòmic, només 10.990 ptes.

cultura

Difonent el Misteri

BARCELONA.— El *Misteri de la Selva* no se sol representar fora de la població als arxius de la qual va ser trobat. Des que fa 20 anys va ser portat per primera vegada a escena, aquest drama assumpcionista del segle XIV amb prou feines ha sortit una desena d'ocasions de la Selva del Camp, a la comarca del Baix Camp. La celebració del 20è aniversari ha permès de nou unes quantes excepcions. Roma, fa uns mesos, i Barcelona, el 15 de juliol passat, també han pogut gaudir de la que per a molts és considerada la peça teatral més antiga conservada a Catalunya.

Era el primer cop que el *Misteri de la Selva* es representava a Barcelona. L'indret triat no podia ser més idoni, la cèntrica església de Sant Ramon de Penyafor, datada, com la mateixa peça teatral, al segle XIV. El temple gòtic va presentar una entrada excel·lent, i és que l'ocasió així ho requeria. No són gaires les oportunitats que es tenen de poder gaudir d'una obra única en el seu gènere i a la qual el president del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional de Catalunya, Joan Vidal i Gayolà, es referia com a «autèntic tresor de la nostra cultura tradicional».

La *Representació de l'Assumpció de la Madona Santa Maria*, com també es coneix l'obra, és el primer drama assumpcionista que es conserva en llengua romà-

nica. És anterior fins i tot al famós *Misteri d'Elx* i es devia representar a Tarragona cap a mitjan o final del segle XIV. El 1980 sorgeix al poble de la Selva del Camp, als arxius del qual va ser trobat a finals del XIX el manuscrit amb l'obra, la iniciativa de recuperar-la i tornar-la a posar en escena. Des de llavors es representa dos cops l'any, el 14 i el 15 d'agost, coincidint amb la festivitat de l'Assumpció de Maria.

Amb el temps, s'ha constituït en tot un referent per al poble i per a la comarca, un signe d'identitat, encara que per a molts a Catalunya continua sent desconeguda. Per això durant la celebració del seu aniversari, que coincideix al seu torn amb la celebració de l'Any Sant jubilar, s'ha volgut compartir la riquesa d'aquest tresor cultu-

Representada a Barcelona
una antologia del drama
sacre més antic de Catalunya,
el «Misteri de la Selva»

Una antologia del «Misteri de la Selva» es va representar excepcionalment a l'església de Sant Ramon de Penyafor, a Barcelona.

ral. L'escenificació a Barcelona d'una antologia de l'obra forma part d'aquest repte. Al mateix temps, el 15 de juliol passat es van presentar els vídeos i el CD que també s'han fet en aquest sentit. Són maneres de difondre el Misteri, si bé com els mateixos responsables reconeixen no hi ha res millor que traslladar-se a la Selva del Camp per poder-ne gaudir veritablement.

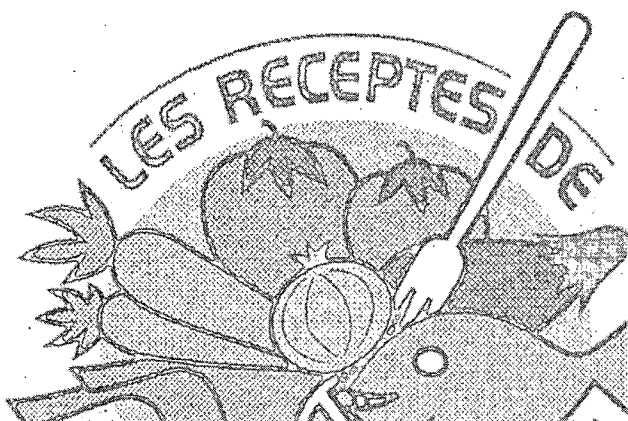
Aquesta manifestació de religiositat popular medieval ha demostrat tenir durant aquests vint anys que s'escenifica una força emocional. És «una peça estàtica,

lenta, parsimoniosa», assegurava el seu director musical, Mn. Armand Puig, «però que no avorreix la gent, sinó que l'emociona profundament durant gairebé una hora i mitja». Això és una cosa que van poder comprovar molt bé els que van assistir a l'antologia que el 15 de juliol passat es va representar a Sant Ramon de Penyafor. Qui vulgui reservar entrades per a les representacions dels dies 14 o 15 d'agost, o demanar el vídeo o el CD de l'obra, es pot adreçar al tel. 977 766 028. (S.G.)

Forma de preparació:

Netegeu la coliflor de la forma habitual, talleu-la a trossets de la mateixa mida, si és possible. Renteu-la i coeu-la en aigua salada, però sense passar-se en la cocció, ja que si se sobrepassa adquireix mal gust. Escorreu i poseu-ho en una cassola untada d'oli o de margarina, perquè agafi gust durant uns minuts. Adobeu-ho amb pebre, afegiu-hi les tàperes, i tot seguit alliseu la superfície i recobriu-la amb el formatge tallat a trossets molt prims.

Damunt del formatge poseu-hi els tomàquets tallats a gallons amb el ganivet de serra. Espolvoreu-hi orenga i poseu el recipient al forn fins que es comenci a fondre el formatge. La coliflor se serveix com a primer plat o acompanyament. Els tomàquets es poden substituir per suc de tomàquet o pebrots de llaua rostits o al natural, que es tallen a tiretes.

Miracles «animats»

Foto: Alfa i Omega

Els rostres dels nins sorprenden per la seva gran expressivitat.

Ben aviat arribarà a les pantalles espanyoles l'última vida de Crist duta al cinema. Es tracta d'*El hombre que hacía milagros*, una pel·lícula estrenada per Setmana Santa als Estats Units i que arribarà a Espanya el pròxim 4 d'agost. Ve a més beneïda pel mateix Sant Pare en persona, que va quedar entusiasmat en veure-la en companyia de cardenals i de l'equip del film.

La nova pel·lícula sobre Jesús poc o res té a veure amb les que s'han fet fins ara. És un film d'animació, amb nins de làtex animats fotograma a fotograma pel

sistema *stop motion*. La producció ha anat a càrrec d'Icon Films, la productora de Mel Gibson, i s'hi ha treballat durant més de cinc anys.

És una obra amena, que s'allunya de visions empastellades i irreals, fidel a l'esperit de l'Evangeli, i que aporta grans dosis de naturalitat. *El hombre que hacía milagros* està recomanat a nens i grans, ja que tot i la infantesa de l'animació, té una presentació molt atractiva del naixement del cristianisme sense distorsionar la veritat de l'Evangeli. (C.C.)

Som gairebé a totes les llars

És del tot segur que a la seva llar, com a la de milers i milers de famílies, hi ha instal·lat algun producte Roca.

Al llarg de més de 75 anys, el nostre objectiu constant ha estat augmentar la qualitat de vida proporcionant confort i benestar màxim, a tots els gustos i necessitats.

Això ens obliga a millorar allò que moltes vegades sembla immillorable.

Conèguim les novetats de Roca.

Hem aconseguit aplegar els últims avenços tecnològics amb el disseny més actual.

CAMBRES DE BANY
AIRE CONDICIONAT
CALEFACCIÓ
CERÀMICA

Roca

Llibres

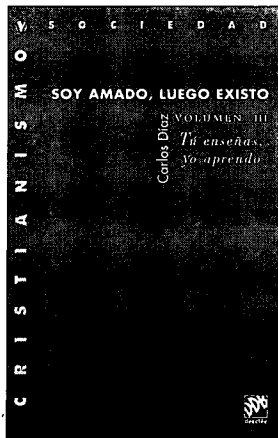
Obrir el cor a l'escolar

La televisió i els mitjans de comunicació envaeixen en l'actualitat els espais que abans ocupaven l'escola i el mestre. La passió per la lectura i pel coneixement han passat a un segon pla davant l'allau del camp de l'entreteniment en l'àmbit de l'audiovisual. Carlos Díaz, professor de la Complutense i fundador de l'Institut Emmanuel Mounier, creu, malgrat tot, que les noves influències no tenen res a fer davant d'un bon professor. Per això, amb aquest tercer volum de *Soy amado, luego existo*, vol abans que res «ajudar els bons mestres davant de les males televisions».

D'aquesta manera, l'autor parteix del requisit que totes les escoles haurien de tenir format de cor, «de cor-raó, d'intel·ligència que sent, d'aquella que ensenya més per

viure més bé». Per aconseguir-ho resulta també imprescindible que el professor «obri el cor a l'escolar i després (o alhora) obri la seva porta a l'escola». Aquest és el gran antídoto contra la televisió i contra totes les influències amb què avui dia es troben els estudiants. (C.C.)

Carlos Díaz, *Soy amado, luego existo. Volumen III: Tú enseñas, yo aprendo*. Editorial Desclee de Brouwer, Col·lecció Cristianismo y Sociedad, Bilbao 2000, 365 pàg.

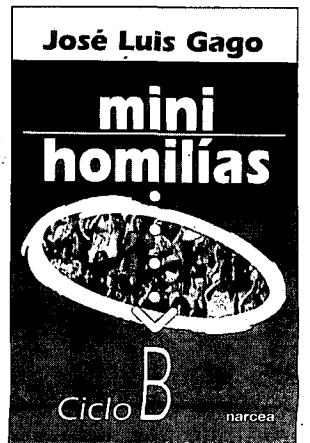
A l'escolta de la Paraula

El títol d'aquesta obra ho diu tot, *Minihomílas*. José Luis Gago, dominic i periodista, no tracta d'elaborar amb ella un gran tractat homilètic per a sacerdots, «nascut de l'estudi i la meditació de doctes autors», sinó que l'únic que pretén és donar a conèixer reflexions molt breus, quasi telegràfiques, sobre els Evangelis del diumenge i de les festivitats més importants de l'any. I és que com el propi autor vol deixar clar en el pròleg «aquests textos no són per als qui prediquen homilies; són, a tot estirar, pels qui acceptin les meves».

La llarga experiència periodística de Gago a la cadena Cope surt fàcilment a col·lació en un conjunt de meditacions de la Paraula que no poden amagar un marcat accent radiofònic. Seran, doncs, frases curtes, directes, sense circumloquis, amb interrogants i exclamacions, en què s'aporti una o dues idees sobre l'Evangelí del dia. Gens d'exègesi ni contemplació meditativa del text, només breus reflexions sorgides de la primera impressió que provoca el text bíblic.

De tota manera, tot això no lleva a l'obra interès ni importància, perquè la finalitat última d'aquesta no deixa de ser molt ambiciosa, «ajudar a viure més conscientment la celebració de tots els diumenges i d'algunes festes assenyalades de l'any litúrgic». (C.C.)

José Luis Gago de Val, *Minihomílas, ciclo B*. Narcea, Madrid 2000, 122 pàg.

camino a Auschwitz
EDITH STEIN

Mre Mercedes
Álvarez Pérez

biografía joven

Magisterio Casals

Apropament a Edith Stein

Edith Stein comença a despertar un gran interès en el si de l'Església. Des que a l'octubre del 1998 va ser canonitzada per Joan Pau II aquesta santa nascuda a Breslau ha provocat un fort moviment de devoció especialment a Europa. Són molts els qui s'han interessat per la seva vida, pels seus escrits i per la trajectòria d'una filòsofa, agnòstica en un principi, però que tocada pels escrits de Santa Teresa d'Àvila, va descobrir Déu i va començar un imparable i particular camí de santedat.

M. Mercedes Álvarez, llicenciada en Ciències de la Informació i cap de premsa de l'agrupació ATR, vol, amb aquesta obra, posar el seu granet de sorra en la difusió d'aquesta santa i màrtir del segle XX. L'obra és de lectura fàcil, sense entrar en massa detalls ni disquisicions, perquè només tracta d'esbossar a grans trets la vida de la carmelita descalça. Ideal per a joves que desitgin conèixer una mica Edith Stein, qui era, com es va convertir, de quina manera va canviar la seva vida... És una invitació a endinsar-se en el coneixement de la dona en què es conjuminava de manera exemplar allò a què el Papa va destinar la seva darrera encíclica, fe i raó. (C.C.)

M. Mercedes Álvarez Pérez, *Camino a Auschwitz, Edith Stein*. Magisterio Casals, Col·lecció biografía joven, Barcelona 2000, 178 pàg.

Compartim una mateixa sintonia...

106.6 FM

Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental,
Vallès Occidental i Baix Llobregat

93.7 FM

Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages,
Berguedà i Garraf

BISBAT DE
BARCELONA

104.4 FM

Solsonès

BISBAT DE SOLSONA

105.0 FM

Alt Urgell (Ràdio Principat)

107.5 FM

Andorra (Ràdio Principat)

BISBAT
D'URGELL

El llibre de la setmana

Ambiciós Baltasar Porcel

Baltasar Porcel és ambiciós. Literàriament ambiciós. Deixant de banda els seus articles d'opinió, publicats diàriament a la premsa de Barcelona, en els quals reflecteix la manera crítica de pensar a vegades suficientment alambinada per dissimular indubtables perplexitats o segones i críptiques intencions quan es decideix a escriure una obra narrativa s'enfronta gairebé sempre amb temes d'envergadura, amb exigències i urgències que són històriques.

Porcel és mallorquí, i n'exerceix. Els temes en els quals es mou a gust, i que elabora amb art minuciós en argument i llenguatge, estan relacionats amb la seva illa. Una Mallorca plena d'Història amb majúscula a la qual ell s'entrega amb passió. Se li nota des del primer moment, i no defuig de dir-ho. És el seu país, són els seus ambients, són els seus homes. Ningú com ell, últimament, ha sabut penetrar en el tarannà d'una gent que porta sempre amb ella mateixa una dimensió que no és fàcil d'aprehendre.

Quan va publicar *Cavalls cap a la fosca*, ja es va veure clarament que ningú que no fos de la seva terra seria heroi anònim en l'obra de Baltasar Porcel.

El cor del senglar no és una novel·la fàcil. Sobretot perquè inquieta, apassiona i obliga. Obliga a prendre-hi part. Ningú no pot escapar a la influència de Baltasar Guillem de les Cases Velles, que representa una tradició que s'imposa a través del temps. I arrenca de lluny, perquè en l'espai geogràfic relativament reduït d'una illa, tot esdevé història viva, i res del que queda enrere pot ser fàcilment oblidat. És una llei que impera en allò que és insular, perquè les onades generacionals estan sempre sotmeses a

aquesta teranyina, ben visible per cert, de la sang, dels clans, d'una vida passada que és impossible d'oblidar. Caldria recórrer a l'exemple del Regne Unit?

Hi ha en Porcel i en la seva obra una nota de fatalisme. Allò que en realitat està sempre viu en una societat que és obligadament ancestral, malgrat trobar-se vivint les situacions més extremes de la modernitat en el seu sentit temporal. És el tribut a la memòria que vol sempre ser-hi present.

Amb aquests pressupòsits, Porcel ha sabut muntar un argument fidel a la realitat, que podria resultar una lectura monòtona, per repetida. Però les tensions interiors, el dramatisme passional, o la constant lluita per la supervivència, els sap combinar amb habilitat perquè, pàgina rere pàgina, ens trobem immersos en un món viu que desitgem conèixer, desvetllar, comprendre. Aquest és el mèrit del Porcel narrador.

Els titelles de la seva ficció no són personatges falsos. Podrien haver-ho estat sense la seva capacitat de relacionar-los amb la vida concreta en què es mouen. I si ens deixem emportar per l'aventura que emprenen els protagonistes, siguem on siguem a Mallorca o a

Baltasar PORCEL,
El cor del senglar.
Ed. 62, Barcelona 2000, 330 pàg.

l'illa de Cuba sempre ens trobem amb una realitat límit, on tot té un doble sentit, perquè a més de la realitat, existeix sempre un teló de fons de passions, d'egoismes, d'ambicions reprimides, de voluntat de destrucció, per tirar endavant amb l'embolicat teixit de la crònica.

«Baltasar Guillem era un depredador, un subvertidor. També era encantador, si vol almenys, en ocasions... Era el dictat del seu tarannà de bèstia salvatge. Sí, si podia matar, ¿per què no ho havia de fer?» pàg. 306.

I aquest és el personatge central que marca el ritme de tota l'obra. Porcel sap ordinar tota la història al voltant seu. I tots els esdeveniments estaran condicionats per aquesta figura «fantasmal i fantàstica». L'aventura total serà com el curs d'una torrentera, arrosegarà rere seu tot el que es presenti, malgrat que hi hagi meandres de pau. Però l'aigua impetuosa que porta tothom «cap a la mar, que és el morir» no perdonarà absolutament res.

La vida, la mort, com en els drames clàssics, es conjuga aquí sempre en primera persona. L'home, la dona, la família, els interessos econòmics, la traïció, la violència, la sospita, tot es troba barrejat

en aquest quadre èpic d'una història, que reflecteix la vida tumultuosa d'una saga que està condemnada a viure en plenitud i a la intempèrie totes les tempestes.

El cor del senglar és una novel·la de plenitud, i Baltasar Porcel ha fet una aportació singular a la literatura en llengua catalana. I és interessant de constatar com els drames íntims de la societat mallorquina apareixen tan cruament reflectits a la narrativa del país, encara que sempre amb una sorprenent moderació que rebutja les violències. Recordem Llorenç Villalonga i el seu *Bearn*, algunes de les incursions literàries de Josep Meilià, i les més recents de Carme Riera, des de *Dins el darrer blau* o *Cap al cel obert*.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Concursos musicals

• La Societat General d'Autors i Editors i la Fundació L'Autor convoquen el premi SGAE «Sardanes 2000», obert a tots els compositors socis de l'SGAE que ho desitgin. S'ha establert un premi, que no es podrà declarar desert, de 400.000 pessetes i dos accèssits de 200.000 pessetes cadascun. Les obres es poden lliurar directament a la SGAE, al passeig de Colom, 6 - 08002 Barcelona, o bé enviar-les per correu certificat a la mateixa adreça. En el sobre cal que hi figuri clarament «Premi SGAE de Sardanes 2000». A la mateixa adreça es poden demanar les bases per conèixer tots els detalls. El termini de lliurament de les obres finalitza el 31 de setembre.

• Concurs fotogràfic «La tenora, la cobla i la sardana», convocat per la Federació Sardanista de Catalunya, amb motiu del 150 aniversari de la tenora. Mínim de 3 obres, en blanc i negre, sobre un suport de 30x40 cm. Premi de 100.000 pessetes per a la millor col·lecció i tres premis de setanta-cinc, cinquanta i vint-i-cinc mil pessetes, respectivament. El termini de lliurament finalitza el 31 d'octubre a la Federació Sardanista de Catalunya, c/ Montcada, 20, pral. - 08003 Barcelona, o a l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, c/ Duc de la Victòria, 14 - 08002 Barcelona.

Josep Ventura

APADRINEU UN NEN/A, AVI/A

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 23 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ VOL DIR UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la labor humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangeli.

NECESSITEN UN PADRI! VOLS SER-HO TU?
100 ptes. cada dia poden fer-ho possible.

FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN
CFCA/España C/ Real, 21, 2º - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 54 47 50 - 983 54 52 06 - Fax 983 54 47 50 e-mail: fcpny@teletel.es

El Gran Jubileu del 2000 (23)

Vaticà

Augmenta el nombre de confessions a les basíliques jubilar

ROMA.— Durant aquests set mesos de Jubileu s'ha multiplicat per dos el nombre de pelegrins que s'acosten a confessar-se a les basíliques romanes. I és que la confessió sacramental és una de les condicions per adquirir la indulgència plenària.

La dada ha estat confirmada pels responsables de les basíliques jubilar, on el sacrament de la reconciliació ha estat confiat als ordes religiosos.

Per respondre a l'extraordinària aflluència de penitents, durant l'Any Sant s'ha allargat l'horari de les confessions, que dura des de les 7.00 fins a les 19.00, amb un breu descans per dinar.

A la basílica de Sant Joan del Laterà, per exemple, hi ha divuit confessors franciscans que administren el sacrament en castellà, anglès, italià, francès, portuguès, polonès, alemany, croat i grec.

A Sant Pau Extramurs hi ha onze confessionaris en els moments de més aflluència de pelegrins.

A Santa Maria la Major hi ha divuit confessors, que fins i tot escolten confessions en noruec i danès. El pare Rafael de Bramberdee, responsable dels confessors, ha explicat que habitualment es confessaven en aquesta basílica unes set mil persones al mes; ara ja ho fan catorze mil. (Zenit)

La confessió és una de les condicions per obtenir la indulgència.

Iniciativa solidària

ROMA.— La companyia italiana GEO S.R.L., especialitzada en noves tecnologies de marbres, fabrica Geo-Jubilee, un mosaic de pedra multicolor amb un disseny que mostra els cinc coloms dibuixats en el centre de la creu del símbol del Jubileu de l'any 2000. Amb aquesta iniciativa es pretén commemorar el gran Jubileu i contribuir al fons de les campanyes de caritat d'aquest Any Sant. Fabricada amb pedres molt duradores, el mosaic està destinat a recordar als cristians llur devoció a la caritat, als pobres del nou mil·lenni.

Geo-Jubilee ajudarà el fons internacional per reduir el deute dels països del Tercer Món amb una contribució automàtica per al Fons de Solidaritat del gran Jubileu (a través dels permisos i llicències) i amb la donació d'un xec de 150.000\$ a la Conferència Episcopal de cada país o Estat per cada Geo-Jubilee comprat per les esglésies de cada diòcesi.

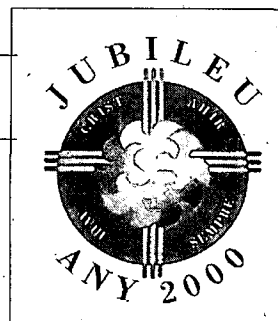
Cada mosaic és una obra d'art única, el producte d'una complicada composició de pedres rares: blau macauba del Brasil, roig de França, connemara verd d'Irlanda o l'ònix verd de Pakistan, crema madeira d'Espanya, ruví blau de Portugal i altres marbres originaris de diversos continents.

El mosaic, de 60x60 cm de mida i amb un pes d'11 kg, està disponible en dues versions: l'estàndard, per a instal·lacions en el pis de l'església o com a mural decoratiu, i la quartz, una versió en marbre transparent per poder ser instal·lat amb llum o incorporat en una vidriera.

A través de l'adreça www.geojubilee.com es pot obtenir el Geo-Jubilee. (C.C.)

El mosaic està realitzat en marbre.

Emissió de segells per al Jubileu dels Joves

ROMA.— Amb motiu de la XV Jornada Mundial de la Joventut, que se celebrarà a Roma del 15 al 20 d'agost, el Vaticà ha emès una sèrie de segells i un fullet. Els segells, de format vertical i de dimensions de 29x40,5 mm han estat preparats per P. Montozzi-G. Olcuire.

La sèrie la componen quatre segells amb el valor facial de 800, 1.000, 1.200 i 1.500 lires. Cadascun d'ells està dividit en quatre parts per una creu. La primera du la inscripció *Roma 2000*; la segona té una foto de joves i la indicació del valor; la tercera presenta una foto del Sant Pare saludant, i a la quarta apareixen les llegendes *XV Jornada Mundial de la Joventut* i *Ciutat del Vaticà*, així com l'escut pontifici. La tirada és de 450.000 sèries completes.

El fullet, que fa 85x55 mm, conté quatre segells autoadhesius (els primers de l'Estat vaticà), amb un valor facial de 1.000 lires cada un. La tirada és de 200.000 exemplars.

COSTA RICA

Gran peregrinació mariana

SANJOSE.— Prossegueixen contra rellotge les obres de restauració i remodelació de la gruta situada als afores de la basílica de Nostra Senyora dels Àngels a Cartago, on una multitud de costa-riquenys peregrinarà l'1 i el 2 d'agost propers. Segons fonts del santuari, amb motiu del Jubileu del 2000, s'espera que més d'un milió i mig de persones participin en la romeria. Per aquesta raó s'ha demanat suport de la Creu Roja de Costa Rica per assegurar l'ordre i l'atenció adequada als pelegrins. Uns 200 voluntaris de l'organització es distribuïran en els punts més concorreguts pels pelegrins. Segons el president de Creu Roja, Jorge Alfaro, «desitgem que aquest esdeveniment central per al país transcorri amb tota normalitat». Des del santuari maria s'assenyala que milers de costa-riquenys que resideixen en altres països, així com fidels de les nacions germanes de Centreamèrica, peregrinaran a la basílica amb motiu del gran Jubileu. (ACI)

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA
(edició setmanal)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT
DE BARCELONA
(edició mensual)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE
L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA
(edició anual)

RÀDIO ESTEL

Informe-vos al telèfon: 934 905 988
c/ Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

Un gran projecte per resoldre l'enigma dels neutrins

De les partícules elementals que componen el cosmos les més fugisseres i, al mateix temps les més nombroses, son els *neutrins*. S'han anomenat partícules fantasmes. Predites el 1933 per Enrico Fermi no es va poder detectar el primer neutrí fins al 1956 per Reines i Cowen. El 1962 es va descobrir que n'hi havia de dos tipus: electrònics i muònics, i el 1977 es veié que encara n'hi havia d'una altra mena, els tauònics. El cosmos està impregnat de neutrins que es desplacen a gran velocitat. Cada segon travessen un cm^2 de la nostra pell uns 60.000 milions de neutrins. Invisibles i totalment indetectables pels nostres sentits. Només es poden detectar indirectament i amb molta dificultat perquè interaccionen poquíssim amb les altres partícules. Un raig de neutrins podria travessar una pantalla de plom del gruix d'un any llum i gairebé tots romandrien inalterats.

El principal problema que presenten és si tenen o no massa. En cas de tenir-ne serà de l'ordre de bilionèsimes de la massa d'un protó. Però encara no se sap. La teoria diu que només en cas de tenir-ne, poden experimentar «metamorfosis», que vol dir passar físicament d'un tipus a un altre. Ara bé, el detector de neutrins del Japó, situat sota la muntanya Ikenoyama, sembla que ja ha detectat una d'aquestes metamorfosis, cosa que ens asseguraria que els neutrins tenen massa. Però la cosa no és segura del tot. És interessant saber si tenen massa perquè això resoldria el problema de la «matèria fosca» del cosmos.

La notícia que hem de comentar és que el CERN (Centre de Recerques Nuclears) en col·laboració amb el laboratori italià situat sota el Gran Sasso ha ideat un experiment per sortir de dubtes. Aquest projecte es pensa fer realitat cap al 2005. A Ginebra, on hi ha els acceleradors del CERN, en transformaran alguns en fàbriques de neutrins. Aquestes partícules per sota terra aniran a parar a 730 km lluny, sota el Gran Sasso, on, sota la direcció de Carlo Rubbia, hom disposarà d'un revelador de neutrins que haurà de detectar amb seguretat si hi ha oscil·lacions (o sigui, canvis de tipus) entre els que hi arribin, cosa que resoldria definitivament el problema de la seva massa. Aquest revelador serà el més gran del món: Serà un dipòsit de 300 m^3 d'argó líquid; ben pur, a una temperatura de 190 °C sota zero. Un esforç gegantí per una partícula petitíssima. Que l'èxit els acompanyi!

Carlo Rubbia.

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

La matemàtica i els matemàtics

34 Wallis i Barrow preparen el camí a Newton

Hem explicat que va ser França la que va tenir la batuta del concert de les matemàtiques del segle XVII, sobretot al segon terç del segle, gràcies principalment al grup dels que es relacionaven amb Marin Maréenne que van donar un gran impuls a diferents capítols d'aquesta ciència. Però això no vol pas dir que no es fes res en altres nacions. Hem de confessar que també hi va haver qui seria una injustícia no mencionar. D'Holanda, per exemple, hem de citar Franz van Schooten (1615-1660), de Leyden, que va donar una empenta a la geometria analítica creada per Descartes publicant el 1649 la traducció llatina de la *Géométrie* amb aclariments i material suplementari; es pot dir que va posar en funcionament allò que el matemàtic francès havia ideat. També era holandès Jan de Witt, gran conseller de la nació, que va morir a mans de la plebs enfurismada quan els francesos envaïren Holanda, però que, a més de polític, fou un notable matemàtic; va escriure *Elementa curvarum* que s'inclogué a la segona edició (1659) de la traducció llatina de la *Geometria* de Descartes, i un *Tractat sobre anualitats de vida* (1671) que introdueix per primera vegada el concepte d'«esperança matemàtica». I encara, d'Holanda mateix, cal mencionar Christiaan Huygens (1629-1695), «el millor deixeble de Van Schooten», que, a més d'astrònom (va descobrir els anells de Saturn, interpretant el que eren) i físic (teoria ondulatoria de la llum i inventor del rellotge de pèndol), fou un matemàtic excel·lent que va descobrir noves propietats de la corba anomenada cicloide (que ja havia estat estudiada pel francès Gilles Persone de Roberval (1602-1675), un altre dels del cercle de Marsenne), com la que afirma que la involuta d'una cicloide és una altra cicloide igual; i que continuà l'estudi de les

probabilitats iniciat per Pascal i Fermat, amb el tractat *De ratiociniis in ludo aleae* («Del raonament en el joc dels daus»).

A més d'aquests tres holandesos podem citar el sacerdot italià Pietro Mengoli (1625-1686), format sota la influència de Cavalieri a qui va succeir en la càtedra, que va escriure sobre la quadratura del cercle (1672) en un llibre que exposa, pràcticament per primera vegada, com es pot fer ús de les sèries (sumes d'infinits sumands que són termes d'una successió que tendeix a zero) per aproximar-se al valor que es busca; per exemple, demostra que aquesta sèrie $1 - 1/2 + 1/3 - 1/4 + 1/5 - \dots$ té per límit el logaritme neperià de 2. I també direm que el danès Georg Mohr (1640-1697) en el llibre titulat *Euclides danicus* («Euclides danès») demostra que totes les construccions que es poden fer amb regla i compàs també es poden efectuar amb el compàs sol.

Però és a Anglaterra on trobem els matemàtics més eminents que obren la via al gran Isaac Newton, del qual ja parlarem en un capítol a part:

John Wallis (1616-1703)

Ens diu l'historiador Carl B. Boyer que va ser el més important de tots els matemàtics anglesos immediatament anteriors a Newton. John Wallis va néixer a Ashford (Kent) el 23 de novembre del 1616. Estudià teologia i matemàtiques i s'ordenà de sacerdot (dins de la confessió anglicana). El 1649 obtenia la càtedra de *savilian professor* de geometria (càtedra creada el 1619, que havia estat ocupada per primera vegada per Briggs). Durant el règim de Cromwell el govern es va aprofitar de l'enginy de Wallis per desxifrar codis secrets, i quan Carles II recuperà el tron, el 1660, el nomenà el seu capellà, càrrec que mantingué fins

al 1669. Va ser membre de la Royal Society des de la seva fundació, el 1663. Un tret interessant de la seva activitat va ser l'ensenyament dels sordmuts, que emprengué amb gran habilitat i eficiència. Aplicà la matemàtica a la física en l'estudi que presentà a la Royal Society sobre els cossos inelàstics.

Com a matemàtic va escriure moltes obres. La llista és llarga. Les dues més importants són *Tractatus de sectionibus conicis* (1655) sobre geometria analítica i *Arithmetica infinitorum* (1665) sobre anàlisi infinitesimal. Com a característica podríem dir que el que ell té per objectiu és substituir els conceptes geomètrics per conceptes numèrics o algebràics. I la tendència a fer-ho així ben aviat es generalitzarà. Fa una anàlisi dels infinitsims no gaire rigorosa però que el porta a resultats correctes. Inventa per a l'infinít el símbol d'un llaç, o vuit ajagut, que encara fem servir ara. La seva manera de tractar això el porta a deduir el que ara en diríem la integral de la funció polinòmica, amb més rapidesa que com ho féu Cavalieri per mètodes purament geomètrics. La seva obra conté la deducció de moltes fórmules noves, com, per exemple, un producte infinit que és igual a 2 dividit pel nombre π .

Isaac Barrow (1630-1677)

Va néixer a Londres el 1630. La seva vida s'assembla a la de Wallis. Començà estudiant teologia, llengües i matemàtiques. Fins i tot pretenia obtenir la càtedra de grec a Cambridge, però no ho aconseguí. Ordenat de sacerdot, després de viatjar per Europa fins a arribar a Constantinoble, obtingué la càtedra de geometria el 1662 al Gresham College de Londres, i el 1664 la plaça de *lucasian professor* a Cambridge; era el primer a ocupar aquesta càtedra fundada per Henry Lucas. Després l'ocuparia Newton, que la va fer famosa (avui dia la té Stephen Hawking). Com que Barrow era un gran admirador dels geomètres grecs emprengué la direcció d'una edició de les obres d'Euclides, Apol·loni i Arquimedes.

I també publicà obres pròpies: *Lectiones Opticae* (1669) i *Lectiones Geometricae* (1670). A l'edició ja hi va participar el seu alumne Isaac Newton.

El 1669 va ser cridat a la cort per substituir Wallis en el càrrec de capellà del rei Carles II i ell mateix va proposar que el seu substitut a la càtedra *lucasiana* fos Newton, i així es va fer. Essent capellà de palau, va ser nomenat, el 1675, canceller de la universitat de Cambridge. També va ser membre de la Royal Society i fundà la biblioteca del *Trinity College*. Va morir a Cambridge mateix el 4 de maig del 1677.

De la seva obra matemàtica hem de dir que va ser en les seves exposicions més tradicional i conservador que Wallis. Encara no aplica gaire els mètodes analítics a la geometria, potser per l'apreci que tenia als mètodes dels antics geomètres grecs. Els problemes de tangents i quadratures, que eren els que més s'estudiaven a l'època, li ocupen un bon espai de l'obra, però mira de resoldre'ls seguint més la manera de fer de Cavalieri que no pas la de Fermat i Wallis, però no sempre. Arriba un moment que diu: «Afegirem a manera d'apèndix un mètode de càlcul per trobar tangents... seguint el consell d'un amic (després es va saber que es referia a Newton) i de bona gana, perquè sembla que és més útil i general que el que he exposat.» I el que fa és exposar el mètode diferencial que ara ja és conegut dels alumnes de batxillerat. Però no és aquí solament, també en altres punts es veu com Barrow s'acosta més que cap altre autor al càlcul que és a punt de crear-se per obra del gran Newton.

Diguem, per acabar aquest capítol, que un matemàtic escocès, James Gregory (1638-1675), que va morir als 36 anys, també va ser un dels que prepararen l'obra newtoniana. Havia viatjat a Itàlia, i a Pàdua mateix publicà *Vera circuli et hyperbolae quadratura* (1667) que ja contenia també resultats d'anàlisi infinitesimal, com l'obra que va publicar poc després a Londres *Exercitationes geometricae*. S'hi troba l'expressió en sèrie del valor de l'*arctanx* que és $x - x^3/3 + x^5/5 - x^7/7 + \dots$, i que ara anomenem «sèrie de Gregory».

VACANCES

Misses a llocs d'estiueig de l'interior

✓ ALELLA

Parròquia de Sant Feliu
V.: 20.00 h. D.: 10.00h, 12.00 h,
20.00 h.

✓ ALMACELLES

Parròquia de la Mare de Déu
de la Mercè
V.: 21.00 h. D.: 10.00 h, 11.15 h,
18.00 h.
Suchs
D.: 8.30 h, 12.30 h.

✓ BAGÀ

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.0 h. D.: 11.00 h.
Santuari de Paller
D.: 10.00 h.
Residència
D.: 9.00 h.

✓ BANYOLES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 11.00 h,
12.00 h, 20.00 h.
Monestir
V.: 19.00 h. D.: 9.00 h.
Sagrada Família
V.: 21.00 h. D.: 10.00 h.
Sant Pere
V.: 19.00 h. D.: 9.00 h, 11.30 h.

✓ BERGA

Parròquia de Santa Eulàlia
D.: 12.00 h,
Església de Sant Joan
V.: 20.30 h. D.: 10.00 h., 19.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 11.30 h,
20.00 h.
Sagramentàries
V.: 19.30 h. D.: 11.00 h.
Santuari de Queralt
D.: 11.00 h, 12.00 h.

✓ BISBAL d'EMPORDÀ, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h., 12.00 h.,
20.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 19. h. D.: 11.00 h.

✓ BESALÚ

Parròquia de Sant Vicenç
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.

✓ BORGES DEL CAMP, LES

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.30 h. D.: 12.00 h.
Capella del Carme, D.: 19.30 h.

✓ CABRILS

Parròquia de Santa Creu
V.: 19.30 h. D.: 9.00 h, 12.00 h,
19.30 h.

✓ CALDES DE

MALAVELLA
Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 11.00 h.

✓ CAMPRODON

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 12.00 h,
20.00 h.
Capella del Carme D.: 10.00

✓ CASTELLAR DE N'HUG

Parròquia de Santa Maria
D.: 12.00 h.

✓ CASTELLFOLLIT DE

LA ROCA

Parròquia del Santíssim Salvador
V.: 19.45 D.: 11.30 h.

✓ CASTELLÓ d'EMPÚRIES

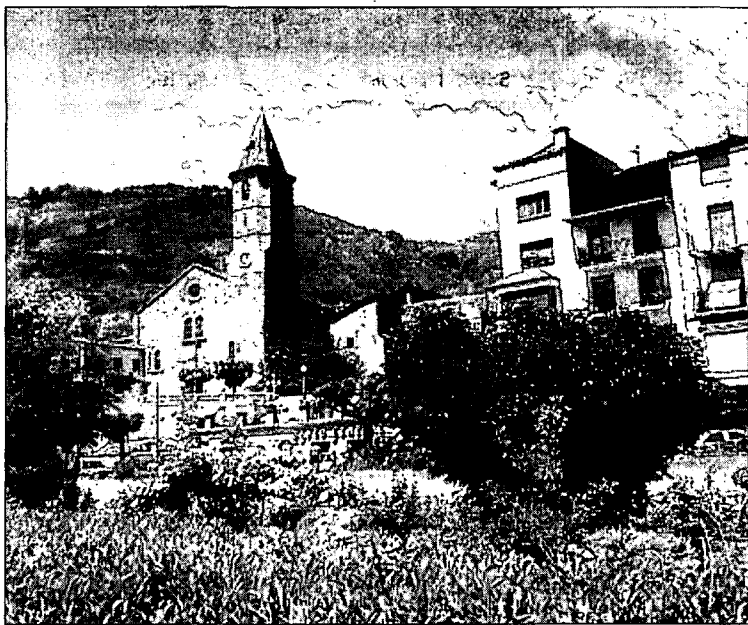
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.30. h., D.: 9.00 h., 10.00 h.,
12.00 h., 20.30 h.
Empúriabrava: Centre Cívic
V.: 19.00 h.

✓ CERDANYA, LA

Alp
Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Bellver
Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h.
Bor
D.: 13.00 h.
Das
D.: 10.00 h.
Prats
V.: 18.00 h.
Prullans
D.: 10.30 h.
Urús V.: 18.30 h.

✓ FIGUERES

Parròquia de Sant Pere
V.: 18.00 h, 20.00 h. D.: 9.00 h,
10.30 h, 12.00 h, 20.00 h.
Parròquia de La Immaculada
i St. Pau
V.: 20.30 h. D.: 11.30 h, 20.30 h.
Parròquia del Bon Pastor
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 11.30 h.
Parròquia de la Sgda. Família

Sort.

V.: 20.15 h. D.: 11.00 h.
Capella dels Desemparats
V.: 19.00 h. D.: 8.30 h, 10.00 h,
11.30 h, 19.00 h.
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 10.30 h.

✓ GARRIGA, LA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.30 h.
D.: 9.30 h, 11.30 h, 20.30 h.

✓ GUALBA

Parròquia de Sant Vicenç
V.: 19.30 h. D.: 12.00 h
Capella de la Mare de Déu
dels Àngels
D.: 10.30 h

✓ GUARDIOLA DE BERGUEDA

Parròquia de Sant Llorenç
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h, 20.00 h.

✓ LLANARS

Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.00 h. D.: 10.30 h, 20.30 h.

✓ LLÍVIA

Parròquia de la Mare de Déu
dels Àngels
V.: 19.00 h. D.: 12.00 h, 19.00 h.

✓ MARTINET

Parròquia de Sant Eloi
D.: 12.00 h.

✓ MORELLA

Parròquia de l'Assumpció de
Maria (Basílica)
V.: 20.15 h. D.: 12.00 h, 18.30 h.
Parròquia de Sant Joan
Baptista
D.: 10.00 h.

✓ OLOT

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h, 12.00 h,
20.00 h. (vespres)
Temple del Carme
V.: 20.30 h. D.: 7.30 h, 9.30 h,
11.30 h, 20.30 h. (vespres)
Santuari del Tura
D.: 9.00 h. (Ràdio) 11.00 h.
Divina Providència
V.: 18.30 h. D.: 18.30 h. (vespres)
El Cor de Maria
V.: 19.00 h. D.: 13.00 h.
Residència del Tura
V.: 18.00 h. D.: 11.00 h, 18.00 h.
(vespres)

Parròquia de Sant Cristòfol

(Les Fonts)
D.: 11.00 h.
Sagrat Cor (Caputxins)
V.: 19.00 h. D.: 9.45 h,
Parròquia de Santa Maria
(Batet)
D.: 12.15 h.
Parròquia de Sant Pere Màrtir
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h.
Maria Reina, D.: 12.00 h.
Les Planotes
V.: 18.00 h.
Parròquia de Sant Roc
V.: 19.00 h. D.: 11.00 h.

✓ PALS

Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h, 20.00 h.

✓ PERALADA

Parròquia de Sant Martí

V.: 21.00 h. D.: 12.00 h.

✓ POBLA DE LILLET, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.00 h. D.: 11.30 h, 20.00 h.
Santuari de Falgars
D.: 13.00 h.

✓ PONT DE SUERT, EL

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.00 h. D.: 11.30 h, 20.00 h.

✓ PRADES

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.15 h. D.: 13.00 h.

✓ PREMIÀ DE DALT

Parròquia de Sant Pere
V.: 20.30 h. D.: 9.00 h, 11.30 h,
20.00 h.
La Cisa
V.: 18.30 h.

✓ PUIGCERDÀ

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 10.00 h,
11.00 h, 12.00 h, 13.00 h. 20.00 h.

✓ QUERALBS

Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Santuari de la Mare de Déu de
Núria
V.: 19.30 h. D.: 12.30 h, 20.00 h.

✓ RIBES DE FRESER

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 (Residència
Geriatrica) 10.00 h, 12.00 h,
20.00 h.

✓ RIPOLL

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 11.00 h,
12.30 h, 20.00 h.
Parròquia de Sant Josep Obrer
V.: 19.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.
Capella dels Salesians
D.: 10.30 h.

✓ SANT HILARI SACALM

Parròquia de Sant Hilari
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h, 12.00 h,
20.00 h.

✓ SANT JOAN DE LES

ABADESSES
Parròquia de Sant Joan
V.: 20.30 h. D.: 10.30 h, 12.00 h,
20.00 h.

✓ SANT JULIÀ DE

VILATORTA
Parròquia de Sant Julià
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.

✓ SANT PAU DE SEGÚRIES

Parròquia de Sant Pau
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Colònia Estabanell
V.: 19.00 h.

✓ TARADELL

Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h, 12.00 h,
20.00 h.

✓ TEIÀ

Parròquia de Sant Martí
V.: 20.00 D.: 9.00h, 11.30 h, 20.00 h.

✓ TORDERA

Parròquia de Sant Esteve

V.: 20.00 h. D.: 11.00 h, 12.00 h,
19.00 h.

Sant Andreu

V.: 18.30 h.

Sant Pere

D.: 9.30 h.

✓ VALL D'ARAN

Vielha - Parròquia de Sant
Miquel V.: 19.30 h. D.: 11.00 h,
19.30 h.

Bossòst - Parròquia de la
Purificació de N. S. V.: 20.00 h.
D.: 12.00 h.

Salardú - Parròquia de Sant
Andreu D.: 11.00 h.

Les - Parròquia de Sant Joan
Baptista D.: 11.00 h, 19.30 h.

Arties - Parròquia de Santa
Maria D.: 12.30 h.

Betren - Parròquia de Sant
Serni D.: 9.00 h.

✓ VALLS D'ANDORRA

Canillo

D.: 11.30 h.

Soldeu.

D.: 10.00 h.

Santuari de Meritxell

V.: 18.00 h. D.: 12.30 h.

Encamp

Parròquia de Santa Eulàlia

D.: 12.00 h.

Parròquia de Sant Miquel

V.: 20.30 h. D.: 10.30 h.

Pas de la Casa, El

V.: 19.30 h. D.: 19.30 h.

Ordino

V.: 19.30 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.

La Massana

V.: 20.15 h. D.: 10.00 h, 12.00 h.

Arinsal

V.: 19.00 h.

Santa Coloma

D.: 10.30 h.

Sant Julià de Lòria

V.: 19.30 h. D.: 8.30 h, 11.30 h,

19.30 h.

Escaldes, Les

V.: 19.30 h. D.: 8.00 h, 11.00 h,

13.00 h, 19.30 h.

✓ ANDORRA LA VELLA

Parròquia de Sant Esteve

V.: 19.30 h. D.: 8.00 h, 10.30 h,

12.00 h, 19.30 h.

Parròquia de Santa Maria Fener

V.: 20.30 h. D.: 9.00 h, 17.00 h.

✓ VALLS D'ÀNEU

Sort

V.: 20.00 h. D.: 12.30 h, 20.00 h.

Rialb

V.: 8.00 h. D.: 12.00 h.

Llavorsí

D.: 12.00 h.

Ribera de Cardós

D.: 12.00 h.

Esterrí d'Àneu

V.: 20.30 h. D.: 12.30 h.

Gerri de la Sal

D.: 13.00 h.

✓ VILADRAU

Parròquia de Sant Martí

V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 12.00 h,
20.00 h.

✓ VILASSAR DE DALT

Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 11.30 h,
20.00 h.

Hospital de Sant Pere, D.: 10.00

TV2, A LES 10.30, SANTA MISSA

amb la participació de la Coral Santa Eulàlia de Riudecols (Baix Camp), sota la direcció d'Anton Cabré.
(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Víctor Subirana.)

NOTES:

V.: Vigílies. D.: Diumenges i dies festius.

JULIOL ÉS EL MES CONSAGRAT A LA PRECIOSÍSSIMA SANG

Altres bisbats

• **TURBALLOS.**— La comunitat de Turballos ofereix el 6 d'agost un encontre de reflexió-meditació-oració, per compartir una forma de vida senzilla i harmònica. Més informació: tel. 966 516 710.

• **TROBADES MISSIONERES SILOS.**— Organitza del 8 al 17 d'agost, Famissió, amb el tema *El compromís de comunió en la vida familiar*. Més

informació: San Bernardo, 79 - 28015 Madrid, tel. 915 944 112, a/e: csfsilos@csf.es, Internet: www.csf.es

Barcelona

• **RECORDANT BACH.**— El 28 de juliol es compleix el 250è aniversari de la mort de Johann Sebastian Bach. A la parròquia barcelonina de Sant Domènec de Guzmán, c/ Calàbria, 12, qui estimen la seva música el recordaran en la pregària, a les 20.00.

• **ASSOCIACIÓ AMICS DE L'ORGUE DE SITGES.**— Organitza el 3 d'agost, a les 22.30, un concert en commemoració del 150è aniversari de la tenora, a càrrec de Josep Gispert (tenora) i Francesc Pi (orgue). Programa: obres de Kerll, J. S. Bach, P. Robert de la Riba i Lluís Albert. Lloc: església parroquial de Sitges. Més informació: tel. 938 940 374.

• **TIBIDABO.**— El 4 d'agost, primer divendres del mes. A les 17.30, des de la plaça Lesseps (cantonada Pérez Galdós), surt un autocar cap al temple del Tibidabo. A les 18.00, rosari, vespres,

etc.; a les 19.00, missa d'expiació, i a les 19.45, retorn a plaça Lesseps.

• **PARRÒQUIA DELS SANTS JUST I PASTOR.**— El 5 d'agost, festivitat de la Mare de Déu les Neus, missa a les 19.30; el 6 d'agost, festivitat dels sants Just i Pastor, missa a les 12.00. Riera Sant Just, s/n - Barcelona, tel. 933 017 433.

• **HORA SANTA.**— El 6 d'agost, a les 17.45, hora santa predicada per Mn. Francesc Nicolau i Pous, a la parròquia del Sagrat Cor de Jesús-crypta Gaudí, de la colònia Güell. Organitza: Unió Comarcal de Lligues de Perseverança del Baix Llobregat.

• **MONESTIR DE SANTA MARIA DE PEDRALBES.**— Celebracions litúrgiques amb motiu de la festa de santa Clara d'Assís, fundadora de l'orde de les Clarisses. El 10 d'agost, a les 18.30, vespres i celebració de l'Eucaristia. Tot seguit, la cerimònia del Trànsit i veneració de la relíquia de santa Clara. L'11 d'agost, a les 8.30, laudes; a les 12.30, ofici de lectura i sexta, i a les 18.30, vespres i celebració de l'Eucaristia.

Tarragona

• **MÚSICA.**— El 5 d'agost, a les 22.00, concert del quartet de clarinets Ars, a l'església de Sant Pere apòstol de Torredembarra. Repertori: obres de Mozart, Haëndel, Bach i Schumann, entre altres.

Vic

• **ENNEAGRAMA.**— La casa d'espiritualitat Sant Antoni M. Claret ha programat el curs Enneagrama per llegir la pròpia vida a la llum de l'evangeli de sant Joan. El curs està obert a tothom i es farà del 7 al 13 d'agost. Informació i inscripcions: tel. 938 850 544.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

- Perquè les religions estiguin al servei de la justícia i pau mundials
- Perquè els patiments siguin oferts per la conversió del món

Petits anuncis

3a EDAT

RESIDÈNCIA 3a edat amb jardí i terrasses. Hab. ind. i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar, assistència medicosanitària, permanent o temporal. Tel. 934 503 930.

RESIDÈNCIA de 25 àvies en estada permanent. Acol·lida diürna, vacances i caps de setmana. Excel·lent zona, Sarrià-Sant Gervasi. Tel. 932 039 740, Isabel.

TENIM cura de malalts i fem servei de podologia per a Barcelona, Andorra i Lleida. Tel. 932 158 148.

S'OFEREIX noia per acompanyar senyor gran. Susana, tel. 933 854 770.

COMPRA i VENDA

COMPRO rellotges de qualsevol tipus, ràdios, làmpades, mobles, segells, postals, monedes, llibres, joies i instruments musicals. Tel. 609 230 303.

COMPRO segells, monedes, rellotges de butxaca, postals, objectes antics i llibres. Tel. 933 578 394.

HABITATGE

SRTA. 54 anys, sense família, necessito que alguna residència religiosa em pugui oferir una habitació. Em cal abans d'acabar el mes de juliol. Truqueu a Teresa, tel. 934 273 577.

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES per a grans persones grans

De tot cor, molt agraïts.

"la Caixa" c/c 2100 0681 09 0100029142

Associació Prudenci Miralles per a Ancians

Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona

Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356 - NIF: G-08862781.

Els donatius desgraven un 20% del total a la declaració de l'IRPF. (Llei 30/1994).

Telèfons de la Pregària

Obert cada dia de les 21.30 a les 23.30 h

934 175 449 / 937 258 011

Obert de dilluns a divendres de les 9.00 a les 10.30

938 040 296 (excepte festius)

La solidaritat autèntica ve de dins i s'expressa eminentment en la pregària. Truca'ns en les teves necessitats i pregarem. Per la línia telefònica passarà la veu, l'amor i el poder de Déu.

Associació Amor de Déu

VOLUNTARIS DE LA PREGÀRIA PER LES VOCACIONS

MOISÈS

2. «Jo sóc el Déu del teu pare, el Déu d'Abraham, el Déu d'Isaac, el Déu de Jacob... He vist l'opressió del meu poble a Egipte... Jo t'envio al Faraó, vés-hi i fes sortir d'Egipte els israelites, el meu poble» (Ex 3,6-10).

La societat està oprimida per molts faraons, especialment els joves; la seva edat els aboca a qualsevol miratge.

—**Senyor, doneu llum i generositat als joves, ells i elles; que siguin molts que s'ofereixin per trencar les cadenes que esclavitzen avui.**

Número de contacte 972 570 439 (Banyoles).

Si voleu anunciar-vos, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadret, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho juntament amb un gir postal o xec bancari de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA c/ Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona.

NOM

ADREÇA.....

POBLACIÓ.....

C. P.

TELÈFON

SETMANES

170 ptes.

340 ptes.

510 ptes.

680 ptes.

850 ptes.

1.020 ptes.

1.190 ptes.

Destacat (+250 ptes.): ☐ Requadrat, ☐ Trama, ☐ Negreta (16% d'IVA INCLÒS)

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

Mn. Josep Puig (1958) és delegat d'Apostolat Seglar de Girona des de fa tres anys, feina que compagina amb la de rector a Maçanet de la Selva. La coordinació entre els moviments adscrits en el directori de l'Església de Girona va tenir un moment fort el 17 de juny passat, en la trobada diocesana de pastoral seglar. L'experiència va ser molt positiva i hi ha la intenció de repetir-la l'any que ve. A més d'una conferència impartida per Rosa Deulofeu, delegada de Pastoral de Joventut de Barcelona, va haver-hi els testimonis d'un membre de la JARC, d'un consiliari i d'un membre de Vida Creixent.

Mn. Josep Puig és delegat d'Apostolat Seglar de Girona

«Calen estructures flexibles que uneixin sense ofegar»

—Per què es va organitzar una trobada dels moviments i serveis de l'Apostolat Seglar de la diòcesi?

—En la trobada dels responsables dels moviments es va decidir fer-la i es va creure que estaria bé una trobada oberta i conjunta dels moviments de l'Apostolat Seglar de la diòcesi. Aquesta vegada convoquem les persones que ja estan en associacions apostòliques i que treballen en relació amb la delegació.

—Quins són els criteris d'inclusió dels moviments en la guia que es va distribuir amb el full parroquial una setmana abans?

—Aparèixer a la guia de l'Església de Girona vinculats a la delegació. La realitat és molt més viva i extensa del que recull la llista de la delegació, ja que a més dels que per una raó o altra no han demanat el reconeixement, hi ha associacions que pertanyen a altres seccions, com Justícia i Pau, que s'inclou en la Pastoral Social, o els grups vinculats amb els ordes religiosos.

—En aquests cinc anys d'aplicació del Concili, que posava un accent particular en el paper dels laics, què s'ha notat de les resolucions finals?

—El Pla Pastoral de la diòcesi es proposa fomentar els moviments d'Apos-

tolat Seglar segons el que demana el Concili. Però una cosa és l'objectiu i una altra el que s'aconsegueixi. De totes maneres aquesta jornada constata que hi ha un treball que es fa, i que encara que els membres de les associacions siguin pocs en el conjunt dels laics del bisbat, són un grup significatiu. A més, aquestes organitzacions representen una bona escola de vida cristiana i responen al desig de les resolucions conciliars perquè els adults i els joves es formin. Efectivament, els moviments són mitjans idonis de formació, per exemple en la relació fe-vida i comproment-se pel Regne en el dia a dia.

—Quin són les reptes dels laics de l'any 2000?

—En el cas de la delegació que dirigeixo penso en un laicat molt concret que està disposat a associar-se amb un objectiu definit. Alhora cal considerar que si un cristià es queda molt aïllat és difícil fer alguna cosa. Per això l'aposta és trobar una organització necessària per sortir-se'n, tot tenint en compte que l'esperit del temps és individualista i que no accepta l'autoritat. La solució seria una estructura flexible que permeti anar junts sense sentir-se ofegats. Això ho podem trobar en el fet que, tot i que els militants

compromesos siguin una minoria, a través de les accions dels moviments s'involucra molta altra gent que d'alguna manera també participa en el grup. D'altra banda, cal valorar els compromisos perquè encara que el percentatge sigui petit, és molt important la projecció evangelitzadora per la presència d'Església com a poble de Déu i no sols a través de bisbes i capellans.

—Aleshores l'evangelització dels allunyats és tasca prioritària dels moviments?

—És una missió compartida de tota l'Església, però és veritat que les associacions que es proposen actuar en ambients concrets són, en general, el camí més ràpid per arribar als que no se senten vinculats. Per això són la punta de llança que arriba amb un mètode i criteri a través del testimoni de vida. En aquest sentit, en la mesura en què estiguin implantats a les parròquies, aquestes esdevindran missioneres. La teoria és aquesta; en la realitat l'acció és més minsa perquè es mouen en un ambient molt difícil i les persones, malgrat tots els compromisos, són febles. Es tracta més de sembrar que de veure els fruits.

Guillem Farré

Eleccions

Des d'un punt de vista comparatiu, les eleccions sempre són igual. Tant si són per canviar el personal de les institucions de l'Estat, ajuntaments, congrés, senat, etc., com per canviar el president d'una entitat futbolística.

Així ho veiem amb l'elecció dels presidents de clubs tan importants com el Barça o el Reial Madrid, que aquesta vegada han coincidit en el període electoral i, com era d'esperar s'han dedicat les corresponents «floretes», no solament entre candidats sinó també entre clubs. I la conducta dels candidats difereix molt poc de la del candidat a diputat o senador. Les promeses sobretot. Si aquesta vegada no poden oferir construir un pont o desviar un riu, ofereixen, en canvi, l'adquisició de nous jugadors, no importa a quin preu, i fins i tot el traspàs d'un jugador del Barça, molt preuat per tothom, no se sap com ni de quina manera. El cas és oferir nova mercaderia, el cas és ridiculitzar el contrincant, acusar-lo de qui sap quines infidelitats o altres greuges...

Tot plegat una manifestació més de l'ansia de poder que ofega tanta gent, i que cal recordar que quan s'hi arriba, des de dalt el panorama és molt distint. Eleccions futbolístiques? Tant se val! Eleccions i res més. Potser en certs moments fins i tot han estat divertides.

Oriol Camps

Joan Carrera Planas

Bisbe auxiliar de Barcelona

Més que un llibre de records

Parlant de solidaritat intergeneracional —faig referència a l'article de la setmana passada— em venien al pensament un tema d'actualitat i un llibre recent: tota la polseguera que està aixecant la qüestió de les humanitats i de l'ensenyament de la història, d'un costat, i l'obra *Gaudeamus igitur*, d'Hilari Ragner, monjo de Montserrat, de l'altre. El comú denominador de tot plegat és la transmissió a les noves generacions de la memòria històrica i el risc de la seva manipulació. Sembla que, en lloc d'interessar-se per l'itinerari que han seguit, al llarg del temps, els diversos grups humans fins a arribar al present i de permetre als ciutadans el coneixement d'allò que s'ha esdevingut realment i no només d'allò que ha guanyat, alguns voldrien, com qui diu, caminar al revés: a partir de les seves opinions o ambicions polítiques actuals, confeir un passat que s'hi adigués amb una lògica absoluta. Esperem que, passada la tempesta —de més bròfegues n'hem vistes amainar—, s'imposin el sentit comú i el rigor científic.

En tot cas, el llibre de Ragner ens compensa de tanta xerrameca ministerial i tertuliana. Porta com a subtítol *Notes per a una història del Grup Torras i Bages*. Però ofereix molt més:

a partir de la descripció de l'itinerari del Grup, que ell va viure des de dins, l'autor fa una nova contribució —n'ha fetes moltes— al coneixement de la Catalunya de la postguerra. Val la pena no perdre's les primeres pàgines en les quals deixa caure algunes perles insospitades. Per exemple, l'espectacular muntatge a l'església de Santa Bàrbara de Madrid, el 20 de maig del 1939, o la reconciliació litúrgica de la catedral de Tarragona, el 21 de gener del mateix any, amb la fina homilia del canonge salamanquès José Artero. No reproduïxo aquests textos, entre d'altres raons, per tal de no llevar interès a la lectura del llibre. Realment el pare Hilari en sap un niu!

El nucli de l'obra és la formació i l'evolució del Grup, integrat per joves universitaris que es proposaven, entre el 1942 i el 1955, la recuperació de Catalunya i del seu esperit cristià. Pertanyien a una burgesia aleshores atemorida. Eren de famílies catòliques que, com a tals, sortien d'una persecució religiosa i entraven en una altra de política. No representaven les classes populars, però alguns d'ells hi arribarien. Jordi Pujol, Anton Cañellas, Francesc Casares, Joan Reventós... han esdevingut polítics prou destacats: la seva anomenada contribueix a l'atractiu del Grup. Altres han estat intel·lectuals notables, com Jordi Bonet, Josep M. Ainaud, Jordi Cots, Josep Espar, Albert Manent... També en van sortir vocacions religioses: l'autor del llibre i els sacerdots Lluís Bonet i Joan Ramon Cinca. Un altre factor que dóna relleu al Grup és, sens dubte, la llista de personalitats que hi exerciren, amb intensitat diversa, un mestratge: Lluís Carreras, Maurici Serrahima, Raimon Galí, Joan Sales, Vicens Vives...

És un llibre sobre el passat, però que ajuda a entendre algunes coses que s'amaguen en el present més immediat.

Ara mateix

Impromptu